

SEANCES DU JEUDI 16 JUIN 1994
VERGADERINGEN VAN DONDERDAG 16 JUNI 1994

MATIN

SOMMAIRE:

EXCUSES:

Page 2419.

COMMISSION CHARGÉE DU SUIVI PARLEMENTAIRE
DES COMITÉS PERMANENTS DE CONTRÔLE DES
SERVICES DE POLICE ET DE RENSEIGNEMENTS:*Orateur*: M. le Président, p. 2419.

PROJETS DE LOI (Discussion):

Projet de loi relative à la transposition et à l'exécution du droit
des Communautés européennes dans l'ordre juridique
interne.Discussion générale. — *Orateur*: M. Van Belle, p. 2419.

Discussion et vote des articles, p. 2420.

Projet de loi relative à la limitation et au contrôle des dépenses
électorales engagées pour les élections des conseils provin-
ciaux et communaux et pour l'élection directe des conseils
de l'aide sociale.Discussion générale. — *Orateurs*: MM. Pinoie, rappor-
teur, Pedé, Hatry, Leroy, Scharff, Daras, Schiltz,
M. Tobbacq, ministre de l'Intérieur et de la Fonction
publique, MM. Loones, Goovaerts, p. 2420.

Discussion et vote d'articles, p. 2427.

A l'article 7: *Orateurs*: MM. Pinoie, Goovaerts,
M. Tobbacq, ministre de l'Intérieur et de la Fonc-
tion publique, p. 2430.A l'article 30: *Orateurs*: M. Pedé, M. Tobbacq, mi-
nistre de l'Intérieur et de la Fonction publique,
p. 2437.Ann. parl. Sénat de Belgique - Session ordinaire 1993-1994
Parlem. Hand. Belgische Senaat - Gewone zitting 1993-1994

OCHTEND

INHOUDSOPGAVE:

VERONTSCHULDIGD:

Bladzijde 2419.

COMMISSIE BELAST MET DE PARLEMENTAIRE BEGE-
LEIDING VAN DE VASTE COMMISSIES VAN
TOEZICHT OP DE POLITIE- EN INLICHTIN-
GENDIENSTEN:*Spreker*: de Voorzitter, blz. 2419.

ONTWERPEN VAN WET (Beraadslaging):

Ontwerp van wet betreffende de omzetting en de uitvoering
van het recht van de Europese Gemeenschappen in de
nationale rechtsorde.Algemene beraadslaging. — *Spreker*: de heer Van Belle,
blz. 2419.

Beraadslaging en stemming over de artikelen, blz. 2420.

Ontwerp van wet betreffende de beperking en de controle van
de verkiezingsuitgaven voor de verkiezing van de provin-
cieraden en de gemeenteraden en voor de rechtstreekse
verkiezing van de raden voor maatschappelijk welzijn.Algemene beraadslaging. — *Sprekers*: de heren Pinoie,
rapporteur, Pedé, Hatry, Leroy, Scharff, Daras,
Schiltz, de heer Tobbacq, minister van Binnenlandse
Zaken en Ambtenarenzaken, de heren Loones,
Goovaerts, blz. 2420.

Beraadslaging en stemming over artikelen, blz. 2427.

Bij artikel 7: *Sprekers*: de heren Pinoie, Goovaerts, de
heer Tobbacq, minister van Binnenlandse Zaken
en Ambtenarenzaken, blz. 2430.Bij artikel 30: *Sprekers*: de heer Pedé, de heer
Tobbacq, minister van Binnenlandse Zaken en
Ambtenarenzaken, blz. 2437.

Projet de loi modifiant la loi provinciale, la loi du 19 octobre 1921 organique des élections provinciales, les lois sur la milice, coordonnées le 30 avril 1962, ainsi que la nouvelle loi communale.

Discussion générale. — *Orateurs*: MM. Flagothier, rapporteur, Goovaerts, M. Tobback, ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique, p. 2439.

Discussion et vote d'articles:

A l'article 1er: *Orateurs*: M. Tobback, ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique, M. Daras, p. 2441.

Projet de loi portant approbation de l'accord de coopération et d'union douanière entre la Communauté économique européenne et la république de Saint-Marin, annexe et cinq déclarations, signé à Bruxelles le 16 décembre 1991.

Discussion et vote de l'article unique, p. 2444.

INTERPELLATIONS (Discussion):

Interpellation de M. de Donnée au Vice-Premier ministre et ministre des Communications et des Entreprises publiques sur « les mystifications entourant le projet d'un RER pour Bruxelles ».

Orateurs: M. de Donnée, M. Di Rupo, Vice-Premier ministre et ministre des Communications et des Entreprises publiques, p. 2444.

Interpellation de M. Van Hooland au Vice-Premier ministre et ministre des Communications et des Entreprises publiques, au Vice-Premier ministre et ministre de la Justice et des Affaires économiques et au ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique sur « l'augmentation immédiate de la sécurité routière et la réduction efficace et accélérée du nombre des victimes de la route au moyen de contrôles plus nombreux et généralisés de la circulation par la gendarmerie, et la nécessité d'un projet consistant à attaquer de front les accidents de roulage par des contrôles ».

Orateurs: M. Van Hooland, M. Tobback, ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique, p. 2447.

APRES-MIDI

SOMMAIRE:

EXCUSES:

Page 2451.

MESSAGES:

Page 2451.

Chambre des représentants.

COMMUNICATIONS:

Page 2452.

1. Cour d'arbitrage.
2. Cour des comptes.
3. Budgets administratifs.

Ontwerp van wet tot wijziging van de provinciewet, de wet van 19 oktober 1921 tot regeling van de provincieraadsverkiezingen, de dienstplichtwetten, gecoördineerd op 30 april 1962, alsook de nieuwe gemeentewet.

Algemene beraadslaging. — *Sprekers*: de heren Flagothier, rapporteur, Goovaerts, de heer Tobback, minister van Binnenlandse Zaken en Ambtenarenzaken, blz. 2439.

Beraadslaging en stemming over artikelen:

Bij artikel 1: *Sprekers*: de heer Tobback, minister van Binnenlandse Zaken en Ambtenarenzaken, de heer Daras, blz. 2441.

Ontwerp van wet houdende goedkeuring van de overeenkomst tot instelling van samenwerking en een douane-unie tussen de Europese Economische Gemeenschap en de republiek San Marino, bijlage en vijf verklaringen, ondertekend te Brussel op 16 december 1991.

Beraadslaging en stemming over het enig artikel, blz. 2444.

INTERPELLATIES (Bespreeking):

Interpellatie van de heer de Donnée tot de Vice-Eerste minister en minister van Verkeerswezen en Overheidsbedrijven over « de geheimdoenerij rond het project voor een Brussels voorstadsverkeersnet ».

Sprekers: de heer de Donnée, de heer Di Rupo, Vice-Eerste minister en minister van Verkeerswezen en Overheidsbedrijven, blz. 2444.

Interpellatie van de heer Van Hooland tot de Vice-Eerste minister en minister van Verkeerswezen en Overheidsbedrijven, tot de Vice-Eerste minister en minister van Justitie en Economische Zaken en tot de minister van Binnenlandse Zaken en Ambtenarenzaken over « de onmiddellijke verhoging van de verkeersveiligheid en de effectieve en versnelde verlaging van het aantal verkeersslachtoffers door meer en veralgemeende controle op het wegverkeer door de rijkswacht en de nood aan een WODCA-project ».

Sprekers: de heer Van Hooland, de heer Tobback, minister van Binnenlandse Zaken en Ambtenarenzaken, blz. 2447.

NAMIDDAG

INHOUDSOPGAVE:

VERONTSCHULDIGD:

Bladzijde 2451.

BOODSCHAPPEN:

Bladzijde 2451.

Kamer van volksvertegenwoordigers.

MEDEDELINGEN:

Bladzijde 2452.

1. Arbitragehof.
2. Rekenhof.
3. Administratieve begrotingen.

COMPOSITION DE COMMISSIONS (Modifications):

Page 2452.

PETITION:

Page 2453.

PROPOSITIONS DE LOI (Prise en considération):

Pages 2453 et 2483.

M. Cooreman et consorts. — Proposition de loi portant exonération fiscale des libéralités faites aux établissements culturels publics.

M. De Boeck et Mme Dardenne et consorts. — Proposition de loi relative à la fourniture au réseau public de courant électrique, produit à partir des sources d'énergie renouvelables.

M. de Donnée et consorts. — Proposition de loi instaurant les travaux d'intérêt général comme mesure de substitution applicable aux mineurs d'âge.

M. Van Hooland et consorts. — Proposition de loi modifiant la loi électorale communale et instaurant le vote panaché.

COLLEGE DE RECRUTEMENT DES MAGISTRATS:

Orateur: M. le Président, p. 2453.

QUESTIONS ORALES:

Question orale de M. Anthuenis au Vice-Premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur « la mise en œuvre par la Belgique de la Convention relative aux droits de l'enfant ».

Orateurs: M. Anthuenis, M. Tobback, ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique, p. 2453.

Question orale de M. Verreycken au ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique sur « l'attribution de la gestion technique des opérations de vote électronique à Liège ».

Orateurs: M. Verreycken, M. Tobback, ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique, p. 2454.

Question orale de M. Seeuws au ministre des Finances sur « l'applicabilité de l'impôt sur les personnes morales à l'Université de Gand ».

Orateurs: M. Seeuws, M. Maystadt, ministre des Finances, p. 2455.

Question orale de Mme Maes au Vice-Premier ministre et ministre des Communications et des Entreprises publiques sur « le transport par poids lourds dans les zones habitées ».

Orateurs: Mme Maes, M. Di Rupo, Vice-Premier ministre et ministre des Communications et des Entreprises publiques, p. 2455.

Question orale de M. De Croo au Vice-Premier ministre et ministre des Communications et des Entreprises publiques sur « l'avenir de la Sabena ».

Orateurs: M. De Croo, M. Di Rupo, Vice-Premier ministre et ministre des Communications et des Entreprises publiques, p. 2456.

Question orale de M. Erdman au ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique sur « les voyages à l'étranger avec des enfants mineurs d'âge ».

Orateurs: M. Erdman, M. Tobback, ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique, p. 2457.

SAMENSTELLING VAN COMMISSIES (Wijzigingen):

Bladzijde 2452.

VERZOEKSCRIFT:

Bladzijde 2453.

VOORSTELLEN VAN WET (Inoverwegingneming):

Bladzijden 2453 en 2483.

De heer Cooreman c.s. — Voorstel van wet houdende fiscale vrijstelling van giften aan openbare kerkelijke instellingen.

De heer De Boeck en mevrouw Dardenne c.s. — Voorstel van wet betreffende de levering aan het openbare net van elektriciteit opgewekt uit hernieuwbare energiebronnen.

De heer de Donnée c.s. — Voorstel van wet strekkende om dienstverlening in te voeren als alternatieve straf voor minderjarigen.

De heer Van Hooland c.s. — Voorstel van wet tot wijziging van de gemeentekieswet en tot invoering van het bont stemmen.

WERVINGSCOLLEGE DER MAGISTRATEN:

Spreker: de Voorzitter, blz. 2453.

MONDELINGE VRAGEN:

Mondelinge vraag van de heer Anthuenis aan de Vice-Eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over « de uitvoering door België van het Verdrag inzake de rechten van het kind ».

Sprekers: de heer Anthuenis, de heer Tobback, minister van Binnenlandse Zaken en Ambtenarenzaken, blz. 2453.

Mondelinge vraag van de heer Verreycken aan de minister van Binnenlandse Zaken en Ambtenarenzaken over « de toewijzing van het technisch beheer der elektronische stemverrichtingen in Luik ».

Sprekers: de heer Verreycken, de heer Tobback, minister van Binnenlandse Zaken en Ambtenarenzaken, blz. 2454.

Mondelinge vraag van de heer Seeuws aan de minister van Financiën over « de toepasselijkheid van de rechtspersonenbelasting op de 'Universiteit Gent' ».

Sprekers: de heer Seeuws, de heer Maystadt, minister van Financiën, blz. 2455.

Mondelinge vraag van mevrouw Maes aan de Vice-Eerste minister en minister van Verkeerswezen en Overheidsbedrijven over « het vervoer met zware vrachtwagens in woongebieden ».

Sprekers: mevrouw Maes, de heer Di Rupo, Vice-Eerste minister en minister van Verkeerswezen en Overheidsbedrijven, blz. 2455.

Mondelinge vraag van de heer De Croo aan de Vice-Eerste minister en minister van Verkeerswezen en Overheidsbedrijven over « de toekomst van Sabena ».

Sprekers: de heer De Croo, de heer Di Rupo, Vice-Eerste minister en minister van Verkeerswezen en Overheidsbedrijven, blz. 2456.

Mondelinge vraag van de heer Erdman aan de minister van Binnenlandse Zaken en Ambtenarenzaken over « buitenlandse reizen met minderjarige kinderen ».

Sprekers: de heer Erdman, de heer Tobback, minister van Binnenlandse Zaken en Ambtenarenzaken, blz. 2457.

Question orale de Mme Creyf au ministre des Affaires sociales sur « une réforme éventuelle de la réadaptation fonctionnelle des enfants présentant des troubles d'apprentissage ».

Orateurs: Mme Creyf, M. Tobback, ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique, p. 2457.

Question orale de M. Didden au Vice-Premier ministre et ministre de la Justice et des Affaires économiques sur « le fonctionnement de l'Institut national de statistique ».

Orateurs: M. Didden, M. Wathelet, Vice-Premier ministre et ministre de la Justice et des Affaires économiques, p. 2458.

Question orale de M. Hatry au Vice-Premier ministre et ministre de la Justice et des Affaires économiques sur « les tragiques conséquences de la négligence budgétaire pour le pouvoir judiciaire ».

Orateurs: M. Hatry, M. Wathelet, Vice-Premier ministre et ministre de la Justice et des Affaires économiques, p. 2460.

Question orale de M. Lozie au Vice-Premier ministre et ministre de la Justice et des Affaires économiques sur « la ligne à haute tension Izegem-Zedelgem-Bruges-Zuienkerke ».

Orateurs: M. Lozie, M. Wathelet, Vice-Premier ministre et ministre de la Justice et des Affaires économiques, p. 2460.

Question orale de M. Dufour au Premier ministre sur « les tarifs sociaux d'énergie établis dans le cadre du plan global ».

Orateurs: M. Dufour, M. Wathelet, Vice-Premier ministre et ministre de la Justice et des Affaires économiques, p. 2461.

PROJET ET PROPOSITION DE LOI (Discussion):

Projet de loi modifiant la loi du 27 février 1987 relative aux allocations aux handicapés en vue d'accélérer l'examen des dossiers.

Proposition de loi modifiant l'article 9 de la loi du 27 février 1987 relative aux allocations aux handicapés.

Discussion générale. — *Orateurs:* Mme Delcourt-Pêtre, rapporteuse, MM. Van Aperen, D'hondt, Lenssens, Mme Maximus, M. Santkin, ministre de l'Intégration sociale, de la Santé publique et de l'Environnement, p. 2462.

Discussion et vote d'articles, p. 2466.

ORDRE DES TRAVAUX:

Orateurs: M. le Président, MM. De Croo, Pataer, p. 2467.

PROJETS ET PROPOSITION DE LOI (Votes réservés):

Projet de loi relative à la limitation et au contrôle des dépenses électorales engagées pour les élections des conseils provinciaux et communaux et pour l'élection directe des conseils de l'aide sociale, p. 2470.

Projet de loi modifiant la loi provinciale, les lois sur l'emploi des langues en matière administrative, coordonnées le 18 juillet 1966, les lois sur la milice, coordonnées le 30 avril 1962, ainsi que la nouvelle loi communale, p. 2471.

Projet de loi modifiant la loi du 27 février 1987 relative aux allocations aux handicapés en vue d'accélérer l'examen des dossiers, p. 2471.

Mondelinge vraag van mevrouw Creyf aan de minister van Sociale Zaken over « een mogelijke hervorming van de revalidatie voor kinderen met leerstoornissen ».

Sprekers: mevrouw Creyf, de heer Tobback, minister van Binnenlandse Zaken en Ambtenarenzaken, blz. 2457.

Mondelinge vraag van de heer Didden aan de Vice-Eerste minister en minister van Justitie en Economische Zaken over « de werking van het Nationaal Instituut voor de statistiek ».

Sprekers: de heer Didden, de heer Wathelet, Vice-Eerste minister en minister van Justitie en Economische Zaken, blz. 2458.

Mondelinge vraag van de heer Hatry aan de Vice-Eerste minister en minister van Justitie en Economische Zaken over « de tragische gevolgen van de budgettaire nalatigheid voor de rechterlijke macht ».

Sprekers: de heer Hatry, de heer Wathelet, Vice-Eerste minister en minister van Justitie en Economische Zaken, blz. 2460.

Mondelinge vraag van de heer Lozie aan de Vice-Eerste minister en minister van Justitie en Economische Zaken over « de hoogspanningslijn Izegem-Zedelgem-Brugge-Zuienkerke ».

Sprekers: de heer Lozie, de heer Wathelet, Vice-Eerste minister en minister van Justitie en Economische Zaken, blz. 2460.

Mondelinge vraag van de heer Dufour aan de Eerste minister over « de sociale tarieven voor gas en elektriciteit die in het kader van het globaal plan zijn vastgesteld ».

Sprekers: de heer Dufour, de heer Wathelet, Vice-Eerste minister en minister van Justitie en Economische Zaken, blz. 2461.

ONTWERP EN VOORSTEL VAN WET (Beraadslaging):

Ontwerp van wet tot wijziging van de wet van 27 februari 1987 betreffende de tegemoetkomingen aan gehandicapten met het oog op een snellere afwerking van de dossiers.

Voorstel van wet tot wijziging van artikel 9 van de wet van 27 februari 1987 betreffende de tegemoetkomingen aan gehandicapten.

Algemene beraadslaging. — *Sprekers:* mevrouw Delcourt-Pêtre, rapporteur, de heren Van Aperen, D'hondt, Lenssens, mevrouw Maximus, de heer Santkin, minister van Maatschappelijke Integratie, Volksgezondheid en Leefmilieu, blz. 2462.

Beraadslaging en stemming over artikelen, blz. 2466.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN:

Sprekers: de Voorzitter, de heren De Croo, Pataer, blz. 2467.

ONTWERPEN EN VOORSTEL VAN WET (Aangehouden stemmen):

Ontwerp van wet betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven voor de verkiezing van de provincieraden en de gemeenteraden en voor de rechtstreekse verkiezing van de raden voor maatschappelijk welzijn, blz. 2470.

Ontwerp van wet tot wijziging van de provinciewet, de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, gecoördineerd op 18 juli 1966, de dienstplichtwetten, gecoördineerd op 30 april 1962, alsook de nieuwe gemeentewet, blz. 2471.

Ontwerp van wet tot wijziging van de wet van 27 februari 1987 betreffende de tegemoetkomingen aan gehandicapten met het oog op een snellere afwerking van de dossiers, blz. 2471.

PROJETS DE LOI (Votes):

Projet de loi relative à la transposition et à l'exécution du droit des Communautés européennes dans l'ordre juridique interne, p. 2472.

Projet de loi relative à la limitation et au contrôle des dépenses électorales engagées pour les élections des conseils provinciaux et communaux et pour l'élection directe des conseils de l'aide sociale, p. 2472.

Projet de loi modifiant la loi provinciale, les lois sur l'emploi des langues en matière administrative, coordonnées le 18 juillet 1966, les lois sur la milice, coordonnées le 30 avril 1962, ainsi que la nouvelle loi communale, p. 2473.

Explications de votes: *Orateurs*: MM. de Donnée, Verreycken, Loones, p. 2473.

Projet de loi portant approbation de l'accord de coopération et d'union douanière entre la Communauté économique européenne et la république de Saint-Marin, annexe et cinq déclarations, signé à Bruxelles le 16 décembre 1991, p. 2474.

Projet de loi modifiant la loi du 27 février 1987 relative aux allocations aux handicapés en vue d'accélérer l'examen des dossiers, p. 2475.

INTERPELLATIONS (Discussion):

Interpellation de M. Maertens au ministre de l'Intégration sociale, de la Santé publique et de l'Environnement sur « les risques et l'absence de mesures concernant le dépôt de munitions contenant des gaz toxiques, lequel porte le nom de 'Paardenmarkt' et se situe devant la côte de Heist-Duinbergen ».

Orateurs: M. Maertens, M. Santkin, ministre de l'Intégration sociale, de la Santé publique et de l'Environnement, p. 2475.

Interpellation de M. Bock au ministre de la Défense nationale sur « l'ouverture au Musée de l'Armée d'une salle consacrée à la résistance et à la déportation ».

Orateurs: M. Bock, M. Delcroix, ministre de la Défense nationale, p. 2481.

PROJETS DE LOI (Dépôt):

Page 2483.

Projet de loi portant approbation du protocole portant modification de la loi uniforme Benelux sur les marques, signé à Bruxelles le 2 décembre 1992.

Projet de loi relative à la participation des communes dans des sociétés de production, de transport et de distribution d'énergie.

PROPOSITIONS DE LOI (Dépôt):

Page 2483.

Mme Van der Wildt:

a) Proposition de loi modifiant la procédure d'octroi de facilités de paiement en matière de crédit à la consommation;

b) Proposition de loi modifiant l'article 28 de la loi du 12 juin 1991 relative au crédit à la consommation.

M. Erdman. — Proposition de loi modifiant l'article 256 du Code judiciaire.

ONTWERPEN VAN WET (Stemmingen):

Ontwerp van wet betreffende de omzetting en de uitvoering van het recht van de Europese Gemeenschappen in de nationale rechtsorde, blz. 2472.

Ontwerp van wet betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven voor de verkiezing van de provincieraden en de gemeenteraden en voor de rechtstreekse verkiezing van de raden voor maatschappelijk welzijn, blz. 2472.

Ontwerp van wet tot wijziging van de provinciewet, de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, gecoördineerd op 18 juli 1966, de dienstplichtwetten, gecoördineerd op 30 april 1962, alsook de nieuwe gemeentewet, blz. 2473.

Stemverklaringen: *Spreekers*: de heren de Donnée, Verreycken, Loones, blz. 2473.

Ontwerp van wet houdende goedkeuring van de overeenkomst tot instelling van samenwerking en een douane-unie tussen de Europese Economische Gemeenschap en de republiek San Marino, bijlage en vijf verklaringen, ondertekend te Brussel op 16 december 1991, blz. 2474.

Ontwerp van wet tot wijziging van de wet van 27 februari 1987 betreffende de tegemoetkomingen aan gehandicapten met het oog op een snellere afwerking van de dossiers, blz. 2475.

INTERPELLATIES (Bespreking):

Interpellatie van de heer Maertens tot de minister van Maatschappelijke Integratie, Volksgezondheid en Leefmilieu over « de risico's en het gebrek aan maatregelen inzake het gifgasmunitiestort 'Paardenmarkt' voor de kust van Heist-Duinbergen ».

Spreekers: de heer Maertens, de heer Santkin, minister van Maatschappelijke Integratie, Volksgezondheid en Leefmilieu, blz. 2475.

Interpellatie van de heer Bock tot de minister van Landsverdediging over « de opening in het Legermuseum van een zaal gewijd aan het verzet en de deportatie ».

Spreekers: de heer Bock, de heer Delcroix, minister van Landsverdediging, blz. 2481.

ONTWERPEN VAN WET (Indiening):

Bladzijde 2483.

Ontwerp van wet houdende goedkeuring van het protocol houdende wijziging van de eenvormige Beneluxwet op de merken, ondertekend te Brussel op 2 december 1992.

Ontwerp van wet betreffende de participatie van gemeenten in bedrijven voor produktie, vervoer en distributie van energie.

VOORSTELLEN VAN WET (Indiening):

Bladzijde 2483.

Mevrouw Van der Wildt:

a) Voorstel van wet tot wijziging van de rechtspleging betreffende het toestaan van betalingsfaciliteiten inzake consumentenkrediet;

b) Voorstel van wet tot wijziging van artikel 28 van de wet van 12 juni 1991 op het consumentenkrediet.

De heer Erdman. — Voorstel van wet tot wijziging van artikel 256 van het Gerechtelijk Wetboek.

INTERPELLATIONS (Demandes):

Page 2483.

M. Valkeniers au ministre des Affaires sociales et au ministre de l'Intégration sociale, de la Santé publique et de l'Environnement sur « la substitution aux médicaments prescrits ».

M. Valkeniers au ministre des Affaires sociales sur « le code à barres sur les ordonnances ».

M. Bougard au Vice-Premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur « la démission de la communauté internationale devant la tragédie rwandaise et la nécessité pour les pays de l'Union européenne de prendre des initiatives urgentes ».

M. Bougard au Vice-Premier ministre et ministre des Communications et des Entreprises publiques sur « les méthodes d'attribution des marchés de la SNCB et les critères de choix du type de traverses de chemin de fer ».

INTERPELLATIES (Verzoeken):

Bladzijde 2483.

De heer Valkeniers tot de minister van Sociale Zaken en tot de minister van Maatschappelijke Integratie, Volksgezondheid en Leefmilieu over « de substitutie van voorgeschreven geneesmiddelen ».

De heer Valkeniers tot de minister van Sociale Zaken over « de streepjescode op de voorschriften ».

De heer Bougard tot de Vice-Eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over « het afzijdig blijven van de internationale gemeenschap bij het Ruandese drama en de dringende noodzaak van de landen van de Europese Unie om initiatieven te nemen ».

De heer Bougard tot de Vice-Eerste minister en minister van Verkeerswezen en Overheidsbedrijven over « de wijze waarop de opdrachten van de NMBS gegund worden en de criteria die bij de keuze van het soort dwarsliggers gehanteerd worden ».

SEANCE DU MATIN — OCHTENDVERGADERING

PRESIDENCE DE M. MOUTON, PREMIER VICE-PRESIDENT VOORZITTERSCHAP VAN DE HEER MOUTON, EERSTE ONDERVOORZITTER

Le procès-verbal de la dernière séance est déposé sur le bureau.
De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

La séance est ouverte à 10 h 15 m.
De vergadering wordt geopend om 10 h 15 m.

EXCUSES — VERONTSCHULDIGD

MM. Bosman, pour raison de santé, et Van Thillo, pour devoirs professionnels, demandent d'excuser leur absence à la réunion de ce jour.

Afwezig met bericht van verhindering: de heren Bosman, om gezondheidsredenen, en Van Thillo, wegens ambtsplichten.

— Pris pour information.

Voor kennisgeving aangenomen.

COMMISSION CHARGÉE DU SUIVI PARLEMENTAIRE DES COMITÉS PERMANENTS DE CONTRÔLE DES SERVICES DE POLICE ET DE RENSEIGNEMENTS

COMMISSIE BELAST MET DE PARLEMENTAIRE BEGE- LEIDING VAN DE VASTE COMMISSIES VAN TOEZICHT OP DE POLITIE- EN INLICHTINGEN- DIENSTEN

M. le Président. — Nous devons constituer la Commission chargée du suivi parlementaire des comités permanents de contrôle des services de police et de renseignements.

Wij moeten overgaan tot de oprichting van de Commissie belast met de parlementaire begeleiding van de Vaste Commissies van toezicht op de politie- en inlichtingendiensten.

Après délibération, la commission du Travail parlementaire s'est mise d'accord sur la composition suivante: 2 CVP, 1 PS, 1 SP, 1 VLD, 1 PRL, 1 PSC.

De commissie voor de Parlementaire Werkzaamheden heeft, na beraadslaging, zich met volgende samenstelling akkoord verklaard: 2 CVP, 1 PS, 1 SP, 1 VLD, 1 PRL, 1 PSC.

Les candidatures suivantes me sont parvenues: CVP: MM. Quintelier et Vandenberghe; PS: M. Mouton; SP: M. Pinoie; VLD: M. Pedé; PRL: M. de Donnée; PSC: M. Flagothier.

Volgende kandidaturen werden mij bekend gemaakt: CVP: de heren Quintelier en Vandenberghe; PS: de heer Mouton; SP: de heer Pinoie; VLD: de heer Pedé; PRL: de heer de Donnée; PSC: de heer Flagothier.

Le nombre de candidats est égal au nombre de membres à désigner; par conséquent, s'il n'y a pas d'observations, je les proclame élus en qualité de membres de cette commission.

Vermits het aantal kandidaten met het aantal aan te wijzen kandidaten overeenstemt en indien er geen opmerkingen zijn, verklaar ik hen verkozen tot leden van de genoemde commissie.

ONTWERP VAN WET BETREFFENDE DE OMZETTING EN DE UITVOERING VAN HET RECHT VAN DE EURO- PESE GEMEENSCHAPPEN IN DE NATIONALE RECHTS- ORDE

Algemene beraadslaging en stemming over de artikelen

PROJET DE LOI RELATIVE A LA TRANSPOSITION ET A L'EXECUTION DU DROIT DES COMMUNAUTES EUROPEENNES DANS L'ORDRE JURIDIQUE INTERNE

Discussion générale et vote des articles

De Voorzitter. — Wij vatten de bespreking aan van het ontwerp van wet betreffende de omzetting en de uitvoering van het recht van de Europese Gemeenschappen in de nationale rechtsorde.

Nous abordons l'examen du projet de loi relative à la transposition et à l'exécution du droit des Communautés européennes dans l'ordre juridique interne.

De algemene beraadslaging is geopend.

La discussion générale est ouverte.

De heer Stroobant, rapporteur, verwijst naar zijn verslag.

Het woord is aan de heer Van Belle.

De heer Van Belle (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, aan voorliggend wetsontwerp gaat een hele historiek vooraf.

De eerste versie werd als voorstel van wet ingediend in de Kamer op 13 juni 1990 door de heer Van der Maelen. Het voorstel had oorspronkelijk een tweevoudig doel. Enerzijds een antwoord bieden op het Europees democratisch deficit en anderzijds voorzien in een parlementaire spoedprocedure voor de omzetting van richtlijnen, waarvoor de omzettingstermijn verstreken is.

Zowel in de Kamer als in de Senaat werd het wetsontwerp telkens ter advies voorgelegd aan het Adviescomité voor Europese aangelegenheden.

Door de jongste grondwetsherziening, inzonderheid de wijziging van het toenmalige artikel 68 van de Grondwet betreffende het verdragsrecht — thans de artikelen 167 tot 169 van de gecoördineerde Grondwet — en van artikel 92^{quater} van de bijzondere wet, is de oorspronkelijke versie achterhaald.

De commissie voor de Herziening van de Grondwet en de Hervorming der Instellingen heeft het dan ook nodig geacht het ontwerp, dat op 8 mei 1991 werd overgezonden door de Kamer, te wijzigen en aan te passen aan de nieuwe verdragsrechtelijke situatie.

De gewijzigde versie heeft de verdienste coherentie en eenvoud na te streven. Toch blijken uit het voorliggende ontwerp ook de zwakke punten van de specifieke Belgische rechtsorde inzake Europese regelgeving.

Ten eerste zal de informatie die de Regering aan de Kamers moet verstrekken uiteraard slechts betrekking hebben op de materies waarvoor de federale overheid bevoegd is. Op de naleving van de Europese regelgeving inzake gemeenschaps- en gewestmateries heeft de federale overheid, behoudens het substitutierecht, geen vat. Niettegenstaande, draagt zij op Europees vlak de morele verantwoordelijkheid.

Ten tweede is er in geen sanctie voorzien bij de niet-naleving van de informatieplicht, hoogstens een politieke sanctie.

In ieder geval, door het inbouwen van een jaarlijkse informatieplicht, draagt de voorgestelde tekst bij tot het indijken van het zogenaamd Europees democratisch deficit.

De commissie heeft deze tekst dan ook met eenparigheid aangenomen. Zij wil daarmee bijdragen tot de verdere versteviging van het democratisch karakter van de Europese instellingen en ervoor zorgen dat ons land werk maakt van de systematische omzetting van de Europese normatieve akten in onze rechtsorde. Precies daarom zal de VLD het ontwerp ook vandaag goedkeuren. *(Applaus.)*

De Voorzitter. — Daar niemand meer het woord vraagt in de algemene beraadslaging, verklaar ik ze voor gesloten en bespreken wij de artikelen van het ontwerp van wet.

Plus personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close, et nous passons à l'examen des articles du projet de loi.

L'article premier est ainsi rédigé:

Article premier. Chaque année, au plus tard le 1er novembre, le Gouvernement remet aux Chambres fédérales un rapport donnant un aperçu complet:

1° De la mise en œuvre et de l'application des traités de l'Union européenne;

2° De l'état d'avancement des propositions de règlements et directives et, le cas échéant, des autres actes à caractère normatif de la Commission des Communautés européennes;

3° De l'état d'avancement de la transposition des règlements et des directives dans l'ordre juridique fédéral.

Artikel 1. De Regering dient elk jaar uiterlijk op 1 november bij de federale Kamers een verslag-in waarin een volledig overzicht wordt gegeven van:

1° De uitvoering en de toepassing van de verdragen van de Europese Unie;

2° De stand van zaken met betrekking tot de voorstellen van verordeningen en richtlijnen en, in voorkomend geval, van de andere normatieve rechtshandelingen van de Commissie van de Europese Gemeenschap;

3° De stand van zaken met betrekking tot de omzetting van de verordeningen en de richtlijnen in de federale rechtsorde.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 2. L'article 2 de la loi du 2 décembre 1957 portant approbation de divers actes internationaux est abrogé.

Art. 2. Artikel 2 van de wet van 2 december 1957 houdende goedkeuring van een aantal internationale akten wordt opgeheven.

— Adopté.

Aangenomen.

De Voorzitter. — We stemmen later over het ontwerp van wet in zijn geheel.

Il sera procédé ultérieurement au vote sur l'ensemble du projet de loi.

ONTWERP VAN WET BETREFFENDE DE BEPERKING EN DE CONTROLE VAN DE VERKIEZINGSUITGAVEN VOOR DE VERKIEZING VAN DE PROVINCIERADEN EN DE GEMEENTERADEN EN VOOR DE RECHTSTREEKSE VERKIEZING VAN DE RADEN VOOR MAATSCHAPPELIJK WELZIJN

Algemene beraadslaging en stemming over artikelen

PROJET DE LOI RELATIVE A LA LIMITATION ET AU CONTROLE DES DEPENSES ELECTORALES ENGAGEES POUR LES ELECTIONS DES CONSEILS PROVINCIAUX ET COMMUNAUX ET POUR L'ELECTION DIRECTE DES CONSEILS DE L'AIDE SOCIALE

Discussion générale et vote d'articles

De Voorzitter. — Wij vatten de bespreking aan van het ontwerp van wet betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven voor de verkiezing van de provincieraden en de gemeenteraden en voor de rechtstreekse verkiezing van de raden voor maatschappelijk welzijn.

Nous abordons l'examen du projet de loi relative à la limitation et au contrôle des dépenses électorales engagées pour les élections des conseils provinciaux et communaux et pour l'élection directe des conseils de l'aide sociale.

De algemene beraadslaging is geopend.

La discussion générale est ouverte.

Het woord is aan de rapporteur.

De heer Pinoie (SP), rapporteur. — Mijnheer de Voorzitter, nadat reeds voor de andere verkiezingen wetten betreffende de controle en de beperking van verkiezingsuitgaven werden goedgekeurd, komt vandaag het ontwerp van wet betreffende de verkiezingen voor de provincieraden, de gemeenteraden en de rechtstreekse verkiezing van de raden voor maatschappelijk welzijn aan bod.

Het ontwerp verschilt om meerdere redenen van dit voor de andere verkiezingen omdat voor de beoogde verkiezingen in dit ontwerp: ten eerste, lijsten van uiteenlopende aard worden ingediend; ten tweede, kan worden gepanacheerd; ten derde, het oordeel over het regelmatig verloop van de gemeenteraadsverkiezingen niet wordt uitgesproken door de gemeenteraad maar door de bestendige deputatie en hoger beroep kan worden aangekend bij de Raad van State; ten vierde, een meer directe controle noodzakelijk is omdat heel wat aangiften moeten worden gecontroleerd; ten vijfde, een sanctie kan worden vastgesteld tegen de lijst, in plaats van tegen de partij.

De belangrijkste bepalingen van het voorliggende ontwerp zijn de volgende.

Ten eerste, per partij op federaal niveau, per lijst en per kandidaat worden maximumbedragen vastgesteld.

Ten tweede, bepaalde propagandatechnieken worden verboden, namelijk het verspreiden van geschenken of gadgets, commerciële telefonische campagnes, reclamespots op radio en televisie en in bioscoopzalen, commerciële reclameborden en -affiches, niet-commerciële reclameborden groter dan 4 m².

Ten derde, bij het overschrijden van het vastgestelde maximumbedrag van de lijst, wordt de lijsttrekker gestraft.

Ten vierde, de procureur des Konings krijgt de bevoegdheid om binnen het raam van de vervolgingen inlichtingen in te winnen over de oorsprong van de fondsen.

In zijn inleiding verwees de minister van Binnenlandse Zaken naar de gedrukte stukken van de Kamer, waaruit blijkt dat het oorspronkelijk voorstel van wet in belangrijke mate werd geamendeerd. Die amendementen hadden voornamelijk

betrekking op het rechtstreeks verkiezen in een beperkt aantal gemeenten van de raden voor maatschappelijk welzijn; een verbetering van de redactie van het voorstel, en het voorkomen van onterechte obstructie tegen de installatie van de gemeenteraad of de benoeming van de burgemeester.

Tijdens de algemene bespreking sprak een lid er zijn vrees over uit dat het verbod van het gebruik van commerciële borden en niet-commerciële borden groter dan 4 vierkante meter kan leiden tot een proliferatie van kleine niet-commerciële borden. Het ware zijns inziens beter geweest ook het gebruik van kleine niet-commerciële borden aan banden te leggen. Hetzelfde lid leverde ook nog kritiek op de mogelijkheid die de procureur des Konings wordt geboden de herkomst van de fondsen na te gaan, op het invoeren van een sanctie zoals het vervallen verklaren van een verkozen mandaat en het niet bij wet regelen van de rol van de controlecommissie als administratief rechtscollege.

Tenslotte vonden een aantal leden dat het wenselijk zou zijn dat de controlecommissie bij verkiezingen een vademecum opstelt ten behoeve van de kandidaten.

In zijn repliek verantwoordde de minister die bepalingen van het ontwerp die door het lid werden bekritiseerd. Het merendeel van de leden beschouwden zijn repliek als een afdoend antwoord. Ter gelegenheid van de artikelsgewijze bespreking vroegen de leden van de commissie vooral om uitleg voor gevallen gebaseerd op mogelijke concrete situaties.

Bij de bespreking van artikel 20 wezen verschillende leden op het ontbreken van een bepaling die voorziet in het mededelen aan de kandidaat van een tegen hem gerichte klacht en het horen van de kandidaat. De minister bevestigde dat de controlecommissie in elk geval de rechten van de verdediging zal moeten vrijwaren en dus de betrokkene zal moeten verwittigen van de ontvangst van de klacht en hem horen als hij dat vraagt.

Bij geen enkel artikel werd een amendement ingediend. Wel stemde de commissie in met een voorgestelde technische correctie van artikel 27 zoals vermeld in het schriftelijk verslag.

Wat betreft artikel 30 werd een logische wijziging voorgesteld om te voorkomen dat de gewijzigde artikelen 74 en 75 van de gemeentekieswet met elkaar in strijd zouden zijn. De commissie stelde voor de plenaire vergadering te vragen of de voorgestelde wijziging als tekstcorrectie, zoals vermeld in het schriftelijk verslag, kan worden aangenomen.

De diensten stelden voor nog twee technische correcties aan te brengen. Op een aantal fouten die in de door de Kamer overgezonden tekst stonden, heeft de Kamer zelf trouwens ook de aandacht gevestigd.

In artikel 1 van het ontwerp, dat de definities bevat, moet tengevolge van de publicatie in het *Belgisch Staatsblad* van 25 mei 1994 van de wet van 19 mei 1994 tot wijziging van de wet van 4 juli 1989 betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven onder ten vijfde het opschrift van de wet als volgt worden aangepast: «Wet van 4 juli 1989: de wet van 4 juli 1989 betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven voor de verkiezingen van de federale Kamers, de financiering en de open boekhouding van de politieke partijen, gewijzigd bij de wetten van 21 mei 1991, 18 juni 1993 en 19 mei 1994.»

Artikel 26 dient technisch te worden aangepast tengevolge van de wijziging van artikel 23 van de gemeentekieswet door artikel 14 van de wet van 24 mei 1994 ter bevordering van een evenwichtige verdeling van mannen en vrouwen op kandidatenlijsten voor de verkiezingen — nog niet verschenen in het *Belgisch Staatsblad* — dat *in fine* van het artikel drie alinea's toevoegt.

De aanhef van het artikel moet luiden: «In artikel 23 van dezelfde wet, gewijzigd bij de wet van 24 mei 1994, worden de volgende wijzigingen aangebracht:».

Het 1° moet als volgt worden gewijzigd: «1° De huidige tekst, behoudens de laatste vier leden, wordt § 1.»

De aanhef van het 2° moet als volgt worden gewijzigd: «2° Vóór de laatste vier leden wordt een § 2 ingevoegd, luidend:».

Het 3° moet als volgt worden gewijzigd: «3° De laatste vier leden worden § 3.»

Tenslotte wordt nog voorgesteld in het tweede lid van artikel 30 in de Franse tekst het woord «*remplacé*» te vervangen door het woord «*complété*» zodat de Franse tekst overeenstemt met de correcte Nederlandse tekst waarin «aangevuld» staat.

De SP-fractie zal dit ontwerp goedkeuren. (*Applaus.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Pede.

De heer Pede (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, de commissie voor de Binnenlandse Aangelegenheden moest dit ontwerp in ongelukkige omstandigheden behandelen. Het ontwerp werd als voorstel ingediend in de Kamer en is een initiatief van parlementsleden van verschillende politieke fracties. Het werd na een langdurige discussie en de goedkeuring van verschillende amendementen door de Kamer goedgekeurd. Uit het kamerverslag blijkt dat er bij toetsing aan de praktijk interpretatieproblemen rijzen en tegenstrijdigheden vast te stellen zijn.

Het goedgekeurde voorstel is dan als ontwerp in de senaatscommissie voor de Binnenlandse Aangelegenheden besproken. Op pertinente vragen kon soms geen afdoend antwoord worden gegeven. Dit had te maken met het feit dat in de commissie, de vertegenwoordigers van de partijen die het initiatief tot het voorstel hadden genomen, niet bij de voorbereiding ervan waren betrokken. Ook de minister moest af en toe het antwoord schuldig blijven en verwees dan maar naar de controlecommissie.

Aangezien hijzelf niet betrokken was bij de totstandkoming van de tekst kan ik daar wel begrip voor opbrengen. Zo komt het dan dat wij uiteindelijk met een tekst zitten die onvolledig en stunteling is en veel vragen onbeantwoord laat. Dit wordt overigens bevestigd door het mondelinge verslag van de rapporteur die op het laatste ogenblik nog een aantal «tekstaanpassingen», zoals hij dat noemt, voorstelt.

De VLD heeft geen probleem met de algemene doelstelling van het ontwerp. In een gezonde democratie moet de concurrentie tussen de politieke partijen en kandidaten gebeuren op basis van politieke argumenten en niet op basis van de financiële slagkracht van de partijen of hun kandidaten.

We hebben de indruk dat de initiatiefnemers geen overeenstemming konden bereiken over de algemene doelstelling van het voorstel en zich om de schijn te redden dan maar met volle overgave hebben gestort op een beperking van de verkiezingstechnieken.

Het moet ons trouwens van het hart dat de commissieleden van de partijen die het wetsvoorstel hebben ingediend in de Senaat, niet betrokken waren bij de voorbereiding ervan, wat de gebrekkige dossierkennis over deze tekst verklaart.

De interpretatieproblemen die rijzen bij het ontwerp, doen een grote rechtsonzekerheid bestaan voor de kandidaten die zich engageren op het lokale vlak. Dit vinden wij weinig correct. Over die problemen zal immers pas *post facto* door de controlecommissie worden geoordeeld. Het afschuiven van de verantwoordelijkheid van het nationale naar het lokale niveau is niet fair, te meer dat de politieke sanctie die in het ontwerp wordt opgenomen, namelijk het vervallen verklaren van het mandaat, veel zwaarder is dan de sanctie die in de analoge wetgeving op de hogere democratische niveaus is opgenomen. Het zou nuttig zijn concrete richtlijnen te geven, voor zover dit kan. Ook zouden de lokale partijen, lijsten en kandidaten met hun vragen bij een officiële instantie moeten terecht kunnen. Het is onverantwoord het electorale spel te laten van start gaan met onduidelijke spelregels en met een scheidsrechter die pas na de match de overtredingen gaat bestraffen.

Toen men in de commissie inzag dat de voorgestelde tekst lacunes en onduidelijkheden bevatten, werd vaak verwezen naar de rechtspraak die de controlecommissie zal opbouwen. Legistiek gezien is zo'n werkwijze beneden alle peil.

Het ontwerp is ook enigszins hypocriet en inconsequent. Men is immers strenger dan bij de parlementsverkiezingen. Waarom mogen voor de gemeenteraadsverkiezingen geen technieken worden gebruikt die wel toegestaan zijn bij de parlementsverkiezingen? Waarom wordt het vervallen verklaren van het mandaat als sanctie op lokaal vlak opgelegd, terwijl op nationaal vlak de mandatarissen onaanraakbaar zijn? Waarom moeten de kandidaten voor gemeenteraadsverkiezingen de herkomst van het geld aangeven, terwijl dit voor de andere verkiezingen niet hoeft?

Er rijzen trouwens ook een heel aantal praktische interpretatieproblemen, die de kandidaten voor de gemeenteraadsverkiezingen onnodig voor allerlei dilemma's zullen plaatsen. Ik geef hiervan twee voorbeelden.

De kandidaten voor de gemeenteraadsverkiezingen moeten de herkomst van het geld vermelden, maar de identiteit van privépersonen die een gift hebben gedaan, is vertrouwelijk.

Wat het niet-cumuleren van de maximumbedragen voor de gemeenteraadsverkiezingen en voor de provincieraadsverkiezingen betreft, verklaarden de indieners van het voorstel, de heren Harmegnies en Peters, in de werkgroep dat de maximumlimiet in de gemeente blijft gelden voor de kandidaten die opteren voor het provinciale maximum. De heer Michel, die eveneens lid is van de werkgroep, verklaarde echter het tegenovergestelde.

Indien men dan toch strenger wil zijn voor personen die zich op het lokale vlak engageren, dan kan men ten minste toch klare en praktische richtlijnen uitwerken in plaats van de interpretatieproblemen af te schuiven op de rug van de plaatselijke kandidaten en de rechtspraak.

Enkele voorbeelden van mogelijke interpretatieproblemen.

Een kandidaat die opkomt zowel voor de gemeenteraadsverkiezingen als voor de provincieraadsverkiezingen, kan gemakkelijk het geld dat hij voor de provincieraadsverkiezingen mag aanwenden, gebruiken voor de gemeenteraadsverkiezingen. Voor de provincieraadsverkiezingen kan hij immers beschikken over grotere sommen. In het ontwerp wordt nergens uitgelegd hoe dit bedrag moet worden opgesplitst.

In de commissie werd ook lang gediscussieerd over de vraag of een kalender al dan niet mag worden uitgedeeld. Wanneer is er bij een drukwerk een boodschap bij en wanneer is er geen bij? Waar ligt de grens? Hetzelfde probleem rijst voor de publikaties die partijen of kandidaten gewoonlijk uitgeven. Indien een partij, bijvoorbeeld, elk jaar in september een publikatie uitgeeft, dan mag zij dat ook doen in september tijdens de campagne voor de gemeenteraadsverkiezingen, maar dan moet die publikatie wel dezelfde vorm hebben. Wat is dat echter, « dezelfde vorm »? Wat bedoelt men met dezelfde inhoud? Kan men in die publikatie de lijst en de foto's van de kandidaten opnemen, iets wat men anders niet doet?

Hetzelfde geldt voor het gebruik van voertuigen. Moet een landbouwer die rondrijdt met platen op zijn tractor worden aangegeven? Wat moet er gebeuren met giften van militanten? Met de hulp van mensen die gratis komen werken?

Het zal dus zeer moeilijk zijn in al deze zaken een duidelijke grens te trekken en om de kandidaten uit te leggen wat ze juist mogen of niet mogen doen. De wet zal dus in de grootste onduidelijkheid worden toegepast.

Het enige goede in dit ontwerp — ik heb het dan zowel over de inhoud als over de uitwerking — betreft de rem die men zet op de misbruiken aangaande de bezwaren bij de bestendige deputatie en de beroepen bij de Raad van State. Het is algemeen bekend dat vele beroepen en bezwaren om louter politieke redenen werden ingediend, met als belangrijkste bedoeling de installatie van de nieuwe gemeenteraad of de benoeming van de burgemeester zo lang mogelijk uit te stellen. Volgens de minister zijn er gemiddeld 80 beroepen per gemeenteraadsverkiezing, waarvan er slechts een paar leiden tot de nietigverklaring van de verkiezing. Het schorsend effect van de beroepen bij de Raad van State wordt door dit ontwerp opgeheven, zodat de nieuwe gemeenteraad toch kan worden geïnstalleerd. Dat is alleszins een verbetering ten opzichte van de huidige situatie. Ongegronde bezwaren zullen allicht aanzienlijk verminderen. Ook de boetes, die in het ontwerp worden vastgelegd, kunnen hierin een belangrijke rol spelen.

Toch zal de VLD dit wetsontwerp niet goedkeuren. Voor onze fractie staan er nog veel te veel onduidelijkheden in en is het een bron van rechtsonzekerheid over beperking van de verkiezingsuitgaven voor gemeentelijke en provinciale verkiezingen. (*Applaus.*)

M. le Président. — La parole est à M. Hatry.

M. Hatry (PRL). — Monsieur le Président, le texte dont nous débattons aujourd'hui représente la touche finale du dernier volet d'un triptyque législatif dont la confection a été entamée en 1989 avec pour but — et pour espérance — de recréer une nouvelle éthique politique en vue de redonner force et vigueur au contrat de confiance qui devrait toujours unir de manière constante le monde politique et l'ensemble des citoyens.

La loi du 4 juillet 1989 relative aux dépenses électorales législatives et au financement des partis politiques a constitué le premier volet de ce triptyque législatif. Loi d'initiative parlementaire, cette législation nouvelle a montré qu'il existait, dans le microcosme politique, une majorité de femmes et d'hommes soucieux d'exigence et de responsabilité et plaçant la transparence financière comme première et essentielle condition de celles-ci.

En 1993, avec la concrétisation du financement public des partis politiques et, notamment, l'interdiction de tout don d'entreprise, venait s'ajouter un second volet à l'œuvre initiale.

Enfin, en 1994, avec l'extension des principes essentiels de la législation de 1989 aux élections européennes, communautaires, régionales, provinciales et communales, l'ensemble du panneau législatif est couvert.

Depuis le début, le PRL a joué un rôle moteur dans la conception et l'élaboration technique de cette nouvelle réglementation. Mon groupe entend évidemment maintenir jusqu'au bout cette volonté politique de transparence financière clairement affichée dès le début.

Dorénavant, à tous les niveaux de pouvoir, l'électoratisme abusif et débridé devra reculer et céder la place au débat d'idées et à la force de conviction. Jusqu'à présent, le candidat à un mandat électif pouvait parfois se contenter de paraître, et pallier son éventuel manque de talent par un suraffichage effréné; maintenant, limité par ses moyens financiers, il devra réellement convaincre par la seule force de son discours.

Je ne partage pas le point de vue de ceux qui pensent que la présente loi aurait pu, ou même dû, aller plus loin encore dans les restrictions imposées. Le désir de mettre un terme aux slogans racleurs et stériles ne devrait toutefois pas aller jusqu'à compromettre la possibilité d'information réelle et suffisante des électeurs: si l'on veut supprimer certains types d'approche, par exemple le voyeurisme, il n'est pas nécessaire de rendre pour autant tout le monde aveugle.

La présente proposition apparaît en fait comme la plus novatrice de toutes celles qui composent la réglementation des dépenses électorales. Que l'on pense, à cet égard, à l'obligation de déclaration d'origine des fonds, aux nombreuses possibilités de contrôles prévus ou à l'importance des sanctions retenues. Que l'on pense aussi, et surtout, à la stricte égalité qu'elle réalise entre tous les candidats d'une même liste communale ou provinciale. Il est à espérer qu'à l'avenir, une même égalité pourra être instaurée pour les autres élections.

Certains ne comprennent pas — ou n'admettent pas — que l'ensemble des réglementations en matière de dépenses électorales soient « à géométrie variable » selon les élections concernées. Il faut pourtant tenir compte des particularités propres à chaque scrutin mais il va de soi que, à la lumière de l'expérience, ces diverses réglementations devront être harmonisées et coordonnées. Pour ce faire, je n'hésite pas à dire que, en ce qui me concerne, c'est le texte d'aujourd'hui qui devra servir de modèle à l'évolution et à la coordination de l'ensemble de la législation relative aux dépenses électorales.

Ces propos laissent clairement percevoir que, pour le PRL, le triptyque que nous refermons avec le volet des élections communales et provinciales n'est pas l'achèvement du travail accompli pour l'avènement d'une démocratie plus proche du citoyen, plus accessible, plus compréhensible et moins artificielle.

Cette ambition mérite une fresque plus vaste. Le PRL y travaille déjà en proposant au monde politique d'orienter ses réflexions futures vers d'autres aspects, comme la suppression de l'effet dévolutif de la case de tête, qui pourrait rétablir, si elle était admise, l'égalité parfaite de tous les candidats, à toutes les élections, et rendre au vote du citoyen sa signification réelle en plaçant son choix au-dessus de celui des partis.

Même si cette législation qui nous est aujourd'hui soumise n'est pas parfaite, elle constitue cependant un pas dans la bonne direction. Malgré que ce texte représente un progrès par rapport à la situation actuelle, je regrette toutefois qu'il n'ait pas recueilli une approbation unanime en commission. (*Applaudissements.*)

M. le Président. — La parole est à M. Leroy.

M. Leroy (PS). — Monsieur le Président, les élus et candidats disposeront, lors des prochaines élections communales et provinciales, d'une loi organisant et limitant les dépenses électorales de ces deux types d'élections. C'est un bien et c'était une nécessité.

Je me réjouis, en effet, que le Parlement ait pu dégager un large consensus sur ce point, au-delà des querelles habituelles entre partis de la majorité et de l'opposition.

Depuis 1989, nous nous sommes attelés à organiser et limiter les dépenses électorales pour les élections législatives et nous venons d'agir dans le même sens pour l'élection des députés européens. Il était donc nécessaire de poursuivre la tâche pour les élections communales et provinciales.

L'objectif du présent projet de loi est de mettre tous les candidats sur un pied d'égalité face aux électeurs, en favorisant ainsi le fond, c'est-à-dire le débat d'idées, au détriment de la forme, à savoir la publicité électorale tapageuse et inutile.

Cette nouvelle loi n'aura évidemment d'efficacité que si elle est accompagnée d'un système organisant le contrôle, les responsabilités et les sanctions applicables aux candidats qui adopteraient un comportement en infraction avec les principes et interdictions fixés par la loi. Dans ce cadre, l'article 12, paragraphe 2 nouveau, prévoit toutefois que les dénonciations anonymes ne seront pas prises en considération par le Roi. Je partage entièrement ce point de vue, mais M. le ministre peut-il me dire pour quelles raisons un tel amendement fut adopté en commission de la Chambre?

Par ailleurs, la loi du 18 juin 1993 interdit les dons de personnes morales en faveur des partis politiques et des candidats. Il va de soi cependant que les partis politiques, à quelque niveau que ce soit, du national au local, peuvent se constituer en ASBL et recevoir des dons des personnes physiques. Il serait dès lors aberrant que les ASBL de partis ne puissent pas financer la propagande de ces derniers et de leurs candidats pour les élections communales et provinciales. C'est ce que l'on pourrait craindre à la lecture de l'article 16bis de cette loi de 1993, qui ne vise que les élections législatives. Le rapport de notre collègue M. Bertouille manque de clarté à ce propos.

M. le ministre peut-il dès lors confirmer mon analyse? Il faudrait en effet éviter qu'un vide juridique n'apparaisse, de sorte que les dons de personnes physiques et de partis politiques à des candidats seraient interdits pour les élections communales et provinciales.

Je vous remercie dès à présent de vos réponses, monsieur le ministre. (*Applaudissements.*)

M. le Président. — La parole est à M. Scharff.

M. Scharff (PSC). — Monsieur le Président, le projet de loi à l'examen constitue le dernier volet de la législation relative à la limitation des dépenses électorales. Je me réjouis que chaque élection, à quelque niveau qu'elle soit, soit aujourd'hui régie par des dispositions légales aux dépenses qu'elle entraîne. Je pense d'ailleurs qu'il y avait peu de contentieux quant à l'opportunité de réglementer les dépenses électorales.

Les collectivités locales font donc l'objet d'une loi particulière: force est de constater qu'il s'agit en effet d'une matière spécifique, vis-à-vis de laquelle il convient de se montrer particulièrement vigilant.

Je trouve à cette vigilance au moins deux raisons.

La première tient aux caractéristiques propres du scrutin communal. Les élections communales présentent en effet une grande diversité, entre elles, d'une part, et avec les autres scrutins, d'autre part.

Nos communes connaissent des listes politiques, certaines soutenues par des listes nationales, d'autres non, ou encore des listes non politiques. Par ailleurs, le nombre de sièges à pourvoir, par rapport à la population, rend la représentation de celle-ci au conseil particulièrement forte, beaucoup plus forte, bien entendu, que dans les autres assemblées.

C'est un des mérites de cette loi d'avoir tenu compte de ces différentes situations, d'avoir trouvé les mécanismes adéquats, tant au niveau de la limitation des dépenses qu'au niveau du contrôle de celles-ci, pour les différentes configurations politiques qui se présentent dans nos communes.

La deuxième raison tient à la place de première importance qu'occupent les autorités locales dans l'éveil, le développement et l'établissement de la démocratie. S'il faut en général se méfier de toute réglementation qui fige le paysage politique, il convient a fortiori de redoubler de vigilance lorsqu'il s'agit des autorités les plus proches du citoyen, foyers de la démocratie, que sont les communes. Il fallait, à tout prix, éviter d'étouffer le militantisme local.

Grâce au calcul assez large des montants autorisés par liste, au cumul de ceux-ci avec les dépenses accordées aux candidats, je pense que les candidats aux conseils locaux pourront continuer d'exprimer leurs idées et alimenter les débats qu'elles engendrent inévitablement.

Je ne saurais toutefois assez insister pour que la commission de contrôle des dépenses électorales, organe que je reconnais indispensable, soit inspirée, dans ses examens, du bon sens nécessaire. Si sa jurisprudence s'avérait inutilement tatillonne, je crains que ce « foyer de démocratie » que j'évoquais à l'instant ne trouve rapidement à s'étouffer.

Sous cette réserve, à laquelle je serai attentif, le projet de loi trouve, à l'analyse, un équilibre certain dont j'ai voulu rappeler certains points.

C'est pour cette raison, et parce que je suis enthousiaste à l'idée de vivre une prochaine campagne locale enfin régie par des règles que je crois souples, que je voterai avec mon groupe ce projet de loi. (*Applaudissements.*)

M. le Président. — La parole est à M. Daras.

M. Daras (Ecolo). — Monsieur le Président, les groupes Agalev et Ecolo sont d'accord — et l'ont toujours été — sur le fait de prendre des dispositions visant à limiter les dépenses lors des élections, et ce à quelque niveau que ce soit.

Le projet de loi qui nous est soumis aujourd'hui achève, en quelque sorte, un triptyque, puisqu'il introduit la limitation des dépenses au niveau des élections communales et provinciales dont nous savons tous, depuis le début, qu'elles sont les plus difficiles à réglementer et à contrôler.

Les différentes discussions en commission mettent en évidence les difficultés d'application de la loi qui nous est proposée. Elles montrent également l'importance de la jurisprudence qui en découlera après les élections communales du mois d'octobre, compte tenu des nombreux problèmes d'interprétation de cette loi qui nous semble d'ailleurs bâclée.

La procédure envisagée dans cette loi ne permettra pas, à notre avis, d'arriver à une situation claire. Non seulement de nombreux amendements ont été introduits au dernier moment à la Chambre mais, de plus, toutes les questions posées en commission démontrent la complexité des interprétations. En outre, certains points sont difficilement acceptables.

Je citerai quelques exemples. J'ai tout d'abord relevé le problème des partis plus ou moins importants qui ne disposeront pas d'un numéro de liste nationale ni de sigle protégé. Imaginons que de telles formations politiques, de petite dimension mais néanmoins honorables — d'autres l'étant moins, nous le savons — se présentent aux élections dans plusieurs entités et souhaitent

organiser une campagne commune dans un arrondissement, une province, une Région, etc. Selon les dispositions de la loi actuelle, ces formations ne pourront faire de campagne commune et n'auront pas le droit d'engager des dépenses telles qu'elles sont autorisées aux partis disposant d'un numéro de liste nationale et d'un sigle. Il s'agit là d'une discrimination. Le ministre concerné, dont la responsabilité en la matière est limitée, puisqu'il s'agit ici d'une loi d'initiative parlementaire, nous a répondu qu'il en existait d'autres dans les différentes législations relatives au financement des partis et à leurs dépenses électorales. A nos yeux, l'existence de certaines discriminations ne justifie pas d'en ajouter de nouvelles.

Nous ne sommes pas très anciens dans le paysage politique. Si nous avons été confrontés à une telle loi voici quelques années, nous nous serions trouvés face à l'impossibilité d'organiser une campagne comme nous l'aurions souhaité. L'Histoire a voulu que nous disposions de parlementaires nationaux en 1981 avant l'organisation d'une campagne communale relativement importante en 1982. Mais il est possible qu'une formation politique nouvelle se trouve dans la situation inverse. Je veux parler ici de formations politiques honorables et démocratiques. Je le répète, car je n'éprouve aucune indulgence ni tendresse pour les autres. La disposition de la loi qui nous est proposée tend à figer le paysage politique tel qu'il existe actuellement.

L'argent pouvant être dépensé au niveau national pour les partis qui y ont accès, par liste et par candidat, le problème majeur consistera à identifier les niveaux de dépenses, à définir à quel titre et à les imputer à qui de droit sans double imputation.

Prenons le cas tout à fait courant et banal d'une liste qui reçoit une subvention du parti national ainsi que des contributions de la part des candidats, lesquels participent à l'effort en versant de l'argent dans une caisse commune. Des dépenses, financées par l'argent provenant de la caisse du parti national, du parti local et des candidats seront effectuées au profit de la liste. Quelle règle appliquera-t-on afin d'éviter que les mêmes dépenses ne soient comptabilisées deux fois? On pourrait répondre que l'argent versé par le parti national au profit d'une liste locale ne doit pas figurer dans les comptes de cette dernière et que l'argent des candidats destiné à la même liste ne doit pas être comptabilisé avec les dépenses de la liste mais avec celles des candidats. Ce raisonnement pourrait être logique. Nous prétendons cependant que le contrôle, sur le terrain, de l'application de règles floues et complexes s'avérera difficile. Par conséquent, la double comptabilisation de dépenses et la disparition de certaines d'entre elles seront inévitables.

Une autre fantaisie évidente est par ailleurs possible: le candidat tête de liste dans une petite commune — qui dispose donc de ressources moindres — peut également se présenter sur la liste provinciale. Sa présence sur cette liste lui permettra l'accès à un volume de dépenses plus important. Il sera donc avantagé par rapport aux autres candidats communaux. Rien n'oblige, en effet, un candidat communal et provincial à distinguer les dépenses engagées pour les deux élections.

Un troisième point me paraît également obscur. Il concerne la responsabilité du candidat tête de liste aux élections communales. Cette responsabilité est à la fois explicite et implicite, ce dernier aspect étant certainement le plus gênant. A l'occasion d'une élection, le candidat tête de liste est responsable des dépenses effectuées pour la totalité de la liste. Comme le texte de la loi le prévoit explicitement, cette responsabilité, en cas de manquement, tombe sous le coup de l'article 181 du Code électoral. Nous acceptons cette donnée claire. En commission, j'ai posé la question — mon interrogation et la réponse du ministre figurent au rapport — de savoir qui est responsable de l'acceptation d'éventuels dons illégaux. Le ministre m'a répondu qu'il allait de soi que cette responsabilité était également portée par le candidat tête de liste. L'acceptation de dons illégaux n'est pas sanctionnée par le Code électoral mais par le Code pénal, niveau de droit différent. Or, la loi n'indique pas explicitement que le candidat tête de liste est pénalement responsable de l'acceptation de dons illégaux. Ce manque de précision fâcheux mérite donc d'être discuté.

Le paragraphe 3 de l'article 6 porte sur les communications formulées par les différents Exécutifs, qu'il s'agisse du Gouvernement fédéral ou de la députation permanente. Il précise, par

ailleurs, qu'en période électorale, tous les Exécutifs, sauf au niveau communal, peuvent voir leurs communications contrôlées. Je ne perçois pas la justification de cette exception, l'exécutif communal pouvant, lui aussi, en période électorale, procéder à des communications dites d'intérêt général. Ce manquement crée une distinction entre les communes et les autres Exécutifs dont les communications éventuelles sont susceptibles d'être contrôlées.

La nouvelle loi prévoit la possibilité d'enquêter sur l'origine des fonds électoraux des partis. C'est une excellente initiative et nous sommes favorables à l'extension de cette mesure à tous les échelons. Sur ce point, les lacunes des autres législations nous paraissent malheureusement problématiques.

Par ailleurs, la loi introduit également une autre disposition nouvelle, la déchéance du mandat, laquelle n'est prévue à aucun autre échelon. Il s'agit d'une notion à manier avec prudence, car cette sanction va au-delà de la répression d'une faute sur le plan pénal. Il s'agit d'une sanction de la démocratie impliquant l'invalidation du verdict démocratique, en raison du non-respect des règles en vigueur par le candidat, laquelle entraîne l'annulation de l'élection de ce dernier. Il est à espérer que cette disposition ne sera pas appliquée à la légère. A cet égard, je suis inquiet de savoir que cette responsabilité incombera — pour des raisons institutionnelles, essentiellement — aux députations permanentes. En effet, je ne suis pas particulièrement satisfait de la manière dont fonctionne ce pouvoir, même en tant qu'instance de jugement.

Je pourrais poursuivre cette énumération de points critiques. Je m'en abstiendrai toutefois car il ne s'agit pas de reproduire les débats qui se sont tenus en commission. J'ai simplement voulu montrer, au moyen de quelques exemples, les multiples problèmes susceptibles de résulter de l'application de cette loi nouvelle.

Certes, il était souhaitable que cette législation entre en vigueur avant les prochaines élections communales. Néanmoins, sa rédaction hâtive engendrera un grand nombre de contestations.

Je pourrais encore rappeler les discussions dérisoires auxquelles a donné lieu l'examen de la notion «cadeau» par la commission. A titre d'exemple, le don d'un calendrier comportant une publicité électorale au verso constitue-t-il un cadeau? Cela illustre la difficulté de cerner un certain nombre de concepts contenus dans la présente loi.

En guise de conclusion, je dirai qu'outre ces problèmes d'interprétation, nous avons trois grandes objections à formuler.

Première critique, nous pensons qu'une fois de plus, le contrôle de ces dispositions sera quasiment impossible, particulièrement à l'échelon communal, hormis les cas de fautes flagrantes. En effet, les moyens humains et matériels sont insuffisants, de sorte qu'il sera très difficile de réaliser des contrôles approfondis. Il est déjà singulièrement malaisé d'exercer un contrôle réel sur les dépenses électorales lors des élections législatives, lesquelles sont pourtant des scrutins comportant un nombre limité de listes et de candidats. Par conséquent, la difficulté d'organiser un contrôle effectif aux élections communales nous paraît évidente.

Notre deuxième critique fondamentale réside dans le fait qu'à nos yeux, les montants de dépenses autorisés restent beaucoup trop élevés. A cet égard, nous avons déposé un certain nombre d'amendements à la Chambre visant à les réduire. Les calculs effectués en la matière montrent en effet qu'il reste possible d'atteindre des niveaux de dépenses électorales tout à fait excessifs. Les combinaisons entre les montants autorisés pour les candidats, les listes et les partis nationaux contribuent à maintenir cette situation.

Troisième critique, nous avons demandé un prolongement de la période de prise en compte des dépenses électorales. Nous savons tous que des dépenses sont déjà engagées actuellement pour les prochaines élections communales, et ce de manière parfaitement honorable. Ainsi, dans ma commune, nous avons déjà dépensé de petites sommes à cette fin. Nous serions tout à fait d'accord pour déclarer ces dépenses car nous n'avons rien à cacher, mais nous sommes en dehors de la période dans laquelle ces dépenses sont normalement prises en compte. A la limite, un candidat pourrait aujourd'hui se lancer dans ce que l'on appelle une pré-campagne électorale, même spectaculaire, pour un montant de plusieurs millions, sans être aucunement répréhensi-

ble puisque cela se passerait en dehors de la période de référence pour la comptabilisation des dépenses électorales. C'est une lacune relativement importante.

Pour toutes ces raisons, avec une réelle déception, le groupe Ecolo-Agalev devra malheureusement voter contre le texte qui nous est proposé. (*Applaudissements.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Schiltz.

De heer Schiltz (VU). — Mijnheer de Voorzitter, het staat als een paal boven water dat de democratie gediend is met transparantie van methodes, financiën en werkwijzen in de politieke wereld. Het is duidelijk dat de grijze zone waarin dit alles zich in het verleden afspeelde, geen goed heeft gedaan aan de geloofwaardigheid van de politiek en dat er dringend maatregelen moesten worden genomen.

Het spijt mij echter te moeten zeggen dat deze goede principes worden gebruikt om ellendige legistische werkstukken te dekken en maatregelen door het Parlement te jagen die niet gewettigd zijn, averechtse effecten hebben, en bij de toepassing helaas aanleiding kunnen geven tot arbitraire casuïstiek en de rechtszekerheid ten zeerste in het gedrang brengen.

U mag het mij niet kwalijk nemen dat ik dit als democraat, maar ook als jurist, niet kan aanvaarden. Dit is trouwens ook de mening van mijn partij, die reeds tien jaar geleden voorstellen heeft ingediend in de Kamer van volksvertegenwoordigers met het doel meer zindelijkheid in het politieke bedrijf te brengen. De manier waarop dit bedrijf nu wordt georganiseerd, is, helaas, onaanvaardbaar. Ik zal dit illustreren aan de hand van een voorbeeld.

Ik weet niet waar de auteurs van deze wet de sociologische basis hebben gevonden en welke methodologische onderzoeken zij hebben verricht om de efficiëntie van de maatregelen op hun democratisch gehalte te toetsen. Dit geldt evenzeer voor de beperking van de verkiezingsuitgaven als voor de bepalingen in de methode. In artikel 7, 4°, staat dat voor de gemeenteverkiezingen geen gebruik mag worden gemaakt van commerciële reclameborden of affiches.

Mijnheer de minister, kunt u mij uitleggen wat het verschil is tussen een commerciële en een niet-commerciële affiche. Een affiche is een affiche, dus een stuk papier dat bedrukt is, bestemd om te worden opgekleefd en dat visueel een boodschap overbrengt. Ik zie geen enkel onderscheid tussen commerciële en niet-commerciële affiches. Ik daag iedereen uit om hierin op het politieke veld een onderscheid te maken. Het is duidelijk dat een affiche voor koekjes een commerciële affiche is, terwijl een affiche voor een partijkandidaat een niet-commerciële affiche is. Technisch gesproken gaat het echter om twee gelijksoortige voorwerpen. Wat is de inhoudelijke waarde van een wettekst die bepaalt dat er geen gebruik mag worden gemaakt van commerciële affiches? Een zinvolle formulering zou zijn dat het verboden is gebruik te maken van commerciële aanplakborden.

De heer Tobback, minister van Binnenlandse Zaken en Ambtenarenzaken. — Dat is ook de bedoeling van die bepaling.

De heer Schiltz (VU). — Dan begrijp ik niet waarom er sprake is van affiches.

De heer Tobback, minister van Binnenlandse Zaken en Ambtenarenzaken. — Nu doet u ook aan casuïstiek.

De heer Schiltz (VU). — Dit is geen kwestie van casuïstiek, dit zijn slechts bedenkingen van een gewone advocaat, al ben ik mij ervan bewust dat u advocaten niet in het hart draagt. Misschien maakt u voor één van hen wel een uitzondering...

Mijnheer de minister, laten wij het in alle ernst hebben over de politiek. Voor de democratie is de communicatie essentieel. Bij het voeren van een verkiezingscampagne moet ernaar worden gestreefd om zoveel mogelijk burgers de kans te geven zich een mening te vormen. In een stad, ongeacht of zij 200 000, 300 000 of 400 000 inwoners telt, leest 30 pct. van de bevolking nooit een

krant. Het is evenzeer bekend dat 40 tot 60 pct. van de mensen de gratis reclamefolders onbekeken weggooit, en in het beste geval meegeeft met de selectieve vuilnisophaling.

Mijnheer de minister, op welke wijze wordt aan de bevolking een boodschap doorgegeven in het systeem dat u thans oplegt? Affiches, met al hun voor- en nadelen, worden door 80 tot 90 pct. van de bevolking gezien en herkend. Men schakelt in de gemeenteraadsverkiezingen dus het meest democratisch communicatiemiddel uit en men laat alleen de andere communicatiemiddelen, met de laagste communicatiegraad, over. Is de democratie daarmee gediend? Neen. Is de zindelijkheid van de partijfinanciën daarmee gediend? Neen, integendeel. Advertenties in kranten en folders zijn veel duurder dan affichage. Een enkele advertentie van nog niet eens een half blad in mij eigen stad Antwerpen, kost 600 000 tot 700 000 frank, produktiekosten inbegrepen. Een enkele folder van vier bladzijden in alle bussen van Antwerpen kost om en bij het miljoen — 2 frank per bus is het minimum — voor de distributie en dan spreek ik nog niet eens over de produktiekosten.

Deze wet is met andere woorden opgesteld door mensen die niet hebben nagedacht over het democratisch gehalte van de maatregelen die ze voorstelden. Ze hebben dan ook maatregelen uitgewerkt die een averechtse effect hebben zowel op de communicatie met de burger als op de kosten voor de campagne.

Mijnheer de minister, nu moet u mij eens vertellen hoe het mogelijk is wetten uit te vaardigen waardoor men ongehinderd commerciële reclame mag maken voor alle mogelijke ideeën en produkten, van condooms tot alcohol, maar niet voor politiek, alsof wij een schunnig produkt zijn waarmee de burger beter niet in aanraking komt. U zult de gevolgen hiervan in uw eigen campagne wel merken. In een plattelandsgemeente rijzen er heel wat minder problemen. Iedereen kent ongeveer iedereen en bovendien zijn de mogelijkheden legio om privé-affichage te organiseren. In een stad met dichtbevolkte wijken kan dat niet. Het gevolg zal zijn dat de partijen, gedreven door de noodzaak, opnieuw wild zullen gaan plakken en het milieu zullen vervuilen. Ik geef u op een briefje dat dit zal gebeuren. Ik ben aan mijn twintigste verkiezingscampagne toe en heb er dus wel enige ervaring mee. Als u de kandidaten belet op een zindelijke manier aan affichage te doen, zullen ze het op een onzindelijke manier doen.

Met deze wet holt u de goedkope demagogie achterna, doet u mee aan de zelfvernederend van de politiek die om zich heen grijpt, niet alleen in deze wet maar ook in andere. Na al deze jaren van politieke carrière moet mij toch het volgende van het hart. Als men denkt op die manier respect voor de politiek af te dwingen, dan vergist men zich. Men zal wel respect afdwingen door een open oekhouding te voeren en een maximum bedrag voor de totale campagne vast te leggen, maar niet door als een soort keizer-koster te bepalen hoeveel vierkante centimeter papier men mag gebruiken en van welk soort medium men wel of niet gebruik mag maken. Dit is de allerslechtste methode die men kon bedenken. Bovendien zal dit systeem tot gevolg hebben dat 20 tot 30 pct. van de burgers in grote gemeenten op de dag van de verkiezingen niet eens meer zal weten waarover het gaat. Dat zal het gevolg zijn van deze pietluttige regeling die niets meer te maken heeft met de goede inspiratie die eraan ten grondslag lag.

Ik haal hier concrete voorbeelden aan uit de praktijk. De communicatie met de burger is mij niet vreemd. Immers, tijdens de vorige verkiezingscampagne heb ik ongeveer 7 000 huisbezoeken afgelegd. Ik ken dus de graad van onwetendheid van een brede laag van de bevolking in de grote steden.

De heer Tobback, minister van Binnenlandse Zaken en Ambtenarenzaken. — Mijnheer Schiltz, ik had mij voorgenomen om straks niet speciaal te repliceren op hetgeen de sprekers hebben gezegd, maar ik wens nu toch enkele opmerkingen te maken. U weet dat dit wetsontwerp niet alleen de vrucht is van een wetsvoorstel van een individueel lid van de Kamer van volksvertegenwoordigers, maar zelfs van een partijoverschrijdend initiatief van de coalitiepartners.

Men kan moeilijk beweren dat over dit probleem niet is nagedacht. Alle democratische partijen in Kamer en Senaat hebben daarover immers maandenlang gediscussieerd, gebakkeleid en geredeneerd.

Er valt wellicht wel iets te zeggen over de juridische kwaliteit van de tekst van dit wetsontwerp, maar het is vaak moeilijk dergelijke begrippen juridisch te omschrijven. In dit verband treed ik het standpunt van u en van de heer Pede bij. Ik ben niet gekwalificeerd om daarover veel te zeggen, maar zelfs ik meen dat te merken.

Zojuist schudde ik mijn hoofd toen u de vergelijking maakte met onbeperkte campagnes voor condooms. Wij moeten goed weten wat wij willen. Er is immers een hiërarchie in wat men wil; in de eerste plaats is er de beperking van verkiezingsuitgaven. De Europese wetgeving was echter slechts vijftien dagen voor de Europese verkiezing van toepassing en dus niet heel efficiënt voor deze verkiezing.

Als professor De Wachter nu een analyse zou maken, zou blijken dat er, niettegenstaande bepaalde partijen de Europese verkiezingen als een test voor de Regering beschouwden, veel minder geld werd besteed. De wet heeft dus een automatisch en psychologisch effect.

Mijnheer Schiltz, niet alleen in mijn stad, maar ook op vele andere plaatsen is men overeengekomen om geen borden meer aan paaltjes te hangen en iedereen lijkt dit te respecteren. U beweert dat voor het één onbeperkt campagnes kunnen worden gevoerd en voor het andere niet.

De heer Schiltz (VU). — Ik heb niet van « onbeperkt » gesproken.

De heer Tobback, minister van Binnenlandse Zaken en Ambtenarenzaken. — Wanneer u meent dat men voor het één onbeperkt campagnes kan voeren en voor het andere niet, dan pleit u eigenlijk tegen de beperking en dit is wellicht niet uw bedoeling.

De heer Schiltz (VU). — Ik heb gezegd dat er wel affiches mogen worden geplakt om het gebruik van condooms aan te prijzen, maar niet om het verkiezingsprogramma van een partij kenbaar te maken.

De heer Tobback, minister van Binnenlandse Zaken en Ambtenarenzaken. — Mijnheer Schiltz, uit de *Parlementaire Handelingen* zal blijken dat u hebt gezegd dat er onbeperkt campagne kan worden gevoerd voor condooms, maar niet voor de politiek. U gaat ervan uit dat commerciële reclame voor alle mogelijke ideeën en producten eerbaar is, maar politieke campagnes niet.

Ik heb tijdens de commissiebesprekingen verklaard, het staat waarschijnlijk zelfs in het verslag vermeld, dat de twintig vierkante meter aanplakborden symbool staan voor veel geld. De grote panelen werden trouwens in het verleden in om het even welk voorstel eerst gevisieerd. Het is waarschijnlijk een vorm van intellectuele vervuiling.

De heer Schiltz (VU). — Het is fetisjisme.

De heer Tobback, minister van Binnenlandse Zaken en Ambtenarenzaken. — Dit is het juiste woord.

De heer Schiltz (VU). — Ik herhaal dat dit het goedkoopste communicatiemiddel is.

De Voorzitter. — Mijnheer de minister, mag ik u verzoeken nu niet meer te antwoorden op de opmerkingen van de spreker?

De heer Tobback, minister van Binnenlandse Zaken en Ambtenarenzaken. — Mijnheer de Voorzitter, nog één enkele opmerking.

In een kleinere gemeente kunnen vier folders in de brievenbus worden gedeponneerd voor de kostprijs van een bord van 30 vierkante meter, zoals dit in de Koloniënstraat.

De heer Schiltz (VU). — In een kleine gemeente wel. Daar gaat het precies om: het is een wet die is gemaakt op maat van de burgemeesters van kleine gemeenten. Of de democratie hiermee is gediend, betwijfel ik. De grote steden hebben in het politieke leven toch nog altijd enig gewicht.

De heer Tobback, minister van Binnenlandse Zaken en Ambtenarenzaken. — Ik zeg het niet in zulke pejoratieve of kleinerende termen, maar ik meen dat u wel voor een gedeelte gelijk hebt.

De heer Schiltz (VU). — Dit wil ik precies aantonen.

De heer Loones (VU). — Mijnheer de Voorzitter, ...

M. le Président. — Vous aurez l'occasion de prendre la parole, monsieur Loones, puisque vous vous êtes inscrit dans la discussion, mais, pour l'heure, je vous demande de laisser poursuivre M. Schiltz.

De heer Loones (VU). — Mijnheer de Voorzitter, borden zijn heel belangrijk. Het gaat bovendien over een verbodsbepaling op borden vanaf vier vierkante meter, wat dus iets helemaal anders is dan de geldverslindende borden van twintig vierkante meter.

De heer Schiltz (VU). — Hiermee hebben wij de vinger op de wonde gelegd. Wij geven toe aan een zeker fetisjisme.

Het is technisch bewezen dat propaganda in grote agglomeraties via borden van twintig vierkante meter de goedkoopste manier van communicatie is met de burger. Precies dit goedkoopste middel treft men omwille van de symboolbetekenis.

Als men in een democratie zover gaat het politieke gedrag te laten determineren door fetisjisme, dan is men op de verkeerde weg. Dit is de weg waarop de politieke klasse zich op het ogenblik bevindt en dat zal zich wreken. Wanneer ook in ons land zich Berlusconi-achtige fenomenen zullen voordoen, zal ons allemaal de rekening worden gepresenteerd voor het gebrek aan zelfrespect van de politieke klasse die op een onjuiste manier de misbruiken te lijf gaat, maar toegeeft aan de goedkope demagogie die via de media over ons wordt uitgestort.

Deze wet is helaas het produkt van deze toegeeflijkheid. Daarmee kunnen wij niet akkoord gaan. (*Applaus.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Loones.

De heer Loones (VU). — Mijnheer de Voorzitter, ik wil me namens de volledige VU-fractie bij deze woorden aansluiten. Het ontwerp van wet omvat ook goede bepalingen, zoals deze in verband met de herwerking van de procedure tegen de geldigheid van de verkiezingen waarin de niet-schorsende kracht van de Raad van State is opgenomen.

Meer in het algemeen wil ik uitleggen waarom wij met deze wet niet kunnen instemmen.

Een eerste heel principieel standpunt betreft de mogelijkheid voor de nationale partijen om nationale campagnes te voeren. Het zou veel duidelijker zijn geweest als men de nationale campagnes — zoals men weet ten belope van 15 miljoen per politieke partij — had verboden. Op die manier kan de gemeentepolitiek worden « teruggebracht » tot de gemeente en wordt die niet meer gebruikt en zelfs misbruikt door de partijpolitiek.

Het tweede principieel standpunt betreft de bedragen. Ik stel in dit verband toch wel rare dingen vast. Ik woon in een gemeente van 20 000 inwoners. In de toekomst mag de gemeentelijst 2,26 miljoen uitgeven voor verkiezingsuitgaven. Men kan dus bezwaarlijk beweren dat het ontwerp de verkiezingsuitgaven beperkt. Het ontwerp is op dit vlak ook inconsequent. Er is een degressieve schaal tot gemeenten met 20 000 inwoners, maar voor grotere gemeenten gaan de toegestane bedragen dan weer omhoog.

Ik til echter het zwaarst aan de specifieke verbodsbepalingen. Ik zou het nog eens kunnen zijn met principiële, algemene beperkingen, maar men mag de berutteling niet zo ver drijven dat men ook voor de wijze van besteding beperkingen inbouwt, waarvan de overtreding bovendien op een heel specifieke wijze wordt bestraft. Het ontwerp houdt een al te overdreven bevoogding van de gemeentepolitiek in.

Ik haal hier het voorbeeld aan van het gebruik van borden van meer dan vier vierkante meter. Is het werkelijk de bedoeling elke creativiteit de kop in te drukken? In onze partij werken de leden aan de basis nog zelf aan die verkiezingsborden. Wij hebben in

onze gemeente zelf een aantal reclamewagens gemaakt met borden van twee op drie meter. Dat is het standaardformaat. In de eerste paragraaf van artikel 7 wordt echter het gebruik van borden van meer dan vier vierkante meter verboden. Het gaat hier duidelijk om grote kapitalen, maar om het beperken van de creativiteit van politieke krachten in de gemeente.

In de tweede paragraaf van artikel 7 staat dat de Koning, met andere woorden de minister van Binnenlandse Zaken, zelf de regels zal bepalen voor het aanbrengen van verkiezingsaffiches. Dus ook hierover mogen de gemeenten niet meer zelf beslissen. Nu hebben de gemeenten hierover politiereglementen, maar voortaan zal de minister van Binnenlandse Zaken zelf hierover beslissen voor het hele land.

Al deze beperkingen zouden nog niet zo erg zijn, indien vooraf vaststond dat dit alles niet te controleren valt.

Ook de bepaling aangaande de persoonlijke verantwoordelijkheid dreigt te escaleren in allerlei vorderingen die louter ingegeven zijn door politieke afrekeningen. Deze klachten zullen moeten worden beoordeeld door individuele magistraten. Principieel heb ik hier geen bezwaar tegen, maar wanneer ik zie hoe vaak rechters of voorzitters van rechtbanken betrokken zijn bij politieke partijen op gemeentelijk niveau, heb ik daar wel vragen bij.

Ik heb ook vragen bij de persoonlijke verantwoordelijkheid van de lijststaandevoerder voor de besteding door kandidaten op hun lijst van uitgaven die niet individueel aanwijsbaar zijn. Geloven de voorstanders van het ontwerp echt nog in de totale aanhanke-lijkheid van kandidaten aan hun lijststaandevoerder? Denken zij werkelijk dat de lijststaandevoerder voldoende gezag heeft om al zijn kandidaten in bedwang te houden? Deze bepaling is volkomen uit de tijd. Het verwondert mij dat de regeringsmeerderheid, aangevuld met de PRL, deze bepaling heeft opgenomen en dat die bepaling bovendien zonder grote bezwaren door de commissie is gesluist en wellicht straks ook door de openbare vergadering zal worden goedgekeurd.

Mijnheer de Voorzitter, ik kan nog heel wat argumenten tegen het ontwerp aanhalen. De argumenten die ik nu al heb aangehaald, lijken mij echter voldoende sterk om met overtuiging tegen het ontwerp te stemmen. (*Applaus.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Goovaerts.

De heer Goovaerts (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, het was niet onmiddellijk mijn bedoeling in deze bespreking het woord te nemen, maar het toeval heeft gewild dat ik sedert 1988, dus nog voor ik parlementslid was, de discussies omtrent de problematiek die in dit ontwerp aan bod komt, heb gevolgd.

Het gaat hier om een betuttelende en straffende wetgeving. Alleen voor de gemeente- en de provincieraadsverkiezingen wordt gevraagd waar de fondsen voor het voeren van de verkiezings-propaganda vandaan komen. Ik pleit ervoor dat de partijen in zeer belangrijke mate vrij worden gelaten hun fondsen te besteden zoals zij dat willen. Het is hypocriet dat enerzijds niet moet worden aangegeven waar de fondsen vandaan komen, tenzij aan de procureur des Konings en voor kleine kandidaten, en dat anderzijds straffen worden opgelegd op het moment dat de gelden niet worden besteed zoals de wetgever het wil.

Mijnheer de minister, ik wil vooral de aandacht vestigen op de problematiek omtrent de sperperiode, de periode vóór de verkiezingen waarin de uitgaven worden gecontroleerd. De wet van 1989 bepaalde de sperperiode voor de parlementsverkiezingen op zes maanden. Zij werd nadien in naam van de democratie op twaalf maanden gebracht om tenslotte tot drie maanden te worden beperkt. De indieners van de verschillende voorstellen hebben in belangrijke mate aan zichzelf gedacht. Driemaal werd om democratische en ideologische redenen en steeds met een andere motivering, de duur van de sperperiode gewijzigd. Ik begrijp de ernst daarvan niet. Ook voor de gemeenteraads-verkiezingen geldt nu een sperperiode van drie maanden. Dat betekent dat men tot drie maanden vóór de verkiezingen zoveel mag uitgeven als men wil. Daartegen kan niemand iets onderne- men. Het gaat hier om een slecht gerichte wetgeving waarbij het tegenovergestelde wordt bereikt van wat beoogt wordt. Iedereen

kan vaststellen dat momenteel onder meer in Brussel-stad op grote schaal borden uit het commerciële circuit worden gebruikt voor de gemeenteraadsverkiezingen. De sperperiode gaat immers slechts in op 9 juli en op die dag zullen de meeste borden wellicht worden overplakt.

De heer Tobback, minister van Binnenlandse Zaken en Ambte- narenzaken. — Mijnheer Goovaerts, u beweert dat men alom dergelijke borden kan vinden. Ik moet echter toegeven dat ik er nog geen heb gezien. Kan u mij een twintig vierkantemeterbord aanwijzen waarop momenteel een kandidaat voor de gemeente- raadsverkiezingen wordt voorgesteld?

De heer Goovaerts (VLD). — Dat zou ik kunnen.

De heer Tobback, minister van Binnenlandse Zaken en Ambte- narenzaken. — Wil u mij eens zeggen waar ik zulke borden vinden kan?

De heer Van Hooland (VU). — In Antwerpen, met de heer Delwaide.

De heer Tobback, minister van Binnenlandse Zaken en Ambte- narenzaken. — Mijnheer Goovaerts, ik twijfel er niet aan dat u de waarheid spreekt. Ik zeg alleen dat ik geen dergelijke reclame- affiches voor de gemeenteraadsverkiezingen weet hangen.

De heer Goovaerts (VLD). — Mijnheer de minister, het komt mij niet toe te zeggen wie nu al reclame voert voor de gemeente- raadsverkiezingen en waar de borden staan. Ik kan u alleen de raad geven eens met de auto rond te rijden in en rond Brussel en dan zult u vaststellen dat sommige kandidaten voor de gemeente- raadsverkiezingen nu al reclame voeren op borden van twintig vierkante meter.

Ik heb daarstraks al aan de rapporteur gevraagd welke zin het heeft een wet goed te keuren waarvan men nu al weet dat ze niet zal worden nageleefd.

Over een paar weken zullen wij in de controlecommissie wel ellenlange discussies kunnen voeren over de geest en de ratio legis van de wet, maar dat zal ons geen stap vooruit helpen. De enige oplossing is een duidelijke wet en dat kan van deze tekst zeker niet worden gezegd. Deze tekst is geschreven op maat van degenen die er belang bij hebben. (*Applaus.*)

De Voorzitter. — Daar niemand meer het woord vraagt in de algemene beraadslaging verklaar ik ze voor gesloten en bespreken wij de artikelen van het ontwerp van wet.

Plus personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close, et nous passons à l'examen des articles du projet de loi.

L'article premier est ainsi rédigé:

Chapitre 1er. — Disposition générale

Article 1er. Pour l'application de la présente loi, il y a lieu d'entendre par:

1° Parti politique: l'association de personnes physiques dotée ou non de la personnalité juridique, qui participe aux élections provinciales, aux élections communales ou à l'élection directe des conseils de l'aide sociale prévues par la Constitution ou la loi, qui conformément à la loi du 19 octobre 1921 organique des élections provinciales, la loi électorale communale coordonnée le 4 août 1932 et l'arrêté royal du 26 août 1988 déterminant les modalités de l'élection du conseil de l'aide sociale dans les communes visées à l'article 7 des lois sur l'emploi des langues en matière administrative, coordonnées le 18 juillet 1966, et dans les communes de Comines-Warneton et de Fourons, présente des candidats aux mandats de conseiller provincial, de conseiller communal ou de membre du conseil de l'aide sociale et qui, dans les limites de la Constitution, de la loi, du décret ou de l'ordonnance, tente d'influencer l'expression de la volonté populaire de la manière définie dans ses statuts ou son programme;

2° Liste provinciale: la liste des candidats pour l'élection des conseils provinciaux, telle qu'elle est définie dans la loi du 19 octobre 1921 organique des élections provinciales;

3° Liste communale: la liste des candidats pour l'élection des conseils communaux, telle qu'elle est définie dans la loi électorale communale coordonnée le 4 août 1932;

4° Liste du conseil de l'aide sociale: la liste des candidats pour l'élection directe des conseils de l'aide sociale dans les communes visées à l'article 7 des lois sur l'emploi des langues en matière administrative, coordonnées le 18 juillet 1966, et dans les communes de Comines-Warneton et de Fourons;

5° Loi du 4 juillet 1989: la loi du 4 juillet 1989 relative à la limitation et au contrôle des dépenses électorales ainsi qu'au financement et à la comptabilité ouverte des partis politiques, modifiée par les lois du 21 mai 1991, du 18 juin 1993 et du 19 mai 1994;

6° Commission de contrôle: la Commission de contrôle instituée par la même loi du 4 juillet 1989;

7° Loi électorale provinciale: la loi du 19 octobre 1921 organique des élections provinciales;

8° Loi électorale communale: la loi électorale communale coordonnée le 4 août 1932.

Hoofdstuk I. — Algemene bepaling

Artikel 1. Voor de toepassing van deze wet moet worden verstaan onder:

1° Politieke partij: de vereniging van natuurlijke personen, al dan niet met rechtspersoonlijkheid, die aan de door de Grondwet of de wet bepaalde provincieraadsverkiezingen, gemeenteraadsverkiezingen of rechtstreekse verkiezingen van de raden voor maatschappelijk welzijn deelneemt, die overeenkomstig de organieke wet van 19 oktober 1921 tot regeling van de provincieraadsverkiezingen, de op 4 augustus 1932 gecoördineerde gemeentekieswet en het koninklijk besluit van 26 augustus 1988 tot vaststelling van de nadere regels voor de verkiezing van de raad voor maatschappelijk welzijn in de gemeenten bedoeld bij artikel 7 van de wetten op het gebruik der talen in bestuurszaken, gecoördineerd op 18 juli 1966, en in de gemeenten Komen-Waasten en Voeren, kandidaten voor het mandaat van provincieraadslid, gemeenteraadslid of lid van de raad voor maatschappelijk welzijn voordraagt en die, binnen de grenzen van de Grondwet, de wet, het decreet of de ordonnantie, de totstandkoming van de volkswil beoogt te beïnvloeden op de wijze bepaald in haar statuten of haar programma;

2° Provincie lijst: de kandidatenlijst voor de verkiezingen voor de provincieraaden, zoals bepaald bij de wet van 19 oktober 1921 tot regeling van de provincieraadsverkiezingen;

3° Gemeentelijst: de kandidatenlijst voor de verkiezingen voor de gemeenteraden, zoals bepaald bij de op 4 augustus 1932 gecoördineerde gemeentekieswet;

4° Lijst voor de raad voor maatschappelijk welzijn: de kandidatenlijst voor de rechtstreekse verkiezing van de raden voor maatschappelijk welzijn in de gemeenten bedoeld bij artikel 7 van de wetten op het gebruik der talen in bestuurszaken, gecoördineerd op 18 juli 1966, en in de gemeenten Komen-Waasten en Voeren;

5° Wet van 4 juli 1989: de wet van 4 juli 1989 betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven, de financiering en de open boekhouding van de politieke partijen, gewijzigd bij de wetten van 21 mei 1991, 18 juni 1993 en 19 mei 1994;

6° Controlecommissie: de Controlecommissie opgericht bij dezelfde wet van 4 juli 1989;

7° Provinciekieswet: de wet van 19 oktober 1921 tot regeling van de provincieraadsverkiezingen;

8° Gemeentekieswet: de op 4 augustus 1932 gecoördineerde gemeentekieswet.

— Adopté.

Aangenomen.

Chapitre II. — Limitation et contrôle des dépenses électorales engagées pour l'élection des conseils provinciaux et communaux et pour l'élection directe des membres des conseils de l'aide sociale

Art. 2. Le total des dépenses et engagements financiers afférents à la propagande électorale menée au niveau national par les partis politiques ayant obtenu un numéro de liste national et un sigle protégé en application de l'article 10 de la loi électorale provinciale et des articles 22bis et 23 de la loi électorale communale ne peut excéder quinze millions de francs.

Pour les partis politiques qui remplissent les conditions prévues à l'alinéa précédent, mais qui ne présentent pas cinquante listes au moins qui portent leur numéro national et leur sigle protégé, le montant prévu à l'alinéa précédent est réduit à trois millions de francs.

Les partis politiques peuvent axer leur campagne sur un ou plusieurs candidats.

Hoofdstuk II. — Beperking en controle van de verkiezingsuitgaven voor de provincieraads- en gemeenteraadsverkiezingen en voor de rechtstreekse verkiezing van de leden van de raden voor maatschappelijk welzijn

Art. 2. De uitgaven en de financiële verbintenissen voor verkiezingspropaganda op nationaal vlak van de politieke partijen die een nationaal lijstnummer en een beschermd letterwoord hebben verkregen met toepassing van artikel 10 van de provinciekieswet of de artikelen 22bis en 23 van de gemeentekieswet, mogen in totaal niet meer dan vijftien miljoen frank bedragen.

Voor de politieke partijen die voldoen aan de bij het vorige lid bepaalde voorwaarden, doch die niet ten minste vijftig lijsten onder hun nationaal lijstnummer en beschermd letterwoord voordragen, wordt het in het vorige lid bepaalde bedrag vermindert tot drie miljoen frank.

De politieke partijen kunnen campagne voeren met één of meer kandidaten.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 3. § 1er. En ce qui concerne les élections provinciales, communales et les élections directes des conseils de l'aide sociale, le total des dépenses et des engagements financiers afférents à la propagande électorale des listes, ne peut excéder, pour chacune des listes, par tranche:

— Jusqu'à 1 000 électeurs inscrits sur la liste des électeurs: 100 francs par électeur inscrit;

— De 1 001 à 5 000 électeurs inscrits sur la liste des électeurs: 40 francs par électeur inscrit;

— De 5 001 à 10 000 électeurs inscrits sur la liste des électeurs: 30 francs par électeur inscrit;

— De 10 001 à 20 000 électeurs inscrits sur la liste des électeurs: 35 francs par électeur inscrit;

— De 20 001 à 40 000 électeurs inscrits sur la liste des électeurs: 40 francs par électeur inscrit;

— De 40 001 à 80 000 électeurs inscrits sur la liste des électeurs: 45 francs par électeur inscrit;

— A partir de 80 001 électeurs inscrits sur la liste des électeurs: 5 francs par électeur inscrit.

§ 2. En ce qui concerne les élections provinciales, les élections communales et les élections directes des conseils de l'aide sociale, le total des dépenses et des engagements financiers afférents à la propagande électorale de candidats déterminés, ne peut excéder pour chacun des candidats, par tranche:

— Jusqu'à 50 000 électeurs inscrits sur la liste des électeurs: 3 francs par électeur inscrit, avec un minimum de 50 000 francs par candidat;

— De 50 001 à 100 000 électeurs inscrits sur la liste des électeurs: 1 franc par électeur inscrit;

— A partir de 100 001 électeurs inscrits sur la liste des électeurs: 0,50 franc par électeur inscrit.

§ 3. Si un candidat se présente sur plus d'une liste, les montants maximums fixés au § 2 ne peuvent être additionnés. Seul le montant maximum le plus élevé est pris en considération.

§ 4. Le nombre d'électeurs inscrits sur la liste des électeurs, visé au §§ 1er et 2, est déterminé conformément aux dispositions de l'article 1er, § 1er, 3°, et de l'article 3, § 1er, de la loi électorale communale et aux dispositions correspondantes de l'article 1er, § 1er, 3° et § 5, et de l'article 1^{er}ter, § 3, de la loi électorale provinciale.

Art. 3. § 1. Het totaal van de uitgaven en de financiële verbintenissen voor de verkiezingspropaganda van de lijsten mag voor de provincieraadsverkiezingen, de gemeenteraadsverkiezingen en de rechtstreekse verkiezingen van de raden voor maatschappelijk welzijn per lijst niet meer bedragen dan per schijf:

— Tot 1 000 op de kiezerslijst ingeschreven kiezers: 100 frank per ingeschreven kiezer;

— Van 1 001 tot 5 000 op de kiezerslijst ingeschreven kiezers: 40 frank per ingeschreven kiezer;

— Van 5 001 tot 10 000 op de kiezerslijst ingeschreven kiezers: 30 frank per ingeschreven kiezer;

— Van 10 001 tot 20 000 op de kiezerslijst ingeschreven kiezers: 35 frank per ingeschreven kiezer;

— Van 20 001 tot 40 000 op de kiezerslijst ingeschreven kiezers: 40 frank per ingeschreven kiezer;

— Van 40 001 tot 80 000 op de kiezerslijst ingeschreven kiezers: 45 frank per ingeschreven kiezer;

— Vanaf 80 001 op de kiezerslijst ingeschreven kiezers: 5 frank per ingeschreven kiezer.

§ 2. Het totaal van de uitgaven en de financiële verbintenissen voor de verkiezingspropaganda van individuele kandidaten mag voor de provincieraadsverkiezingen, de gemeenteraadsverkiezingen en de rechtstreekse verkiezingen van de raden voor maatschappelijk welzijn per kandidaat niet meer bedragen dan per schijf:

— Tot 50 000 op de kiezerslijst ingeschreven kiezers: 3 frank per ingeschreven kiezer, met een minimum van 50 000 frank per kandidaat;

— Van 50 001 tot 100 000 op de kiezerslijst ingeschreven kiezers: 1 frank per ingeschreven kiezer;

— Vanaf 100 001 op de kiezerslijst ingeschreven kiezers: 0,50 frank per ingeschreven kiezer.

§ 3. Wanneer een kandidaat op verscheidene lijsten tegelijk kandideert, mogen de in § 2 vastgestelde maximumbedragen niet samengeteld worden. Alleen het hoogste maximumbedrag wordt in aanmerking genomen.

§ 4. Het aantal op de kiezerlijst ingeschreven kiezers waarvan sprake in de §§ 1 en 2, wordt vastgesteld overeenkomstig de bepalingen van artikel 1, § 1, 3°, en van artikel 3, § 1, van de gemeentekieswet en de overeenkomstige bepalingen van artikel 1, § 1, 3°, en § 5 en van artikel 1ter, § 3, van de provinciekieswet.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 4. Les montants fixés aux articles 2 et 3 sont adaptés aux variations des coûts de production des médias publicitaires utilisés lors des campagnes électorales selon une formule déterminée par un arrêté royal délibéré en Conseil des ministres sur la base de l'indice-pivot applicable au 1er janvier 1994.

Art. 4. De in de artikelen 2 en 3 vastgestelde bedragen worden aangepast aan de schommelingen van de produktiekosten van de bij de verkiezingen gebruikte reclametechnieken. De formule daartoe wordt vastgesteld bij een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit, op grond van de spilindex die op 1 januari 1994 van kracht is.

— Adopté.

Aangenomen.

Ann. parl. Sénat de Belgique - Session ordinaire 1993-1994
Parlem. Hand. Belgische Senaat - Gewone zitting 1993-1994

Art. 5. Le ministre de l'Intérieur communique, au plus tard quarante jours avant les élections, ou au plus tard le jour de la convocation des électeurs en cas d'élections extraordinaires, les montants maximums calculés conformément aux dispositions de l'article 3 que les listes et les candidats aux élections provinciales, communales et aux élections directes des conseils de l'aide sociale peuvent dépenser.

Art. 5. Uiterlijk veertig dagen vóór de verkiezingen, of in geval van buitengewone verkiezingen, uiterlijk de dag van de oproeping van de kiezers, deelt de minister van Binnenlandse Zaken de overeenkomstig de bepalingen van artikel 3 berekende maximumbedragen mee die mogen worden uitgegeven door de lijsten en de kandidaten voor de verkiezingen van de provincieraden en gemeenteraden en voor de rechtstreekse verkiezingen van de raden voor maatschappelijk welzijn.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 6. § 1er. Sont considérées comme dépenses de propagande électorale pour l'application de la présente loi, toutes dépenses et tous engagements financiers afférents à des messages verbaux, écrits, sonores et visuels, destinés à influencer favorablement le résultat d'un parti politique et de ses candidats et émis pendant les trois mois précédant les élections provinciales et communales et les élections directes des conseils de l'aide sociale, ou à partir du jour de la convocation des électeurs en cas d'élections extraordinaires.

§ 2. Ne sont pas considérées comme dépenses de propagande électorale:

1° La prestation de services personnels non rémunérés ainsi que l'utilisation d'un véhicule personnel;

2° La publication dans un quotidien ou un périodique d'articles de fond, à condition que cette publication s'effectue de la manière et selon les mêmes règles qu'en dehors de la période électorale, sans paiement, rétribution, ni promesse de paiement ou de rétribution, qu'il ne s'agisse pas d'un quotidien ou d'un périodique créé pour ou en vue des élections et que la diffusion et la fréquence de la publication soient les mêmes qu'en dehors de la période électorale;

3° La diffusion à la radio ou à la télévision de programmes comportant des avis ou des commentaires, à condition que ces émissions s'effectuent de la même manière et selon les mêmes règles qu'en dehors de la période électorale, sans paiement, rétribution, ni promesse de paiement ou de rétribution;

4° La diffusion à la radio et à la télévision d'une émission électorale ou d'une série d'émissions électorales, à condition que des représentants des partis politiques puissent prendre part à ces émissions;

5° La diffusion à la radio et à la télévision d'émissions électorales, à condition que leur nombre et leur durée soient déterminés en fonction du nombre de représentants des partis politiques au sein des assemblées législatives.

§ 3. La Commission de contrôle est chargée de contrôler toutes les communications des ministres, des secrétaires d'Etat, des membres des Gouvernements de communauté ou de région, des membres des collèges visés à l'article 60 de la loi spéciale du 12 janvier 1989 relative aux institutions bruxelloises, des secrétaires d'Etat régionaux visés à l'article 41 de la même loi spéciale et des membres des députations permanentes, destinées au public et auxquelles ils ne sont pas tenus en vertu d'une disposition légale ou administrative.

§ 4. Les dépenses et engagements financiers afférents à des biens, des fournitures et des services relevant de l'application du § 1er doivent être imputés au prix du marché.

Art. 6. § 1. Voor de toepassing van deze wet worden als uitgaven voor verkiezingspropaganda beschouwd, alle uitgaven en financiële verbintenissen voor mondelinge, schriftelijke, auditieve

en visuele boodschappen die erop gericht zijn het resultaat van een politieke partij en van haar kandidaten gunstig te beïnvloeden en die verricht worden tijdens een periode van drie maanden vóór de verkiezingen van de provincieraden en gemeenteraden en de rechtstreekse verkiezingen van de raden voor maatschappelijk welzijn, of in geval van buitengewone verkiezingen, vanaf de dag van de oproeping van de kiezers.

§ 2. Als uitgaven voor verkiezingspropaganda worden niet beschouwd:

1° Het verlenen van persoonlijke, niet daartoe bezoldigde diensten evenals het gebruik van een persoonlijk voertuig;

2° De publikatie in een dagblad of tijdschrift van redactionele artikelen, op voorwaarde dat die publikatie op dezelfde wijze en volgens dezelfde regels geschiedt als buiten de verkiezingsperiode, zonder betaling, vergoeding of belofte van betaling of vergoeding en dat het niet gaat om een dagblad of tijdschrift dat speciaal wordt uitgegeven ten behoeve van of met het oog op de verkiezingen en dat de verspreiding en de frequentie van de publikatie dezelfde zijn als buiten de verkiezingsperiode;

3° De uitzending over radio of televisie van programma's met berichten of commentaren, op voorwaarde dat die uitzendingen op dezelfde wijze en volgens dezelfde regels geschieden als buiten de verkiezingsperiode, zonder betaling, vergoeding of belofte van betaling of vergoeding;

4° De uitzending of een reeks van uitzendingen over radio of televisie van verkiezingsprogramma's, op voorwaarde dat vertegenwoordigers van de politieke partijen aan die uitzendingen kunnen deelnemen;

5° De uitzending over radio of televisie van verkiezingsprogramma's, op voorwaarde dat het aantal en de duur ervan worden bepaald op grond van het aantal vertegenwoordigers van de politieke partijen in de wetgevende vergaderingen.

§ 3. De Controlemcommissie wordt belast met de toetsing van alle voor het publiek bestemde mededelingen van de ministers, de staatssecretarissen, de leden van een Gemeenschaps- of Gewestregering, de leden van de colleges bedoeld in artikel 60 van de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen, de gewestelijke staatssecretarissen bedoeld in artikel 41 van dezelfde bijzondere wet en de leden van de bestendige deputaties, waartoe deze niet op grond van een wettelijke of bestuursrechtelijke bepaling verplicht zijn.

§ 4. De uitgaven en financiële verbintenissen voor goederen, leveringen en diensten die onder toepassing van § 1 vallen, moeten tegen de geldende marktprijzen worden verrekend.

— Adopté.

Aangenomen.

M. le Président. — L'article 7 est ainsi libellé:

Art. 7. § 1er. Pendant les trois mois précédant les élections provinciales et communales et les élections directes des conseils de l'aide sociale ou à partir du jour de la convocation des électeurs en cas d'élections extraordinaires, les partis politiques, les listes et les candidats, ainsi que les tiers qui souhaitent faire de la propagande pour des partis, des listes ou des candidats:

1° Ne peuvent distribuer des cadeaux et des gadgets;

2° Ne peuvent organiser des campagnes commerciales par téléphone;

3° Ne peuvent diffuser de spots publicitaires à la radio, à la télévision et dans les salles de cinéma;

4° Ne peuvent utiliser des panneaux ou affiches à caractère commercial;

5° Ne peuvent utiliser des panneaux ou affiches à caractère non commercial de plus de 4 m².

§ 2. Pour la même période, le Roi fixe, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, les règles générales régissant l'apposition d'affiches électorales et l'organisation de caravanes motorisées.

Art. 7. § 1. Tijdens de drie maanden die aan de datum van de provincieraadsverkiezingen, de gemeenteraadsverkiezingen en de rechtstreekse verkiezingen van de raden voor maatschappelijk

welzijn voorafgaan of, in geval van buitengewone verkiezingen, vanaf de dag van de oproeping van de kiezers, mogen de politieke partijen, de lijsten en de kandidaten, evenals derden die propaganda wensen te maken voor politieke partijen, lijsten of kandidaten:

1° Geen geschenken of gadgets verspreiden;

2° Geen commerciële telefooncampagnes voeren;

3° Geen reclamespots op radio, televisie en in bioscopen uitzenden;

4° Geen gebruik maken van commerciële reclameborden of affiches;

5° Geen gebruik maken van niet-commerciële reclameborden of affiches groter dan 4 m².

§ 2. Voor dezelfde periode bepaalt de Koning, bij een in Ministerraad overlegd besluit, de algemene regels inzake het aanbrengen van verkiezingsaffiches en het organiseren van gemotoriseerde optochten.

De heer Pinoie stelt volgend amendement voor:

« In dit artikel § 1, 5°, aan te vullen met de woorden « en ongeacht hun oppervlakte van niet-commerciële reclameborden op onroerende goederen die niet effectief bewoond zijn. »

« Au § 1er, 5°, de cet article, remplacer les mots « ne peuvent utiliser des panneaux ou affiches à caractère non commercial de plus de 4 m² » par les mots « ne peuvent utiliser ni des panneaux ou affiches à caractère non commercial de plus de 4 m² ni, quelle que soit leur superficie, des panneaux à caractère non commercial sur des biens immeubles qui ne sont pas effectivement habités. »

Wordt dit amendement gesteund? (Talrijke leden staan op.)

Aangezien het amendement reglementair wordt gesteund, maakt het deel uit van de bespreking.

Het woord is aan de heer Pinoie.

De heer Pinoie (SP). — Mijnheer de Voorzitter, wij stellen voor om het 5° van paragraaf 1 van artikel 7 dat luidt « geen gebruik maken van niet-commerciële reclameborden of affiches groter dan 4 m² » aan te vullen als volgt « ... en ongeacht hun oppervlakte van niet-commerciële reclameborden op onroerende goederen die niet effectief bewoond zijn ». Aangezien dit ontwerp alleen een beperking inzake afmetingen oplegt en niet inzake aantal, lijkt deze aanvulling ons aangewezen. Wij willen in elk geval een wildgroei van reclameborden op privé-gronden voorkomen, zoals we dat nu al bij de Europese verkiezingen, waar de reglementering minder streng is, konden vaststellen. Bovendien kan deze beperking ook de verkeersveiligheid ten goede komen. Reclameborden lukraak geplaatst op privé-gronden hinderen wel eens vaker de zichtbaarheid van de weggebruikers, zowel langs landbouwwegen als in meer bewoonde gebieden waar ze soms de verkeerstekens verstoppen.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Goovaerts.

De heer Goovaerts (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, afgezien van het feit dat wij het amendement van de heer Pinoie te verregaand vinden en dat het ook een betuttelend element inhoudt, vinden wij dat het vrij plaatsen van niet-commerciële borden tot wildgroei leidt. Anderzijds moeten we vaststellen dat wat men wil vermijden, precies ingevolge deze tekst zal gebeuren. We zullen overal borden zien opduiken.

Daarom was het aanvankelijk mijn bedoeling bij het amendement van de heer Pinoie een subamendement in te dienen om paragraaf 1, 5°, van dit artikel aan te vullen met de woorden: « en ongeacht hun oppervlakte van niet-commerciële reclameborden op onbebouwde percelen, behoudens in woongebieden, woongebieden met landelijk karakter, in aangesneden woonuitbreidingsgebieden, en in woonparken. » Daarmee wou ik vermijden dat alles wat nog een beetje groen is met borden zou worden volgezet. Aangezien de indieners van dit wetsontwerp echter dezelfde bedoeling hebben, meen ik dat dit amendement beter door de Regering zou worden ingediend. Ik vraag de Regering dus dat

zij de verantwoordelijkheid op zich neemt om aan de bezorgdheid, die ik tijdens de commissiebesprekingen heb verwoord, in de wet tegemoet te komen. Zoniet zal de wet geen enkel resultaat hebben.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Tobback.

De heer Tobback, minister van Binnenlandse Zaken en Ambtenarenzaken. — Mijnheer de Voorzitter, de Regering heeft in deze kwestie geen andere verantwoordelijkheid dan de wet uit te voeren. Ik kan wel voorstellen dat de senatoren in de geest van de oorspronkelijke werkgroep verder overleg plegen, zowel over het amendement van de heer Pinoie als over de bekommelingen van de heer Goovaerts, en dat zij daar proberen tot overeenstemming te komen. De Regering zal alleszins niet op het allerlaatste moment nog een initiatief nemen in een kwestie die zij uitdrukkelijk aan de partijen had toevertrouwd. Het ware overigens hoe dan ook beter geweest dat men in een bredere context hierover een overeenstemming had bereikt.

De Voorzitter. — De stemming over het amendement en de stemming over artikel 7 worden aangehouden.

Le vote sur l'amendement et le vote sur l'article 7 sont réservés.

Art. 8. Lorsqu'ils font la demande d'un numéro de liste nationale, les partis politiques déposent une déclaration écrite mentionnant l'obligation de déclarer leurs dépenses électorales.

Ils s'engagent à joindre à leur déclaration de dépenses, une déclaration d'origine des fonds dans le respect de la confidentialité de l'identité des donateurs particuliers.

Ils doivent s'engager à communiquer les données visées aux précédents alinéas dans les trente jours des élections provinciales et communales et des élections directes des conseils de l'aide sociale au président du tribunal de première instance dans le ressort duquel le siège national du parti est établi.

La déclaration écrite, la déclaration des dépenses et la déclaration de l'origine des fonds sont établies sur des formulaires spéciaux et sont signées par le demandeur.

Ces formulaires sont fournis par le ministre de l'Intérieur.

Art. 8. Bij het aanvragen van een nationaal lijstnummer dienen de politieke partijen een schriftelijke verklaring in, waarbij ze zich verplichten tot de aangifte van hun verkiezingsuitgaven.

Ze verbinden zich ertoe bij de aangifte van hun uitgaven een aangifte betreffende de herkomst van de geldmiddelen te voegen en daarbij de identiteit van de privé-personen die een gift hebben gedaan, vertrouwelijk te houden.

Ze moeten zich ertoe verbinden de in de voorgaande leden bedoelde gegevens binnen dertig dagen na de provincieraadsverkiezingen, de gemeenteraadsverkiezingen en de rechtstreekse verkiezingen van de raden voor maatschappelijk welzijn mede te delen aan de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg in wiens rechtsgebied de nationale zetel van de partij is gevestigd.

De schriftelijke verklaring, de aangifte van de uitgaven en de aangifte betreffende de herkomst van de geldmiddelen worden gesteld op de daartoe bestemde formulieren en worden door de aanvrager ondertekend.

Deze formulieren worden door de minister van Binnenlandse Zaken ter beschikking gesteld.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 9. § 1er. Les présidents des tribunaux de première instance, visés à l'article 8, établissent un rapport sur les dépenses de propagande électorale engagées par les partis politiques, chacun pour ce qui le concerne.

§ 2. Les rapports doivent être établis en quatre exemplaires dans les soixante jours de la date des élections provinciales et communales et des élections directes des conseils de l'aide sociale. Deux exemplaires sont conservés par le président du tribunal de première instance et les deux autres sont remis aux présidents de la Commission de contrôle.

Le rapport est établi sur des formulaires spéciaux fournis par le ministre de l'Intérieur.

A partir du soixantième jour suivant les élections provinciales et communales et les élections directes des conseils de l'aide sociale, un exemplaire du rapport est déposé pendant quinze jours au greffe du tribunal de première instance, où il peut être consulté par tous les électeurs inscrits sur la liste des électeurs, sur présentation de leur convocation au scrutin.

Les rapports et les remarques formulées par les candidats et les électeurs inscrits sur la liste des électeurs sont ensuite transmis par les présidents à la Commission de contrôle.

Art. 9. § 1. De voorzitters van de rechtbanken van eerste aanleg bedoeld in artikel 8 maken, ieder wat hem betreft, een verslag op van de uitgaven die de politieke partijen voor verkiezingspropaganda hebben gedaan.

§ 2. De verslagen moeten binnen zestig dagen na de datum van de provincieraadsverkiezingen, de gemeenteraadsverkiezingen en de rechtstreekse verkiezingen van de raden voor maatschappelijk welzijn in vier exemplaren opgemaakt worden. Twee exemplaren worden door de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg bewaard en de twee overige exemplaren worden bij de voorzitters van de Controlegcommissie neergelegd.

Het verslag wordt gesteld op de daartoe bestemde formulieren, die door de minister van Binnenlandse Zaken ter beschikking worden gesteld.

Een exemplaar van het verslag wordt vanaf de zestigste dag na de provincieraadsverkiezingen, de gemeenteraadsverkiezingen en de rechtstreekse verkiezingen van de raden voor maatschappelijk welzijn ter griffie van de rechtbank van eerste aanleg gedurende vijftien dagen ter inzage gelegd van alle op de kiezerslijst ingeschreven kiezers, op vertoon van hun oproepingsbrief voor de verkiezingen.

De verslagen en de opmerkingen van de kandidaten en van de op de kiezerslijst ingeschreven kiezers worden vervolgens door de voorzitters aan de Controlegcommissie overgezonden.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 10. § 1er. Après examen des rapports et des remarques faites conformément à l'article 9, la Commission de contrôle statue contrairement, au plus tard nonante jours après la réception de tous les rapports, sur l'exactitude et l'exhaustivité de chaque rapport.

§ 2. Le rapport final de la Commission de contrôle mentionne :

1° Par parti politique, le montant total des dépenses électorales engagées par ce parti;

2° Toute infraction, imputable au parti politique, aux dispositions des articles 2 et 7.

§ 3. Les présidents de la Chambre des représentants et du Sénat transmettent sans délai le rapport final de la Commission de contrôle aux services du *Moniteur belge*, qui le publie dans les annexes du *Moniteur belge* dans les trente jours de sa réception.

Art. 10. § 1. Na onderzoek van de verslagen en van de opmerkingen die overeenkomstig het bepaalde in artikel 9 werden ingediend, doet de Controlegcommissie op tegenspraak en uiterlijk negentig dagen na de ontvangst van alle verslagen uitspraak over de juistheid en volledigheid van elk verslag.

§ 2. Het eindverslag van de Controlegcommissie vermeldt :

1° Per politieke partij het totaalbedrag van de verkiezingsuitgaven ten voordele van deze partij;

2° Elke aan de politieke partij toerekenbare overtreding van de bepalingen van de artikelen 2 en 7.

§ 3. De voorzitters van de Kamer van volksvertegenwoordigers en van de Senaat sturen het eindverslag van de Controlegcommissie onverwijld naar de diensten van het *Belgisch Staatsblad*, die het binnen dertig dagen na ontvangst in de bijlagen van het *Belgisch Staatsblad* bekendmaken.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 11. Lorsque la déclaration prévue à l'article 8 n'est pas déposée, en cas d'infraction aux interdictions prévues à l'article 7, ou en cas de dépassement du montant maximum autorisé fixé à l'article 2, et lorsque ces faits sont imputables au parti politique, le parti politique concerné perd, pendant la période subséquente fixée par la Commission de contrôle et qui ne peut être inférieure à un mois ni supérieure à quatre mois, le droit à la dotation prévue à l'article 15 de la loi du 4 juillet 1989.

Art. 11. Bij niet-indiening van de aangifte bedoeld bij artikel 8, bij overtreding van de in artikel 7 vermelde verbodsbepalingen of bij overschrijding van het in artikel 2 vermelde toegestane maximumbedrag, en indien deze feiten aan de politieke partij toerekenbaar zijn, verbeurt de betrokken politieke partij gedurende de daaropvolgende periode die de Controlemissie bepaalt en die ten minste één en ten hoogste vier maanden duurt, het recht op de in artikel 15 van de wet van 4 juli 1989 bepaalde dotatie.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 12. § 1er. Sera puni des peines prévues à l'article 181 du Code électoral:

1° Quiconque aura omis de déclarer ses dépenses électorales dans le délai fixé à l'article 11, § 5, de la loi électorale provinciale, à l'article 23 de la loi électorale communale et à l'article 2, § 3, de l'arrêté royal du 26 août 1988 déterminant les modalités de l'élection du conseil de l'aide sociale dans les communes visées à l'article 7 des lois sur l'emploi des langues en matière administrative, coordonnées le 18 juillet 1966, et dans les communes de Comines-Warneton et de Fourons;

2° Quiconque aura sciemment fait des dépenses ou pris des engagements en matière de propagande électorale dépassant les montants maximums prévus à l'article 3, § 2;

3° Quiconque aura contrevenu aux dispositions de l'article 7 pendant les trois mois qui précèdent les élections;

4° Le candidat en tête de la liste provinciale, de la liste communale ou de la liste du conseil de l'aide sociale qui aura sciemment fait des dépenses ou pris des engagements en matière de propagande électorale dépassant les maximums fixés à l'article 3, § 1er;

5° Le candidat placé en tête d'une liste ne disposant pas d'un numéro national et d'un sigle protégé et qui engage des dépenses en vue de mener une campagne électorale au niveau national.

§ 2. Toute infraction prévue au § 1er est passible de poursuites soit à l'initiative du procureur du Roi, soit sur plainte de toute personne justifiant d'un intérêt.

Les dénonciations anonymes ne seront pas prises en considération par le procureur du Roi.

§ 3. Le délai pour l'exercice du droit d'initiative du procureur du Roi et l'introduction des plaintes en ce qui concerne les infractions visées au § 1er expire le cent vingtième jour suivant les élections.

Le procureur du Roi transmet à la Commission de contrôle pour les élections provinciales et à la députation permanente pour les élections communales une copie des plaintes à l'égard des candidats aux dites élections. Le procureur du Roi en transmet également copie aux personnes visées par la plainte. Les communications s'effectuent dans les huit jours du dépôt des plaintes.

Le procureur du Roi avise la Commission de contrôle pour les élections provinciales et la députation permanente pour les élections communales dans le même délai, de sa décision d'engager des poursuites relatives aux faits visés au § 1er.

§ 4. Toute personne ayant déposé une plainte ou intenté une action qui s'avère non fondée et pour laquelle l'intention de nuire est établie, sera punie d'une amende de 50 à 500 francs.

§ 5. Dans le cadre des poursuites prévues au § 2, le procureur du Roi peut demander, à un candidat déterminé, toute information concernant l'origine des fonds ayant servi au financement de sa campagne de propagande électorale.

Art. 12. § 1. Met de straffen gesteld in artikel 181 van het Kieswetboek wordt gestraft:

1° Een ieder die geen aangifte van zijn verkiezingsuitgaven heeft gedaan binnen de termijn bepaald in artikel 11, § 5, van de provinciekieswet, in artikel 23 van de gemeentekieswet en in artikel 2, § 3, van het koninklijk besluit van 26 augustus 1988 tot vaststelling van de nadere regels voor de verkiezing van de raad voor maatschappelijk welzijn in de gemeenten bedoeld bij artikel 7 van de wetten op het gebruik der talen in bestuurszaken, gecoördineerd op 18 juli 1966, en in de gemeenten Komen-Waasten en Voeren;

2° Een ieder die voor kiespropaganda wetens en willens uitgaven doet of verbintenissen aangaat die de maximumbedragen overschrijden waarin is voorzien bij artikel 3, § 2;

3° Een ieder die tijdens de drie maanden die aan de datum van de verkiezingen voorafgaan, de bepalingen van artikel 7 niet naleeft;

4° De lijststaanvoerder van de provincielijst, de gemeentelijst of de lijst voor de raad voor maatschappelijk welzijn die wetens en willens uitgaven doet of verbintenissen aangaat voor verkiezingspropaganda die de maximumbedragen overschrijden waarin is voorzien bij artikel 3, § 1;

5° De lijststaanvoerder die niet beschikt over een nationaal lijstnummer en een beschermd letterwoord, en die uitgaven verricht voor verkiezingspropaganda op nationaal vlak.

§ 2. Elke overtreding omschreven in § 1 kan worden vervolgd, hetzij op initiatief van de procureur des Konings, hetzij op grond van een klacht ingediend door een persoon die van enig belang doet blijken.

De procureur des Konings neemt de anonieme aangiften niet in aanmerking.

§ 3. De termijn voor de uitoefening van het initiatiefrecht van de procureur des Konings en voor de indiening van klachten met betrekking tot de in § 1 omschreven overtredingen, verstrijkt de honderdewintigste dag na de verkiezingen.

De procureur des Konings zendt de Controlemissie, wanneer het provinciale verkiezingen betreft, en de bestendige deputatie, wanneer het gemeenteraadsverkiezingen betreft, een afschrift toe van de klachten tegen kandidaten voor die respectieve verkiezingen. De procureur des Konings zendt tevens een afschrift aan de personen tegen wie de klacht is ingediend. De kennisgeving geschiedt binnen acht dagen na de indiening van de klachten.

De procureur des Konings geeft de Controlemissie, wanneer het provinciale verkiezingen betreft, en de bestendige deputatie, wanneer het gemeenteraadsverkiezingen betreft, binnen dezelfde termijn kennis van zijn beslissing om vervolging in te stellen met betrekking tot de in § 1 bedoelde feiten.

§ 4. Een ieder die een klacht heeft ingediend of een vordering heeft ingesteld die ongegrond blijken en waarvan vaststaat dat ze zijn ingediend of ingesteld met het oogmerk om te schaden, wordt gestraft met een geldboete van 50 tot 500 frank.

§ 5. De procureur des Konings kan in het raam van de bij § 2 bepaalde vervolging aan een individuele kandidaat vragen alle inlichtingen te verstrekken in verband met de herkomst van de gelden die voor de financiering van zijn verkiezingscampagne zijn aangewend.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 13. Seules les personnes physiques peuvent faire des dons à des partis politiques, à des listes, à des candidats et à des mandataires politiques. Les candidats et les mandataires politiques peuvent néanmoins recevoir des dons du parti politique ou de la liste au nom desquels ils sont candidats ou exercent un mandat. Sans préjudice des dispositions précédentes, sont interdits, les dons de personnes physiques agissant en réalité comme intermédiaires de personnes morales ou d'associations de fait.

Les prestations gratuites ou effectuées pour un montant inférieur au coût réel par des personnes morales ou des associations de fait sont assimilées à des dons, de même que l'ouverture de lignes

de crédit sans obligation de remboursement. Sont également considérés comme dons effectués par des personnes morales ou des associations de fait, les prestations facturées par un parti politique ou par un candidat pour un montant manifestement supérieur au coût du marché.

Le parti politique qui accepte un don en violation de la présente disposition perd, à concurrence du double du montant du don, son droit à la dotation qui, en vertu du chapitre III de la loi du 4 juillet 1989, serait allouée à l'institution visée à l'article 22 de la même loi pendant les mois suivant la constatation de cette infraction par la Commission de contrôle.

Celui qui, en violation de la présente disposition, aura fait un don à un parti politique, à l'une de ses composantes — quelle que soit sa forme juridique —, à une liste, à un candidat ou à un mandataire politique ou celui qui, en qualité de candidat ou de mandataire politique, aura accepté un don sera puni d'une amende de 26 francs à 100 000 francs. Celui qui, sans être candidat ou mandataire politique, aura accepté un tel don au nom et pour compte d'un parti politique, d'une liste, d'un candidat ou d'un mandataire politique sera puni de la même peine.

Le livre premier du Code pénal, sans exception du chapitre VII et de l'article 85, est applicable à ces infractions.

Si le tribunal l'ordonne, le jugement peut être publié intégralement ou par extrait dans les journaux et hebdomadaires qu'il désigne.

Art. 13. Alleen natuurlijke personen kunnen giften doen aan politieke partijen, lijsten, kandidaten en politieke mandatarissen. Kandidaten en politieke mandatarissen kunnen evenwel ook giften ontvangen van de politieke partij of de lijst waarvoor zij kandideren of waarvoor zij een mandaat bekleden. Onverminderd de voorgaande bepalingen zijn giften vanwege natuurlijke personen die feitelijk optreden als tussenpersonen van rechtspersonen of feitelijke verenigingen verboden.

De prestaties die rechtspersonen of feitelijke verenigingen kosteloos of onder de reële prijs verlenen, worden, net als het ter beschikking stellen van kredietlijnen die niet moeten worden terugbetaald, met giften gelijkgesteld. Prestaties die door een politieke partij of een kandidaat klaarblijkelijk boven de marktprijs zijn aangerekend, worden eveneens als giften van rechtspersonen of feitelijke verenigingen aangemerkt.

De politieke partij die in strijd met deze bepalingen een gift aanvaardt, verliest, ten belope van het dubbel van het bedrag van de gift haar recht op de dotatie die, krachtens hoofdstuk III van de wet van 4 juli 1989, aan de in artikel 22 van dezelfde wet bepaalde instelling zou worden toegekend tijdens de maanden volgend op de vaststelling van deze niet-naleving door de Controlegeschiedenis.

Hij die in strijd met deze bepaling een gift doet aan een politieke partij, aan één van haar componenten — ongeacht zijn rechtsvorm — een lijst, een kandidaat of een politiek mandataris of hij die als kandidaat of als politiek mandataris een gift aanvaardt, wordt gestraft met een geldboete van 26 frank tot 100 000 frank. Hij die, zonder kandidaat of politiek mandataris te zijn, een dergelijke gift aanvaardt in naam of voor rekening van een politieke partij, een lijst, een kandidaat of een politiek mandataris, wordt met dezelfde sanctie bestraft.

Het eerste boek van het Strafwetboek, met inbegrip van hoofdstuk VII en artikel 85, is van toepassing op deze misdrijven.

Het vonnis kan op bevel van de rechtbank geheel of bij uittreksel opgenomen worden in de dag- en weekbladen, die zij heeft aangeduid.

— Adopté.

Aangenomen.

Chapitre III. — Dispositions particulières à la limitation et au contrôle des dépenses électorales engagées pour les élections des conseils provinciaux

Art. 14. Les articles 3^{quater} et 3^{quinquies} de la loi électorale provinciale sont abrogés.

Hoofdstuk III. — Bijzondere bepalingen in verband met de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven voor de provincieraadsverkiezingen

Art. 14. De artikelen 3^{quater} en 3^{quinquies} van de provinciekieswet worden opgeheven.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 15. L'article 5, alinéa 7, de la même loi est complété par les mots « et de l'article 11, § 5, dernier alinéa ».

Art. 15. In artikel 5, zevende lid, van dezelfde wet worden tussen de woorden « artikel 8, eerste lid, 2° » en de woorden « wordt bepaald » de woorden « en artikel 11, § 5, laatste lid » ingevoegd.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 16. Al l'article 11, § 5, de la même loi, les deux derniers alinéas sont remplacés par ce qui suit :

« Dans leur acte d'acceptation, les candidats s'engagent à respecter les dispositions légales relatives à la limitation et au contrôle des dépenses électorales, et à déclarer celles-ci. Le candidat en tête de liste doit, en outre, déclarer, dans les trente jours qui suivent la date des élections, les dépenses électorales afférentes à la campagne électorale de la liste.

Le témoin principal de la liste sur laquelle les candidats se présentent ou la personne mandatée à cet effet par la liste rassemble les déclarations des dépenses électorales de chaque candidat et de la liste, et les dépose au greffe du tribunal de première instance de l'arrondissement dans lequel se situe le bureau principal de district, dans les trente jours qui suivent la date des élections.

L'acte d'acceptation et la déclaration sont établis sur des formulaires spéciaux et sont signés par les demandeurs.

Ces formulaires sont fournis par le ministre de l'Intérieur et publiés au *Moniteur belge*.

A partir du trente et unième jour, après les élections, les déclarations peuvent être consultées au greffe du tribunal de première instance, pendant quinze jours, par tous les électeurs de la circonscription électorale concernée sur présentation de leur convocation au scrutin. »

Art. 16. In artikel 11, § 5, van dezelfde wet worden het voorlaatste en het laatste lid vervangen door wat volgt :

« In hun verklaring van bewilliging verbinden de kandidaten er zich toe de wetsbepalingen inzake beperking en controle van de verkiezingsuitgaven na te leven en deze uitgaven aan te geven. De lijstaanvoerder moet bovendien binnen dertig dagen na de datum van de verkiezingen de uitgaven voor de verkiezingspropaganda van de lijst aangeven.

De hoofdgetuige van de lijst of de daartoe door de lijst gemandateerde persoon verzamelt de aangiften van de verkiezingsuitgaven van elke kandidaat en van de lijst en dient ze in binnen de dertig dagen na de datum van de verkiezingen ter griffie van de rechtbank van eerste aanleg van het rechtsgebied waarbinnen het districtshoofdbureau zich bevindt.

De verklaring van bewilliging en de aangifte worden gesteld op daartoe bestemde formulieren en worden door de aanvragers ondertekend.

Die formulieren worden door de minister van Binnenlandse Zaken ter beschikking gesteld en in het *Belgisch Staatsblad* bekendgemaakt.

De aangiften worden vanaf de éénendertigste dag na de verkiezingen ter griffie van de rechtbank van eerste aanleg gedurende vijftien dagen ter inzage gelegd van alle kiesgerechtigden van de betrokken kieskring, op vertoon van hun oproepingsbrief voor de verkiezingen. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 17. Un article 11bis, libellé comme suit, est inséré dans la même loi:

« Art. 11bis. Les déclarations de dépenses électorales déposées conformément à l'article 11, § 5, sont conservées au greffe du tribunal de première instance jusqu'au cent vingt et unième jour qui suit la date des élections.

Si une plainte, telle que prévue à l'article 12 de la loi du ... relative à la limitation et au contrôle des dépenses électorales engagées pour les élections des conseils provinciaux et communaux et pour l'élection directe des conseils de l'aide sociale, ou une réclamation, telle que prévue à l'article 37/1, est introduite dans les cent vingt jours qui suivent la date des élections, la déclaration de dépenses électorales du candidat concerné par la plainte est envoyée au procureur du Roi saisi ou à la Commission de contrôle, selon le cas, à leur demande.

Si aucune plainte, telle que prévue à l'article 12 de la même loi du ..., ni aucune réclamation, telle que prévue à l'article 37/1, n'est déposée dans le délai prévu à l'alinéa précédent, les documents concernés peuvent être retirés par les candidats. »

Art. 17. In dezelfde wet wordt een artikel 11bis ingevoegd, luidend als volgt:

« Art. 11bis. De aangiften van de verkiezingsuitgaven, ingediend overeenkomstig artikel 11, § 5, worden bewaard op de griffie van de rechtbank van eerste aanleg tot de honderdeenentwintigste dag na de datum van de verkiezingen.

Indien een klacht als bedoeld bij artikel 12 van de wet van ... betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven voor de verkiezing van de provincieraden en de gemeenteraden en voor de rechtstreekse verkiezing van de raden voor maatschappelijk welzijn of een bezwaar als bedoeld bij artikel 37/1, wordt ingediend binnen de honderdtwintig dagen na de datum van de verkiezingen, wordt de aangifte van de verkiezingsuitgaven van de kandidaat die het voorwerp is van de klacht, en op hun verzoek overgezonden aan de procureur des Konings of aan de Controlegcommissie, naargelang het geval.

Indien geen enkele klacht als bedoeld bij artikel 12 van dezelfde wet van ..., of geen bezwaar, als bedoeld bij artikel 37/1, wordt ingediend binnen de in het vorige lid bepaalde termijn, kunnen de betrokken documenten door de kandidaten worden afgehaald. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 18. *In limine* de l'article 30 de la même loi, sont insérés les mots « Sauf en ce qui concerne le respect des dispositions relatives à la limitation et au contrôle des dépenses électorales engagées pour les élections provinciales, ».

Art. 18. *In limine* van artikel 30 van dezelfde wet worden de woorden « De provincieraad doet uitspraak over » vervangen door de woorden: « Onverminderd de inachtneming van de bepalingen inzake de beperking en controle van de verkiezingsuitgaven voor de provincieraadsverkiezingen, doet de provincieraad uitspraak over ».

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 19. *In limine* de l'article 31 de la même loi, sont insérés les mots « Sauf en ce qui concerne le respect des dispositions relatives à la limitation et au contrôle des dépenses électorales engagées pour les élections provinciales, ».

Art. 19. *In limine* van artikel 31 van dezelfde wet worden de woorden « Elk bezwaar tegen de verkiezing moet » vervangen door de woorden: « Onverminderd de inachtneming van de bepalingen inzake de beperking en controle van de verkiezingsuitgaven voor de provincieraadsverkiezingen, moet elk bezwaar tegen de verkiezing ».

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 20. Un article 37/1, libellé comme suit, est inséré après l'article 37, dans la même loi:

« Art. 37/1. La réclamation contre l'élection d'un candidat placé en tête de liste ou d'un autre candidat, fondée sur la violation des articles 3, §§ 1er et 2, ou 7 de la loi du ... relative à la limitation et au contrôle des dépenses électorales engagées pour les élections des conseils provinciaux et communaux et pour l'élection directe des conseils de l'aide sociale, ou de l'article 11, § 5, est adressée à la Commission de contrôle.

Seuls les candidats sont autorisés à introduire une réclamation visée à l'alinéa 1er.

Cette réclamation doit, à peine de déchéance, être introduite par écrit, dans les quarante-cinq jours de la date des élections, auprès de la Commission de contrôle et mentionner l'identité et le domicile du réclamant.

Elle est remise au greffier de la Commission de contrôle ou elle lui est envoyée sous pli recommandé à la poste.

Le fonctionnaire, à qui la réclamation est remise, est tenu d'en donner récépissé.

Il est défendu d'antidater ce récépissé sous peine d'emprisonnement d'un mois à deux ans.

Toute personne ayant introduit une réclamation qui s'avère non fondée et pour laquelle l'intention de nuire est établie sera punie d'une amende de 50 à 500 francs.

Un nouveau délai de quinze jours est ouvert à compter du prononcé de la condamnation définitive fondée sur une plainte introduite sur la base de l'article 12 de la loi du ... »

Art. 20. In dezelfde wet wordt na artikel 37 een artikel 37/1 ingevoegd, luidend als volgt:

« Art. 37/1. Een bezwaar tegen de verkiezing van een lijststaandevoerder of van een kandidaat, dat steunt op een overtreding van de artikelen 3, §§ 1 en 2, of artikel 7 van de wet van ... betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven voor de verkiezing van de provincieraden en de gemeenteraden en voor de rechtstreekse verkiezing van de raden voor maatschappelijk welzijn of van artikel 11, § 5, moet aan de Controlegcommissie worden gestuurd.

Alleen kandidaten mogen het in het eerste lid bedoelde bezwaar indienen.

Op straffe van verval moet dat bezwaar uiterlijk vijfenveertig dagen na de datum van de verkiezingen schriftelijk worden ingediend bij de Controlegcommissie. Het moet de identiteit en de woonplaats van de eiser vermelden.

Dat bezwaar wordt aan de griffier van de Controlegcommissie overhandigd of bij een ter post aangetekende brief aan hem verstuurd.

De ambtenaar aan wie het bezwaarschrift wordt overhandigd, is verplicht een ontvangstbewijs af te geven.

Het is op straffe van een gevangenisstraf van een maand tot twee jaar verboden dat ontvangstbewijs te antedateren.

Een ieder die een bezwaar heeft ingediend dat ongegrond blijkt en waarvan vaststaat dat het is ingediend met het oogmerk om te schaden, wordt gestraft met een geldboete van 50 frank tot 500 frank.

Een nieuwe termijn van vijftien dagen wordt geopend met ingang van de uitspraak van de definitieve veroordeling gesteund op een klacht, ingediend op grond van artikel 12 van de wet van ... »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 21. Un article 37/2, libellé comme suit, est inséré dans la même loi:

« Art. 37/2. Un candidat élu peut être privé de son mandat par la Commission de contrôle s'il ne respecte pas les dispositions des articles 3, § 2, ou 7 de la loi du ... relative à la limitation et au contrôle des dépenses électorales engagées pour les élections des conseils provinciaux et communaux et pour l'élection directe des conseils de l'aide sociale ou de l'article 11, § 5.

Un candidat élu en tête d'une liste provinciale peut être privé de son mandat par la Commission de contrôle, s'il ne respecte pas les dispositions des articles 3, § 1er, ou 7 de la loi du ... relative à la limitation et au contrôle des dépenses électorales engagées pour les élections des conseils provinciaux et communaux et pour l'élection directe des conseils de l'aide sociale ou de l'article 11, § 5.»

Art. 21. In dezelfde wet wordt een artikel 37/2 ingevoegd, luidend als volgt:

« Art. 37/2. Een verkozen kandidaat kan door de Controlecommissie van zijn mandaat vervallen worden verklaard indien hij de bepalingen van de artikelen 3, § 2, of 7 van de wet van ... betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven voor de verkiezing van de provincieraaden en de gemeenteraden en voor de rechtstreekse verkiezing van de raden voor maatschappelijk welzijn of van artikel 11, § 5 niet naleeft.

Een verkozen lijststaandvoerder van een provinciaal lijst kan door de Controlecommissie van zijn mandaat vervallen worden verklaard indien hij de bepalingen van de artikelen 3, § 1, of 7 van de wet van ... betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven voor de verkiezing van de provincieraaden en de gemeenteraden en voor de rechtstreekse verkiezing van de raden voor maatschappelijk welzijn of van artikel 11, § 5 niet naleeft. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 22. Un article 37/3, libellé comme suit, est inséré dans la même loi:

« Art. 37/3. § 1er. La Commission de contrôle statue sans délai sur les réclamations introduites en application de l'article 37/1.

L'introduction de la réclamation n'est pas suspensive de la mise en place du conseiller provincial concerné.

L'exposé de l'affaire par un membre de la Commission de contrôle et le prononcé des décisions ont lieu en séance publique. La décision doit être motivée et mentionner le nom du rapporteur, ainsi que ceux des membres présents, le tout à peine de nullité.

§ 2. La Commission de contrôle ne peut priver un candidat élu de son mandat qu'à la suite d'une réclamation. »

Art. 22. In dezelfde wet wordt een artikel 37/3 ingevoegd, luidend als volgt:

« Art. 37/3. § 1. De Controlecommissie doet onverwijld uitspraak over de krachtens artikel 37/1 ingediende bezwaren.

De indiening van het bezwaarschrift schorst de installatie van het betrokken provincieraadslid niet.

De uiteenzetting van de zaak door een lid van de Controlecommissie en de uitspraak van de beslissing geschieden in openbare vergadering. De beslissing is met redenen omkleed en vermeldt de naam van de verslaggever en de namen van de aanwezige leden, alles op straffe van nietigheid.

§ 2. De Controlecommissie kan alleen op grond van een bezwaar een verkozen kandidaat van zijn mandaat vervallen verklaren. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 23. Un article 37/4, libellé comme suit, est inséré dans la même loi:

« Art. 37/4. § 1er. La décision de la Commission de contrôle est notifiée immédiatement par les soins du greffier de la Commission de contrôle au gouverneur et au conseil provincial et, par lettre recommandée à la poste, au candidat dont l'élection a fait l'objet d'une réclamation ainsi qu'aux réclamants.

§ 2. Un recours au Conseil d'Etat est ouvert dans les huit jours de la notification aux personnes à qui la décision de la Commission de contrôle doit être notifiée. Le Conseil d'Etat statue sans délai sur le recours.

Le recours n'est pas suspensif de la mise en place du conseiller provincial concerné.

§ 3. L'arrêt rendu par le Conseil d'Etat est immédiatement notifié, par les soins du greffier, au gouverneur et au conseil provincial, ainsi qu'au candidat dont l'élection a fait l'objet de la réclamation. »

Art. 23. In dezelfde wet wordt een artikel 37/4 ingevoegd, luidend als volgt:

« Art. 37/4. § 1. De griffier van de Controlecommissie brengt de gouverneur en de provincieraad en, bij een ter post aangetekende brief, de kandidaat tegen wiens verkiezing bezwaar is ingediend alsmede de eisers onmiddellijk in kennis van de beslissing van de Controlecommissie.

§ 2. Degenen aan wie kennis moet worden gegeven van de beslissing van de Controlecommissie, kunnen binnen acht dagen na de kennisgeving beroep instellen bij de Raad van State. De Raad van State doet onverwijld uitspraak over het beroep.

Het beroep schorst de installatie van het betrokken provincieraadslid niet.

§ 3. Het door de Raad van State uitgebrachte arrest wordt door de zorg van de griffier onmiddellijk ter kennis gebracht van de gouverneur en de provincieraad, alsmede van de kandidaat tegen wiens verkiezing bezwaar is ingediend. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 24. Un article 37/5, libellé comme suit, est inséré dans la même loi:

« Art. 37/5. Le conseiller provincial qui a été privé de son mandat par une décision de la Commission de contrôle ou du Conseil d'Etat est remplacé au sein du conseil provincial par le premier suppléant de la liste sur laquelle il avait été élu. »

Art. 24. In dezelfde wet wordt een artikel 37/5 ingevoegd, luidend als volgt:

« Art. 37/5. Het provincieraadslid dat door een beslissing van de Controlecommissie of van de Raad van State van zijn mandaat vervallen wordt verklaard, wordt in de provincieraad vervangen door de eerste opvolger van de lijst waarop hij werd verkozen. »

— Adopté.

Aangenomen.

Chapitre IV. — Dispositions particulières à la limitation et au contrôle des dépenses électorales engagées pour les élections des conseils communaux

Art. 25. L'article 21, alinéa 2, de la loi électorale communale est complété par ce qui suit:

« Elles rappellent également le prescrit de l'article 23, § 2, dernier alinéa. »

Hoofdstuk IV. — Bijzondere bepalingen in verband met de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven voor de gemeenteraadsverkiezingen

Art. 25. Artikel 21, tweede lid, van de gemeentekieswet wordt aangevuld met wat volgt:

« Hij herinnert eveneens aan het bepaalde in artikel 23, § 2, laatste lid. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 26. A l'article 23 de la même loi sont apportées les modifications suivantes:

1° Le texte actuel, à l'exception du dernier alinéa, devient le § 1er;

2° Avant le dernier alinéa, est inséré un § 2, libellé comme suit:

« § 2. Dans leur acte d'acceptation, les candidats s'engagent à respecter les dispositions légales relatives à la limitation et au contrôle des dépenses électorales, et à déclarer celles-ci.

Le candidat en tête de liste doit, en outre, déclarer, dans les trente jours qui suivent la date des élections, les dépenses électorales afférentes à la campagne électorale de la liste.

Le témoin principal de la liste sur laquelle les candidats se présentent ou la personne mandatée à cet effet par la liste rassemble les déclarations de dépenses électorales de chaque candidat et de la liste et les dépose au greffe du tribunal de première instance dans le ressort duquel la commune est située, dans les trente jours qui suivent la date des élections.

L'acte d'acceptation et la déclaration sont établis sur des formulaires spéciaux et sont signés par les demandeurs.

Ces formulaires sont fournis par le ministre de l'Intérieur et publiés au *Moniteur belge*.

A partir du trente et unième jour après la date des élections, les déclarations peuvent être consultées au greffe du tribunal de première instance, pendant quinze jours, par tous les électeurs de la circonscription électorale, sur présentation de leur convocation au scrutin;

3° Le dernier alinéa devient le § 3.

Art. 26. In artikel 23 van dezelfde wet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° De huidige tekst, behoudens het laatste lid, wordt § 1;

2° Vóór het laatste lid wordt een § 2 ingevoegd:

« § 2. In hun verklaring van bewilliging verbinden de kandidaten zich ertoe de wetsbepalingen inzake beperking en controle van de verkiezingsuitgaven na te leven en deze uitgaven aan te geven.

De lijststaander moet bovendien binnen dertig dagen na de datum van de verkiezingen de uitgaven voor de verkiezingspropaganda van de lijst aangeven.

De hoofdgetuige van de lijst of de daartoe door de lijst gemaakte persoon verzamelt de aangiften van de verkiezingsuitgaven van elke kandidaat en van de lijst en dient ze in binnen dertig dagen na de datum van de verkiezingen bij de griffie van de rechtbank van eerste aanleg binnen wiens rechtsgebied de gemeente gelegen is.

De verklaring van bewilliging en de aangifte worden gesteld op daartoe bestemde formulieren en worden door de aanvragers ondertekend.

Die formulieren worden door de minister van Binnenlandse Zaken ter beschikking gesteld en in het *Belgisch Staatsblad* bekendgemaakt.

De aangiften worden vanaf de éénendertigste dag na de datum van de verkiezingen ter griffie van de rechtbank van eerste aanleg gedurende vijftien dagen ter inzage gelegd van alle kiesgerechtigden van de betrokken kieskring, op vertoon van hun oproepingsbrief voor de verkiezingen »;

3° Het laatste lid wordt § 3.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 27. Un article 23ter, libellé comme suit, est inséré dans la même loi:

« Art. 23ter. Les déclarations de dépenses électorales déposées conformément à l'article 23 sont conservées au greffe du tribunal de première instance jusqu'au cent vingt et unième jour qui suit les élections.

Si une plainte, telle que prévue à l'article 12 de la loi du ... relative à la limitation et au contrôle des dépenses électorales engagées pour les élections des conseils provinciaux et communaux et pour l'élection directe des conseils de l'aide sociale, ou une réclamation, telle que prévue à l'article 74, § 1er, alinéa 2, est introduite dans les cent vingt jours qui suivent la date des élections, la déclaration de dépenses électorales du candidat concerné par la plainte est envoyée, à leur demande, au procureur du Roi saisi, à la députation permanente ou au collège visé à l'article 83quinquies, § 2, de la loi spéciale du 12 janvier 1989 relative aux institutions bruxelloises, selon le cas.

Si aucune plainte, telle que prévue à l'article 12 de la même loi du ..., ni aucune réclamation, telle que prévue à l'article 74, § 1er, alinéa 2, n'est déposée dans le délai prévu à l'alinéa précédent, les documents concernés peuvent être retirés par les candidats. »

Art. 27. In dezelfde wet wordt een artikel 23ter ingevoegd, luidend als volgt:

« Art. 23ter. De aangiften van de verkiezingsuitgaven, ingediend overeenkomstig artikel 23, worden bewaard op de griffie van de rechtbank van eerste aanleg tot de honderdeenentwintigste dag na de datum van de verkiezingen.

Indien een klacht als bedoeld bij artikel 12 van de wet van ... betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven voor de verkiezing van de provincieraden en de gemeenteraden en voor de rechtstreekse verkiezing van de raden voor maatschappelijk welzijn, of een bezwaar als bedoeld bij artikel 74, § 1, tweede lid, wordt ingediend binnen honderdtwintig dagen na de datum van de verkiezingen, wordt de aangifte van de verkiezingsuitgaven van de kandidaat die het voorwerp is van de klacht, op hun verzoek overgezonden aan de betrokken procureur des Konings, aan de bestendige deputatie of aan het college bedoeld in artikel 83quinquies, § 2, van de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen, naargelang het geval.

Indien geen enkele klacht als bedoeld bij artikel 12 van dezelfde wet van ..., noch een bezwaar als bedoeld bij artikel 74, § 1, tweede lid, wordt ingediend binnen de in het vorige lid bepaalde termijn, kunnen de betrokken documenten door de kandidaten worden afgehaald. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 28. A l'article 74 de la même loi sont apportées les modifications suivantes:

1) Dans le texte actuel, qui devient le § 1er, les mots « dans les dix jours » sont remplacés par les mots « dans les quarante jours »;

2) Le même article est complété par un § 2 et un § 3, libellés comme suit:

« § 2. La réclamation fondée sur la violation des articles 3, §§ 1er et 2, ou 7 de la loi du ... relative à la limitation et au contrôle des dépenses électorales engagées pour les élections des conseils provinciaux et communaux et pour l'élection directe des conseils de l'aide sociale ou de l'article 23, § 2, doit également être introduite, dans le délai fixé au § 1er, auprès de la députation permanente ou du collège visé à l'article 83quinquies, § 2, de la loi spéciale du 12 janvier 1989 relative aux institutions bruxelloises.

§ 3. Toute personne ayant introduit une réclamation qui s'avère non fondée et pour laquelle l'intention de nuire est établie, sera punie d'une amende de 50 à 500 francs.

Un nouveau délai de quinze jours est ouvert à compter du prononcé de la condamnation définitive fondée sur une plainte introduite sur la base de l'article 12 de la loi du ... relative à la limitation et au contrôle des dépenses électorales engagées pour les élections des conseils provinciaux et communaux et pour l'élection directe des conseils de l'aide sociale. »

Art. 28. In artikel 74 van dezelfde wet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1) In de huidige tekst, die § 1 wordt, worden de woorden « binnen tien dagen » vervangen door de woorden « binnen veertig dagen »;

2) Hetzelfde artikel wordt aangevuld met een § 2 en een § 3, luidend als volgt:

« § 2. Een bezwaar dat steunt op een overtreding van de artikelen 3, §§ 1 en 2, of 7 van de wet van ... betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven voor de verkiezing van de provincieraden en de gemeenteraden en voor de rechtstreekse verkiezing van de raden voor maatschappelijk welzijn of van artikel 23, § 2, moet eveneens ingediend worden, binnen de in § 1 bepaalde termijn, bij de bestendige deputatie of bij het college bedoeld in artikel 83quinquies, § 2, van de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen.

§ 3. Een ieder die een bezwaar heeft ingediend dat ongegrond blijkt en waarvan vaststaat dat het is ingediend met het oogmerk om te schaden wordt gestraft met een geldboete van 50 tot 500 frank.

Een nieuwe termijn van vijftien dagen wordt geopend met ingang van de uitspraak van de definitieve veroordeling gesteund op een klacht, ingediend op grond van artikel 12 van de wet van ... betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven voor de verkiezing van de provincieraden en de gemeenteraden en voor de rechtstreekse verkiezing van de raden voor maatschappelijk welzijn.»

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 29. A l'article 74bis de la même loi, dont le texte actuel formera le § 1er, il est ajouté un § 2 et un § 3, libellés comme suit:

« § 2. Un candidat élu peut être privé de son mandat tant par la députation permanente ou le collège visé à l'article 83quinquies, § 2, de la loi spéciale du 12 janvier 1989 relative aux institutions bruxelloises, que par le Conseil d'Etat, s'il ne respecte pas les dispositions des articles 3, § 2, ou 7 de la loi du ... relative à la limitation et au contrôle des dépenses électorales engagées pour les élections des conseils provinciaux et communaux et pour l'élection directe des conseils de l'aide sociale ou de l'article 23, § 2.

Un candidat en tête d'une liste communale peut être privé de son mandat tant par la députation permanente ou le collège visé à l'article 83quinquies, § 2, de la loi spéciale du 12 janvier 1989 relative aux institutions bruxelloises, que par le Conseil d'Etat, s'il ne respecte pas les dispositions des articles 3, § 1er, ou 7 de la même loi du ..., ou de l'article 23, § 2.

§ 3. Le conseiller communal qui a été privé de son mandat par une décision de la députation permanente, du collège visé à l'article 83quinquies, § 2, de la loi spéciale du 12 janvier 1989 relative aux institutions bruxelloises ou du Conseil d'Etat est remplacé au sein du conseil communal par le premier suppléant de la liste sur laquelle il avait été élu.»

Art. 29. In artikel 74bis van dezelfde wet, waarvan de huidige tekst § 1 zal vormen, worden een § 2 en een § 3 toegevoegd, luidend als volgt:

« § 2. Een verkozen kandidaat kan zowel door de bestendige deputatie, door het college bedoeld in artikel 83quinquies, § 2, van de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen, als door de Raad van State van zijn mandaat vervallen worden verklaard, indien hij de bepalingen van de artikelen 3, § 2, of 7 van de wet van ... betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven voor de verkiezing van de provincieraden en de gemeenteraden en voor de rechtstreekse verkiezing van de raden voor maatschappelijk welzijn of van artikel 23, § 2, niet naleeft.

Een lijstaanvoerder van een gemeentelijst kan zowel door de bestendige deputatie, door het college bedoeld in artikel 83quinquies, § 2, van de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen, als door de Raad van State van zijn mandaat vervallen worden verklaard, indien hij de bepalingen van de artikelen 3, § 1, of 7 van dezelfde wet van ... of van artikel 23, § 2, niet naleeft.

§ 3. Het gemeenteraadslid dat van zijn mandaat vervallen is verklaard door de bestendige deputatie, door het college bedoeld in artikel 83quinquies, § 2, van de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen of door de Raad van State, wordt in de gemeenteraad vervangen door de eerste opvolger van de lijst waarop hij werd verkozen.»

— Adopté.

Aangenomen.

Ann. parl. Sénat de Belgique - Session ordinaire 1993-1994
Parlem. Hand. Belgische Senaat - Gewone zitting 1993-1994

M. le Président. — L'article 30 est ainsi rédigé:

Art. 30. A l'article 75 de la même loi, sont apportées les modifications suivantes:

1) Au § 1er, les mots « Elle peut, par décision motivée, rendue conformément à l'alinéa 2 du présent article, proroger une seule fois ce délai pour un terme de quinze jours au plus » sont supprimés;

2) Au même § 1er, le dernier alinéa est remplacé par ce qui suit: « Sans préjudice de l'application de l'article 74, § 3 »;

3) Au § 2, le dernier alinéa est remplacé par ce qui suit: « Sans préjudice de l'application de l'article 74, § 3, le résultat de l'élection, tel qu'il a été proclamé par le bureau de vote principal, devient définitif septante-cinq jours après le jour des élections. »

Art. 30. In artikel 75 van dezelfde wet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1) In § 1, worden de woorden « Zij kan, bij een met redenen omklede beslissing genomen overeenkomstig het tweede lid van het artikel, die termijn eenmaal verlengen met ten hoogste vijftien dagen », geschrapt;

2) In dezelfde § 1, wordt het laatste lid aangevuld met wat volgt « onverminderd de toepassing van artikel 74, § 3 »;

3) In § 2, wordt het laatste lid vervangen door wat volgt: « Onverminderd de toepassing van artikel 74, § 3, is de uitslag van de verkiezing, zoals hij door het hoofdstembureau is afgekondigd, definitief binnen de vijfenzeventig dagen na de dag van de verkiezingen. »

Comme l'ont signalé le rapporteur et M. Pede, président de la commission, cette dernière considère qu'il y a lieu de le modifier ainsi que le proposent M. Pinoie et consorts, à savoir:

« A l'article 75 de la même loi, sont apportées les modifications suivantes:

1) Au § 1er, quatrième alinéa, première phrase, les mots « de l'élection » sont remplacés par les mots « de l'introduction de la réclamation » et la seconde phrase est supprimée;

2) Au même § 1er, le dernier alinéa est complété par ce qui suit: « Sans préjudice de l'application de l'article 74, § 3 »;

3) Au § 2, le dernier alinéa est remplacé par ce qui suit: « Sans préjudice de l'application de l'article 74, § 3, le résultat de l'élection, tel qu'il a été proclamé par le bureau de vote principal, devient définitif septante-cinq jours après le jour des élections. »

« In artikel 75 van dezelfde wet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1) In § 1, vierde lid, worden in de eerste zin de woorden « na de dag van de verkiezing » vervangen door de woorden « na de indiening van het bezwaar » en wordt de tweede zin geschrapt;

2) In dezelfde § 1, wordt het laatste lid aangevuld met wat volgt « onverminderd de toepassing van artikel 74, § 3 »;

3) In § 2, wordt het laatste lid vervangen door wat volgt: « Onverminderd de toepassing van artikel 74, § 3, is de uitslag van de verkiezing, zoals hij door het hoofdstembureau is afgekondigd, definitief binnen de vijfenzeventig dagen na de dag van de verkiezingen. »

Comme nous pouvons le lire à la page 19 du rapport, plusieurs membres craignent toutefois que la modification proposée ne soit trop importante pour pouvoir être adoptée comme une correction formelle. Aussi la commission propose de laisser à l'assemblée le soin de décider si cette modification peut être considérée comme une correction formelle ou si elle doit faire l'objet d'un amendement. C'est pourquoi, chers collègues, je vous demande votre opinion sur cette question.

Het woord is aan de heer Pede.

De heer Pede (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, ik ben altijd van mening geweest dat wij een tekstcorrectie, bijvoorbeeld een verkeerde verwijzing of een onduidelijke vertaling, onder mekaar moeten kunnen regelen, zonder dat de tekst wordt geamendeerd. Hier wil men de woorden «na de dag van de verkiezingen» vervangen door de woorden «na de indiening van het bezwaar». Een dergelijke wijziging moet volgens mij wel gebeuren bij amendement en kan niet beschouwd worden als een loutere tekstcorrectie.

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Tobback.

De heer Tobback, minister van Binnenlandse Zaken en Ambtenarenzaken. — Mijnheer de Voorzitter, ik vind dat de Voorzitter van de Senaat zich hierover moet uitspreken, eventueel in overleg met de voorzitter van de Kamer van volksvertegenwoordigers. Er is evenveel te zeggen voor de thesissen van de heer Pede als voor de thesissen van de voorstanders van een tekstcorrectie.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Pede.

De heer Pede (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, door hier te opteren voor een tekstcorrectie, zouden wij een gevaarlijk precedent scheppen dat de kwaliteit van de teksten niet ten goede zal komen.

De Voorzitter. — De stemming over het amendement en de stemming over artikel 30 worden aangehouden.

Le vote sur l'amendement et le vote sur l'article 30 sont réservés.

Art. 31. L'article 76 de la même loi est remplacé par la disposition suivante:

« Art. 76. La décision de la députation permanente ou l'absence de toute décision dans le délai prescrit est notifiée dans les trois jours par les soins du greffier provincial au conseil communal et, par lettre recommandée à la poste, aux réclamants.

Si la députation permanente décide d'annuler les élections ou de modifier la répartition des sièges, il est adressé en même temps au premier président du Conseil d'Etat une copie certifiée conforme de cette décision, du dossier administratif et des pièces de la procédure. »

Art. 31. Artikel 76 van dezelfde wet wordt vervangen door de volgende bepaling:

« Art. 76. Van de beslissing van de bestendige deputatie of het uitblijven van enige beslissing binnen de voorgeschreven termijn wordt door de provinciegrieffier binnen drie dagen kennis gegeven aan de gemeenteraad en, bij een ter post aangetekende brief, aan de bezwaarden.

Van de beslissing van de bestendige deputatie waarbij de verkiezingen worden vernietigd of de zetelverdeling wordt gewijzigd, wordt tegelijkertijd aan de eerste voorzitter van de Raad van State een voor eensluidend verklaard afschrift van de uitspraak, van het administratief dossier en van de procedurestukken toegestuurd. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 32. L'article 76bis de la même loi est remplacé par la disposition suivante:

« Art. 76bis. Un recours au Conseil d'Etat est ouvert dans les huit jours de la notification aux personnes à qui la décision de la députation permanente doit être notifiée. Le Conseil d'Etat statue sur le recours dans un délai de soixante jours. Le recours au Conseil d'Etat n'est pas suspensif, sauf s'il est dirigé contre une décision de la députation permanente qui porte annulation des élections ou modification de la répartition des sièges. Lorsque le Roi nomme le bourgmestre de la commune concernée avant que le Conseil d'Etat se soit prononcé, cette nomination a effet à compter de la notification de l'arrêt du Conseil d'Etat qui n'annule pas les élections ou ne modifie pas la répartition des sièges. »

Art. 32. Artikel 76bis van dezelfde wet wordt vervangen door de volgende bepaling:

« Art. 76bis. Degenen aan wie kennis moet worden gegeven van de beslissing van de bestendige deputatie kunnen binnen acht dagen na de kennisgeving beroep instellen bij de Raad van State. De Raad van State doet uitspraak binnen een termijn van zestig dagen. Het beroep bij de Raad van State is niet opschortend, behoudens wanneer het beroep gericht is tegen een beslissing van de bestendige deputatie die een vernietiging van de verkiezingen of een wijziging in de zetelverdeling inhoudt. Wanneer vóór de uitspraak van de Raad van State de Koning de burgemeester van de betreffende gemeente benoemt, heeft deze benoeming uitwerking vanaf de betekening van het arrest van de Raad van State dat de verkiezingen niet vernietigt of de zetelverdeling niet wijzigt. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 33. A l'article 77 de la même loi, les mots «s'il n'y a pas recours, la décision de la députation permanente est immédiatement notifiée par les soins du gouverneur au conseil communal» sont supprimés.

Art. 33. In artikel 77 van dezelfde wet worden de woorden «is er geen beroep ingesteld, dan wordt de beslissing van de bestendige deputatie door de zorg van de gouverneur onmiddellijk ter kennis gebracht van de gemeenteraad», geschrapt.

— Adopté.

Aangenomen.

Chapitre V. — Dispositions particulières relatives à la limitation et au contrôle des dépenses électorales engagées pour les élections directes des conseils de l'aide sociale

Art. 34. A l'article 2 de l'arrêté royal du 26 août 1988 déterminant les modalités de l'élection du conseil de l'aide sociale dans les communes visées à l'article 7 des lois sur l'emploi des langues en matière administrative, coordonnées le 18 juillet 1966, et dans les communes de Comines-Warneton et de Fourons, il est ajouté un § 3, libellé comme suit:

« § 3. Dans leur acte d'acceptation, les candidats s'engagent à respecter les dispositions légales relatives à la limitation et au contrôle des dépenses électorales, et à déclarer celles-ci.

Le candidat en tête de liste doit, en outre, déclarer, dans les trente jours qui suivent la date des élections, les dépenses électorales afférentes à la campagne électorale de la liste.

Le témoin principal de la liste sur laquelle les candidats se présentent ou la personne mandatée à cet effet par la liste rassemble les déclarations de dépenses électorales de chaque candidat et de la liste et les dépose, au greffe du tribunal de première instance dans le ressort duquel la commune est située, dans les trente jours qui suivent la date des élections.

L'acte d'acceptation et la déclaration sont établis sur des formulaires spéciaux et sont signés par les demandeurs.

Ces formulaires sont fournis par le ministre de l'Intérieur et publiés au *Moniteur belge*.

A partir du trente et unième jour après les élections, les déclarations peuvent être consultées au greffe du tribunal de première instance, pendant quinze jours, par tous les électeurs de la circonscription électorale, sur présentation de leur convocation au scrutin.

Hoofdstuk V. — Bijzondere bepalingen in verband met de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven voor de rechtstreekse verkiezingen van de raden voor maatschappelijk welzijn

Art. 34. In artikel 2 van het koninklijk besluit van 26 augustus 1988 tot vaststelling van de nadere regels voor de verkiezing van de raad voor maatschappelijk welzijn in de gemeenten bedoeld bij

artikel 7 van de wetten op het gebruik der talen in bestuurszaken, gecoördineerd op 18 juli 1966, en in de gemeenten Komen-Waasten en Voeren, wordt een § 3 toegevoegd, luidend als volgt:

« § 3. In hun verklaring van bewilliging verbinden de kandidaten zich ertoe de wetsbepalingen inzake beperking en controle van de verkiezingsuitgaven na te leven en deze uitgaven aan te geven.

De lijst aanvoerder moet bovendien binnen dertig dagen na de datum van de verkiezingen de uitgaven voor de verkiezingspropaganda van de lijst aangeven.

De hoofdgetuige van de lijst of de daartoe door de lijst geman-dateerde persoon verzamelt de aangiften van de verkiezingsuitgaven van elke kandidaat en van de lijst en dient ze in binnen dertig dagen na de datum van de verkiezingen bij de griffie van de rechtbank van eerste aanleg binnen wier rechtsgebied de gemeente gelegen is.

De verklaring van bewilliging en de aangifte worden gesteld op daartoe bestemde formulieren en worden door de aanvragers ondertekend.

Die formulieren worden door de minister van Binnenlandse Zaken ter beschikking gesteld en in het *Belgisch Staatsblad* bekendgemaakt.

De aangiften worden vanaf de éénendertigste dag na de verkiezingen ter griffie van de rechtbank van eerste aanleg gedurende vijftien dagen ter inzage gelegd van alle kiesgerechtigden van de betrokken kieskring, op vertoon van hun oproepingsbrief voor de verkiezingen.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 35. Un article 7bis, libellé comme suit, est inséré dans le même arrêté royal:

« Art. 7bis. Les articles 27, 28 et 29 de la loi du ... relative à la limitation et au contrôle des dépenses électorales engagées pour les élections des conseils provinciaux et communaux et pour l'élection directe des conseils de l'aide sociale sont applicables à l'élection directe du conseil de l'aide sociale. »

Art. 35. In hetzelfde koninklijk besluit wordt een artikel 7bis ingevoegd, luidend als volgt:

« Art. 7bis. De artikelen 27, 28 en 29 van de wet van ... betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven voor de verkiezing van de provincieraaden en de gemeenteraden en voor de rechtstreekse verkiezing van de raden voor maatschappelijk welzijn zijn van toepassing op de rechtstreekse verkiezing van de raad voor maatschappelijk welzijn. »

— Adopté.

Aangenomen.

Chapitre VI. — Modification des lois sur le Conseil d'Etat, coordonnées le 12 janvier 1973

Art. 36. A l'article 16, 1°, des lois sur le Conseil d'Etat coordonnées le 12 janvier 1973, modifié par les lois du 5 juillet 1976 et du 21 août 1987, entre les mots « prévus en matière électorale » et les mots « par les titres V et VI » sont insérés les mots « par le titre IV de la loi du 19 octobre 1921 organique des élections provinciales et ».

Hoofdstuk VI. — Wijziging van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973

Art. 36. In artikel 16, 1°, van de op 12 januari 1973 gecoördineerde wetten op de Raad van State, gewijzigd bij de wetten van 5 juli 1976 en 21 augustus 1987, worden tussen het woord « kiesrechtzaken » en de woorden « bedoeld is » de woorden « bedoeld in titel IV van de wet van 19 oktober 1921 tot regeling van de provincieraadsverkiezingen en » ingevoegd.

— Adopté.

Aangenomen.

Chapitre VII. — Entrée en vigueur

Art. 37. La présente loi entre en vigueur le jour de sa publication au *Moniteur belge*.

Hoofdstuk VII. — Inwerkingtreding

Art. 37. Deze wet treedt in werking de dag waarop ze in het *Belgisch Staatsblad* wordt bekendgemaakt.

— Adopté.

Aangenomen.

De Voorzitter. — De aangehouden stemmingen en de stemming over het ontwerp van wet in zijn geheel hebben later plaats.

Il sera procédé ultérieurement aux votes réservés ainsi qu'au vote sur l'ensemble du projet de loi.

PROJET DE LOI MODIFIANT LA LOI PROVINCIALE, LA LOI DU 19 OCTOBRE 1921 ORGANIQUE DES ELECTIONS PROVINCIALES, LES LOIS SUR LA MILICE, COORDONNEES LE 30 AVRIL 1962, AINSI QUE LA NOUVELLE LOI COMMUNALE

Discussion générale et vote d'articles

ONTWERP VAN WET TOT WIJZIGING VAN DE PROVINCIEWET, DE WET VAN 19 OKTOBER 1921 TOT REGELING VAN DE PROVINCIERAADSVERKIEZINGEN, DE DIENSTPLICHTWETTEN, GECOÖRDINEERD OP 30 APRIL 1962, ALSOOK DE NIEUWE GEMEENTEWET

Algemene beraadslaging en stemming over artikelen

M. le Président. — Nous abordons l'examen du projet de loi modifiant la loi provinciale, la loi du 19 octobre 1921 organique des élections provinciales, les lois sur la milice, coordonnées le 30 avril 1962, ainsi que la nouvelle loi communale.

Wij vatten de bespreking aan van het ontwerp van wet tot wijziging van de provinciewet, de wet van 19 oktober 1921 tot regeling van de provincieraadsverkiezingen, de dienstplichtwetten, gecoördineerd op 30 april 1962, alsook de nieuwe gemeentewet.

La discussion est ouverte.

De algemene beraadslaging is geopend.

La parole est au rapporteur.

M. Flagthier (PSC), rapporteur. — Monsieur le Président, lors de sa réunion du 7 juin 1994, la commission de l'Intérieur a examiné le projet de loi modifiant la loi provinciale, la loi du 19 octobre 1921 organique des élections provinciales, les lois sur la milice, coordonnées le 30 avril 1962, ainsi que la nouvelle loi communale.

Le ministre de l'Intérieur en a exposé le contenu. Ce projet est la suite logique de la conclusion de l'accord de coopération visé à l'article 92bis, § 4^{quater}, de la loi spéciale du 8 août 1980. En vertu de cet article, l'autorité fédérale, les Communautés et les Régions devraient conclure un accord de coopération pour le transfert des biens, droits et obligations de l'actuelle province de Brabant vers les nouvelles provinces du Brabant wallon et du Brabant flamand, la Région de Bruxelles-Capitale, les commissions communautaires et l'autorité fédérale.

Cet accord de coopération crée les conditions nécessaires à un bon déroulement de la scission de la province de Brabant.

Il faut maintenant prendre certaines mesures législatives pour qu'il en soit de même aux niveaux administratif et budgétaire. C'est ainsi qu'il faut permettre aux nouvelles provinces de continuer à percevoir les impôts provinciaux actuels jusqu'à leur modification ou leur abrogation par les nouvelles entités.

Par ailleurs, des crédits provisoires, deux douzièmes, à valoir sur leur budget de 1995, seront attribués aux provinces du Brabant wallon et du Brabant flamand.

Des modifications sont également apportées aux obligations de résidence des gouverneurs, du gouverneur adjoint du Brabant flamand et des greffiers provinciaux. Ils pourront fixer leur résidence en tout lieu de la province concernée.

Enfin, le Gouvernement estime qu'il y a lieu de procéder à la nomination de deux commissaires du Gouvernement qui deviendront ensuite, à partir du 1er janvier 1995, les gouverneurs des provinces du Brabant wallon et du Brabant flamand. Il s'agit de préparer le transfert d'environ deux mille membres du personnel et d'un budget de plus ou moins deux milliards de francs.

La majorité des membres de la commission ont déclaré pouvoir se rallier à ce projet parce qu'il est la conséquence logique du choix fait dans le cadre de la réforme de l'Etat.

Néanmoins, un membre déclare qu'il est opposé à la scission de la province de Brabant. Selon lui, on démantèle ce qui était encore un point de rencontre entre les différentes Communautés et Régions du pays et on accentue l'isolement de Bruxelles. De plus, cette opération sera coûteuse et, à cet égard, il critique la nomination immédiate de deux commissaires du Gouvernement.

Le ministre a constaté que l'intervenant n'a pas contesté la cohérence du projet, conséquence logique de la réforme de l'Etat. Il rappelle que le projet de loi tient compte des observations du Conseil d'Etat et qu'il est nécessaire de désigner maintenant deux commissaires du Gouvernement pour mettre en place les éléments indispensables au bon fonctionnement des nouvelles provinces à partir du 1er janvier 1995.

En examinant la disposition relative à la résidence des gouverneurs de province et à celle des greffiers provinciaux, un membre a demandé pourquoi elle était fixée par le Roi pour les gouverneurs et par le conseil provincial pour les greffiers provinciaux.

A cet égard, le ministre a rappelé que le greffier était un fonctionnaire provincial, nommé par le conseil. Le gouverneur, par contre, est le commissaire du Gouvernement nommé par le Roi et il doit pouvoir être contacté à tout moment à cause de ses responsabilités en matière de sécurité et de maintien de l'ordre. Le ministre a également précisé qu'il s'agissait de la résidence privée du gouverneur ou du greffier et non pas du siège du gouvernement provincial.

Rencontrant la justification d'un amendement visant à la désignation de trois commissaires du Gouvernement, dont un pour Bruxelles, le ministre estime que la Région de Bruxelles-Capitale dispose d'institutions capables de mettre en œuvre l'accord de coopération, contrairement aux nouvelles provinces qui, en fait, n'existent pas encore. C'est la raison pour laquelle il y a lieu de désigner un commissaire du Gouvernement pour assumer cette tâche pour leur compte.

Plusieurs amendements ont été déposés et le rapport qui a été distribué en reprend le détail. Je rappellerai simplement la portée de ceux qui ont été adoptés.

Un amendement de M. Daras modifie l'article 126 de la loi provinciale pour permettre également au gouverneur de l'arrondissement administratif de Bruxelles-Capitale de résider dans cet arrondissement et pas uniquement dans le chef-lieu de ce dernier.

A cet égard, je voudrais vous signaler qu'en terminant le rapport avec les services du Sénat, il m'a été fait remarquer qu'il fallait modifier l'article 5 de la loi provinciale, et non son article 126, pour viser le gouverneur de l'arrondissement de Bruxelles. Telle était d'ailleurs l'intention première de M. Daras et il convient donc d'adopter un nouvel amendement dans ce sens. M. Daras vient d'ailleurs de rédiger un amendement qui rencontre cette difficulté et rétablit un bon texte légistique et juridique.

Un autre amendement de M. Daras vise à préciser que les convocations du conseil provincial pour voter les crédits provisoires doivent mentionner s'il s'agit de la première ou de la seconde convocation.

M. Quintelier et consorts ont déposé un amendement qui doit permettre à la Région de Bruxelles, via l'agglomération, de percevoir les centimes additionnels actuellement perçus par la province de Brabant.

Un amendement de MM. Daras et Desmedt modifie l'article 49 de la loi provinciale de sorte qu'après chaque renouvellement intégral du conseil provincial, les conseillers nouvellement élus se réuniront le deuxième vendredi qui suit le jour de l'élection au lieu du premier vendredi, comme c'est le cas actuellement. Ce délai doit permettre de négocier un programme et une alliance sans hâte excessive. Il permet aussi de mettre en place sans tarder la députation permanente chargée, rappelons-le, d'examiner les réclamations éventuelles au sujet des élections communales.

Enfin, un amendement de M. Suykerbuyk corrige une erreur technique dans la loi du 16 juillet 1993 visant à achever la structure fédérale de l'Etat pour préciser que tant le gouverneur adjoint du Brabant flamand que le vice-gouverneur de Bruxelles examinent les plaintes relatives aux problèmes linguistiques déposées par une personne physique ou morale.

A la suite de l'adoption des amendements, l'intitulé du projet est également modifié. Il s'agit donc du projet de loi modifiant la loi provinciale, les lois sur l'emploi des langues en matière administrative, coordonnées le 18 juillet 1966, les lois sur la milice, coordonnées le 30 avril 1962, ainsi que la nouvelle loi communale.

Le projet a été adopté à l'unanimité des membres présents.

Je voudrais remercier le président, le ministre, les membres de la commission, les collègues qui ont participé aux travaux ainsi que le secrétaire de la commission qui a consacré une partie de son dimanche à l'achèvement du travail.

M. Buchmann, vice-président, prend la présidence de l'assemblée

En terminant, je voudrais poser une question au ministre car mes notes ne sont pas claires à ce sujet. En commission, vous avez déclaré, monsieur le ministre, que les commissaires du Gouvernement pour les deux nouvelles provinces auraient le statut de gouverneur dès leur désignation. Peut-on déduire de cette réponse que les incompatibilités qui frappent la fonction de gouverneur de province concernent aussi les commissaires du Gouvernement? (*Applaudissements.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Goovaerts.

De heer Goovaerts (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, voorliggend wetsontwerp is de consequentie van de wet van 16 juli 1993 tot vervollediging van de federale staatsstructuur.

De splitsing van de provincie Brabant heeft ongetwijfeld ook een communautaire aspect, maar is vooral ingegeven door de slechte werking van de huidige provincie. Aangezien het principe van de splitsing aanvaard is, lijkt het ook logisch dat er een wetelijke basis komt voor de opstarting en de uitvoering ervan.

Het zogenaamde samenwerkingsakkoord, dat op Binnenlandse Zaken werd uitgewerkt en dat geen voorbeeld van eenvoud en doorzichtigheid blijkt te zijn, heeft uiteraard determinerende gevolgen voor de tweeduizend personeelsleden. Er zijn thans reeds een achttal verschillende statuten, wat onder meer tot gevolg heeft dat voor dezelfde functie verschillende financiële barema's worden gehanteerd. De Nederlandstalige ambtenaren kunnen worden overgeheveld naar het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, de Vlaamse Gemeenschapscommissie, de provincie Vlaams-Brabant, de federale overheid en de Vlaamse Gemeenschap. De herverdeling en de toewijzing van het personeel zou gebeuren door een op het departement van Binnenlandse Zaken opererende werkgroep.

De bestendige deputatie, die overigens het best geschikt lijkt om de overgang van de oude eenheidsstructuur naar het nieuwe concept te leiden, werd echter nauwelijks bij de besprekingen van het samenwerkingsakkoord betrokken. Is dit wel zoals het hoort?

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Tobback.

De heer Tobback, minister van Binnenlandse Zaken en Ambtenarenzaken. — Mijnheer de Voorzitter, de heer Goovaerts beweert dat het samenwerkingsakkoord geen voorbeeld is van eenvoud. Hij geeft hiervoor echter ook onmiddellijk de redenen

vermits hij alle partners en aspecten die erbij te pas komen, opsomt en verwijst naar de slechte werking van de huidige provincie.

Ik heb de leden van de commissie overigens intussen het onderstekende samenwerkingsakkoord ter beschikking gesteld. In tegenstelling tot wat de heer Goovaerts verklaart, durf ik te beweren dat er uitstekend werk werd geleverd om het akkoord zo helder, doorzichtig en begrijpelijk mogelijk te maken. Op dat punt is het werkelijk een pareltje. Ik neem uiteraard de verantwoordelijkheid op mij, maar ik eis daarvoor geenszins de verdienste op, aangezien het akkoord werd opgesteld door twee inspecteurs van Financiën, medewerkers van mijn administratie en één van mijn kabinetsmedewerkers.

Mijnheer Goovaerts, u anders kennende, vrees ik dat u zich in dit geval te zeer hebt laten leiden door het ongenoegen van de bestendige deputatie omdat zij dit samenwerkingsakkoord niet heeft mogen beïnvloeden.

Dit akkoord is een erfenis. Naast u zit trouwens een specialist in deze materie. Wanneer een erfenis moet worden verdeeld, zijn alle erfgenamen aanwezig, maar bij mijn weten neemt de aflijvige niet deel aan de besprekingen. Nochtans had de deputatie dit wel gewild. Ik ben die intriges van de deputatie zowel vanwege de leden van mijn partij als vanwege de leden van de andere partijen echter beu. Zij hopen allen dat zij na 1 januari 1995 zullen verrijzen — in die zin moet ik mijn beeld van de erfgenamen en de aflijvige wel enigszins corrigeren — maar daar zullen de kiezer en de nieuwe provincieraad over beslissen. Ze hadden zich natuurlijk wel voorgenoemd de raad « in goede banen te leiden », maar daar heb ik uiteraard een stokje voor gestoken. Dat is overigens logisch en de bijzondere wet schrijft dat ook voor.

M. le Président. — La parole est au rapporteur.

M. Flagothier (PSC), rapporteur. — Monsieur le Président, j'ai posé une question à propos des incompatibilités pour les commissaires du Gouvernement. Les incompatibilités qui frappent les gouverneurs sont-elles également valables pour les commissaires du Gouvernement?

M. le Président. — La parole est à M. Tobback, ministre.

M. Tobback, ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique. — Monsieur le Président, ma réponse est évidemment affirmative. Les incompatibilités sont valables pour les commissaires comme pour les gouverneurs. Je sais que certains se demandent comment ces dispositions seront réglées dans la pratique. Mais, même si cela est difficile, telle est ma position; dans la vie, des choix doivent être opérés.

Par ailleurs, l'amendement dont vous avez parlé est acceptable aux yeux du Gouvernement car il résout un problème de contradiction qui se trouve encore dans le texte.

Enfin, je dois m'acquitter d'une tâche imposée par Mme Herzet qui m'a prié de communiquer au Sénat la présence d'une faute dans le rapport. En effet, à la page 4, selon le texte, Mme Herzet prétendrait que le déficit du Brabant wallon s'élèverait à 1,6 milliard alors qu'elle a parlé de 600 millions. Une correction devra donc être apportée au rapport.

M. le Président. — Il vous en est donné acte, monsieur le ministre.

Het woord is aan de heer Goovaerts.

De heer Goovaerts (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, ik dank de minister voor zijn antwoord. Graag kreeg ik daarbij toch een aanvulling. Hoe zien de ambtenaren van de huidige provincie Brabant hun taken in de toekomst? Ik heb u vijf of zes mogelijkheden opgesomd. Zal men rekening houden met de voorkeur van deze mensen?

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Tobback.

De heer Tobback, minister van Binnenlandse Zaken en Ambtenarenzaken. — Mijnheer de Voorzitter, de keuzemogelijkheden, de procedures, de beslissingsmogelijkheden en zelfs de beroepsmogelijkheden worden zeer precies omschreven in het samenwerkingsakkoord.

Mijnheer Goovaerts, waarschijnlijk ligt er op het secretariaat van de commissie nog een exemplaar van dit akkoord te uwer beschikking, indien u dit persoonlijk interesseert.

M. le Président. — Plus personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close, et nous passons à l'examen des articles du projet de loi.

Daar niemand meer het woord vraagt in de algemene beraadslaging verklaar ik ze voor gesloten en bespreken wij de artikelen van het ontwerp van wet.

L'article premier est ainsi rédigé:

Chapitre 1er. — Modifications de la loi provinciale

Article 1er. L'article 5bis, alinéa 4, de la loi provinciale du 30 avril 1936, inséré par la loi du 16 juillet 1993, est complété par les mots:

« ou en tout autre lieu de la province que le Roi désigne de l'avis du conseil provincial. »

Hoofdstuk 1. — Wijzigingen van de provinciewet

Artikel 1. Artikel 5bis, vierde lid, van de provinciewet van 30 april 1936, ingevoegd bij de wet van 16 juli 1993, wordt aangevuld met de volgende woorden:

« of op iedere andere plaats van de provincie die de Koning aanwijst na advies van de provincieraad. »

MM. Daras et Tavernier proposent l'amendement que voici:

« Insérer, avant l'article 1er, un article 1er (nouveau), libellé comme suit:

« Article 1er. La deuxième phrase du § 1er et l'alinéa 4 du § 2 de l'article 5 de la loi provinciale du 30 avril 1936, modifié par la loi du 16 juillet 1993, sont chaque fois complétés par les mots:

« ou en tout autre lieu de l'arrondissement administratif de Bruxelles-Capitale que le Roi désigne. »

« Vóór het ontworpen artikel 1 een artikel 1 (nieuw) in te voegen, luidende:

« Artikel 1. In artikel 5 van de provinciewet van 30 april 1936, gewijzigd bij de wet van 16 juli 1993, worden de tweede zin van § 1 en het vierde lid van § 2 telkens aangevuld met de woorden:

« of op iedere andere plaats van het administratief arrondissement Brussel-Hoofdstad die de Koning aanwijst. »

Cet amendement est-il appuyé? (Plusieurs membres se lèvent.)

Cet amendement étant régulièrement appuyé, il fera partie de la discussion.

Het woord is aan minister Tobback.

De heer Tobback, minister van Binnenlandse Zaken en Ambtenarenzaken. — Mijnheer de Voorzitter, ik aanvaard dit amendement. Eigenlijk is het een tekstverbetering. We hadden immers de bedoeling in het ontwerp op te nemen dat de gouverneur niet enkel in Brussel, maar ook in de negentien gemeenten mag wonen. Achteraf hebben we gemerkt dat we dat in het verkeerde artikel hebben ingeschreven en dat we ook de vice-gouverneur deze mogelijkheid moeten geven.

M. le Président. — La parole est à M. Daras.

M. Daras (Ecolo). — Monsieur le Président, l'amendement introduisant un article premier (nouveau), la numérotation des autres articles doit être revue. Le problème est donc d'ordre technique.

Je signale que cet amendement va dans le même sens que celui que j'ai déposé à l'article 4.

M. le Président. — Le vote sur l'amendement et le vote sur l'article premier sont réservés.

De stemming over het amendement en de stemming over artikel 1 worden aangehouden.

Art. 2. L'article 49, alinéa 1er, de la même loi, modifiée par la loi du 6 janvier 1984, est remplacé par la disposition suivante:

« Après chaque renouvellement intégral du conseil provincial, les conseillers nouvellement élus se réunissent de plein droit sans convocation le deuxième vendredi qui suit le jour de l'élection à 14 heures, sous la présidence de leur doyen d'âge, assisté des deux membres les moins âgés comme secrétaires. »

Art. 2. Artikel 49, eerste lid, van dezelfde wet, gewijzigd bij de wet van 6 januari 1984, wordt vervangen als volgt:

« Na elke volledige vernieuwing van de provincieraad, vergaderen de nieuw gekozen raadsleden van rechtswege zonder oproeping, onder voorzitterschap van het oudste lid in jaren, bijgestaan door de jongste twee leden als secretaris, op de tweede vrijdag die volgt op de dag van de verkiezingen om 14 uur. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 3. L'article 120, alinéa 8, de la même loi, modifié par la loi du 27 mai 1975, est remplacé par l'alinéa suivant:

« Le greffier provincial est tenu de résider dans la province. »

Art. 3. Artikel 120, achtste lid, van dezelfde wet, gewijzigd bij de wet van 27 mei 1975, wordt vervangen door het volgende lid:

« De provinciegrieffier is gehouden in de provincie te verblijven. »

— Adopté.

Aangenomen.

M. le Président. — L'article 4 est ainsi libellé:

Art. 4. L'article 126, alinéa premier, de la même loi est complété par les mots:

« ou en tout autre lieu de la province que le Roi désigne de l'avis du conseil provincial. Le gouverneur de l'arrondissement administratif de Bruxelles-Capitale réside dans l'arrondissement administratif de Bruxelles-Capitale en un lieu que le Roi désigne. »

Art. 4. Artikel 126, eerste lid, van dezelfde wet wordt aangevuld met de volgende woorden:

« of op iedere andere plaats van de provincie die de Koning aanwijst na advies van de provincieraad. De gouverneur van het administratief arrondissement Brussel-Hoofdstad verblijft in het administratief arrondissement Brussel-Hoofdstad op een plaats die de Koning aanwijst. »

MM. Daras et Tavernier proposent l'amendement que voici:

« Supprimer la dernière phrase projetée à l'article 126, alinéa 1er. »

« De laatste volzin van het voorgestelde artikel 126, eerste lid, te doen vervallen. »

Cet amendement est-il appuyé? (Plusieurs membres se lèvent.)

Cet amendement étant régulièrement appuyé, il fera partie de la discussion.

La parole est à M. Daras.

M. Daras (Ecolo). — Monsieur le Président, nous tenons le même raisonnement que celui suivi pour l'amendement déposé à l'article premier.

M. le Président. — Le vote sur l'amendement et le vote sur l'article 4 sont réservés.

De stemming over het amendement en de stemming over artikel 4 worden aangehouden.

Art. 5. Un article 140septies, rédigé comme suit, est inséré dans la même loi:

« Art. 140septies. § 1er. Dès la conclusion de l'accord de coopération visé à l'article 92bis, § 4quater, de la loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles, le Roi nomme deux commis-

saires du Gouvernement fédéral qui sont chargés, jusqu'au 31 décembre 1994, de préparer et de veiller à la bonne exécution du transfert du personnel, des biens, droits et obligations de la province de Brabant vers la province du Brabant wallon et vers la province du Brabant flamand.

Ces commissaires du Gouvernement fédéral sont, à partir du 1er janvier 1995, respectivement gouverneur de la province du Brabant wallon et gouverneur de la province du Brabant flamand.

§ 2. Le Roi nomme également le commissaire du Gouvernement fédéral, gouverneur adjoint de la province du Brabant flamand, qui entre en fonction le 1er janvier 1995. »

Art. 5. In dezelfde wet wordt een artikel 140septies ingevoegd, luidende:

« Art. 140septies. § 1. Zodra het samenwerkingsakkoord bedoeld in artikel 92bis, § 4quater, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen is gesloten, benoemt de Koning twee commissarissen van de federale Regering, die tot 31 december 1994 belast zijn met de voorbereiding van en het toezicht op de goede uitvoering van de overheveling van het personeel en de overdracht van de goederen, rechten en verplichtingen van de provincie Brabant naar de provincie Vlaams-Brabant en naar de provincie Waals-Brabant.

Deze commissarissen van de federale Regering worden, vanaf 1 januari 1995, respectievelijk gouverneur van de provincie Vlaams-Brabant en gouverneur van de provincie Waals-Brabant.

§ 2. De Koning benoemt tevens de commissaris van de federale Regering, adjunct-gouverneur van de provincie Vlaams-Brabant, die in functie treedt op 1 januari 1995. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 6. Un article 140octies, rédigé comme suit, est inséré dans la même loi:

« Art. 140octies. § 1er. Par dérogation à l'article 66, alinéa 2, le conseil provincial de la province de Brabant vote, pour le 30 septembre 1994 au plus tard, des crédits provisoires équivalents à deux douzièmes du budget des dépenses de la province pour 1994, en vue d'assurer le fonctionnement des services des institutions du Brabant wallon et du Brabant flamand.

A dater du 1er janvier 1995, les crédits provisoires ainsi votés sont affectés à raison de 24 p.c. à la province du Brabant wallon et de 41 p.c. à la province du Brabant flamand et sont à valoir sur le budget 1995 de chacune de ces provinces.

§ 2. Si l'assemblée convoquée pour voter les crédits provisoires ne s'est pas trouvée en nombre conformément à l'article 47, elle peut, après une nouvelle et dernière convocation, délibérer sur cet objet quel que soit le nombre des membres présents.

Les convocations mentionnent si c'est pour la première ou la seconde fois que la convocation a lieu et rappellent textuellement l'article 47 et l'alinéa 1er du présent paragraphe. »

Art. 6. In dezelfde wet wordt een artikel 140octies ingevoegd, luidende:

« Art. 140octies. § 1. In afwijking van artikel 66, tweede lid, keurt de provincieraad van de provincie Brabant, tegen uiterlijk 30 september 1994, de voorlopige kredieten goed gelijk aan twee twaalfden van de uitgavenbegroting van de provincie voor 1994, om de werking van de diensten van de instellingen van Vlaams-Brabant en van Waals-Brabant te kunnen verzekeren.

Met ingang van 1 januari 1995 worden de aldus goedgekeurde voorlopige kredieten toegekend aan de provincie Vlaams-Brabant ten belope van 41 pct. en aan de provincie Waals-Brabant ten belope van 24 pct. en moeten ze in mindering worden gebracht op de begroting voor 1995 van elk van die provincies.

§ 2. Indien de vergadering bijeengeroepen om de voorlopige kredieten goed te keuren niet het vereiste aantal bereikt overeenkomstig artikel 47, kan zij, na een nieuwe en laatste oproeping, over dit onderwerp een besluit nemen, ongeacht het aantal aanwezige leden.

De oproepingen vermelden of het de eerste of de tweede oproeping betreft en bevatten woordelijk de tekst van artikel 47 en van het eerste lid van deze paragraaf.»

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 7. Un article 140^{novies}, rédigé comme suit, est inséré dans la même loi:

« Art. 140^{novies}. Les règlements et ordonnances en vigueur au 31 décembre 1994 dans la province de Brabant restent en vigueur dans les provinces du Brabant wallon, du Brabant flamand et dans l'arrondissement administratif de Bruxelles-Capitale jusqu'à leur modification ou leur abrogation par les autorités compétentes.

Les impôts, taxes et décimes additionnels au profit de la province de Brabant, existant au 31 décembre 1994, seront recouvrés pendant l'année 1995 d'après les règlements qui en déterminent l'assiette et la perception, sous réserve de leur modification ou de leur abrogation par les autorités compétentes. »

Art. 7. In dezelfde wet wordt een artikel 140^{novies} ingevoegd, luidende:

« Art. 140^{novies}. De reglementen en verordeningen die op 31 december 1994 in de provincie Brabant van kracht zijn, blijven in de provincies Vlaams-Brabant en Waals-Brabant en in het administratief arrondissement Brussel-Hoofdstad van kracht tot ze door de bevoegde overheden gewijzigd of opgeheven worden.

De belastingen, taksen en opdecimen ten behoeve van de provincie Brabant die bestaan op 31 december 1994, worden tijdens het jaar 1995 geïnd volgens de reglementen die de grondslag en de inning ervan vaststellen, onder voorbehoud van wijziging of opheffing ervan door de bevoegde overheden. »

— Adopté.

Aangenomen.

Chapitre II. — Modification des lois sur l'emploi des langues en matière administrative, coordonnées le 18 juillet 1966

Art. 8. A l'article 65, § 4, alinéa 1er, des lois sur l'emploi des langues en matière administrative, coordonnées le 18 juillet 1966, remplacé par l'article 347 de la loi ordinaire du 16 juillet 1993 visant à achever la structure fédérale de l'Etat, le mot « particulier » est remplacé par les mots « personne physique ou morale ».

Hoofdstuk II. — Wijziging van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, gecoördineerd op 18 juli 1966

Art. 8. In artikel 65, § 4, eerste lid, van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, gecoördineerd op 18 juli 1966, zoals vervangen door artikel 347 van de gewone wet van 16 juli 1993 tot vervollediging van de federale staatsstructuur, wordt het woord « particulier » vervangen door de woorden « natuurlijke of rechtspersoon ».

— Adopté.

Aangenomen.

Chapitre III. — Modifications des lois sur la milice, coordonnées le 30 avril 1962

Art. 9. L'article 24 des lois sur la milice, coordonnées le 30 avril 1962, modifié par les lois des 15 mars 1977 et 16 juin 1987, est complété par le paragraphe suivant:

« § 8. Le conseil de milice de la province de Brabant reste compétent, après le 31 décembre 1994, pour connaître des demandes et des exclusions visées à l'article 25, des miliciens inscrits sur les listes de milice d'une commune de la province du Brabant wallon, de la province du Brabant flamand ou de l'arrondissement administratif de Bruxelles-Capitale.

Par dérogation au § 4, le gouverneur de l'arrondissement administratif de Bruxelles-Capitale désigne le secrétaire-rapporteur du conseil visé à l'alinéa 1er.

Par dérogation au § 6, le local, le mobilier, le matériel et les fournitures de bureau, le chauffage, l'éclairage et la rémunération d'un huissier-messenger du conseil visé à l'alinéa 1er sont à charge de l'Etat fédéral. »

Hoofdstuk III. — Wijzigingen van de dienstplichtwetten, gecoördineerd op 30 april 1962

Art. 9. Artikel 24 van de dienstplichtwetten, gecoördineerd op 30 april 1962, gewijzigd bij de wetten van 15 maart 1977 en 16 juni 1987, wordt aangevuld met de volgende paragraaf:

« § 8. De militieraad van de provincie Brabant blijft na 31 december 1994 bevoegd om kennis te nemen van de in artikel 25 bedoelde aanvragen en uitsluitingen van de dienstplichtigen die op de militielijsten van een gemeente van de provincie Vlaams-Brabant, van de provincie Waals-Brabant of van het administratief arrondissement Brussel-Hoofdstad ingeschreven zijn.

In afwijking van § 4 wordt de secretaris-verslaggever van de in het eerste lid bedoelde raad aangewezen door de gouverneur van het administratief arrondissement Brussel-Hoofdstad.

In afwijking van § 6 komen het lokaal, de meubelen, de kantoorhulpmiddelen en -benodigdheden, de verwarming, de verlichting en de bezoldiging van een zaalwachter-bode van de in het eerste lid bedoelde raad ten laste van de federale Staat. »

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 10. L'article 38 des mêmes lois, modifié par la loi du 15 mars 1977, est complété par le paragraphe suivant:

« § 9. Le conseil de révision de la province de Brabant reste compétent, après le 31 décembre 1994, pour connaître des demandes et des examens visés à l'article 39, des miliciens inscrits sur les listes de milice d'une commune de la province du Brabant wallon, de la province du Brabant flamand ou de l'arrondissement administratif de Bruxelles-Capitale.

Par dérogation au § 5, le gouverneur de l'arrondissement administratif de Bruxelles-Capitale désigne le secrétaire-rapporteur du conseil visé à l'alinéa 1er.

Par dérogation au § 7, le local, le mobilier, le matériel et les fournitures de bureau, le chauffage, l'éclairage et la rémunération d'un huissier-messenger du conseil visé à l'alinéa 1er sont à charge de l'Etat fédéral. »

Art. 10. Artikel 38 van dezelfde wetten, gewijzigd bij de wet van 15 maart 1977, wordt aangevuld met de volgende paragraaf:

« § 9. De herkeuringsraad van de provincie Brabant blijft na 31 december 1994 bevoegd om kennis te nemen van de in artikel 39 bedoelde aanvragen en keuringen van de dienstplichtigen die op de militielijsten van een gemeente van de provincie Vlaams-Brabant, van de provincie Waals-Brabant of van het administratief arrondissement Brussel-Hoofdstad ingeschreven zijn.

In afwijking van § 5 wordt de secretaris-verslaggever van de in het eerste lid bedoelde raad aangewezen door de gouverneur van het administratief arrondissement Brussel-Hoofdstad.

In afwijking van § 7 komen het lokaal, de meubelen, de kantoorhulpmiddelen en -benodigdheden, de verwarming, de verlichting en de bezoldiging van een zaalwachter-bode van de in het eerste lid bedoelde raad ten laste van de federale Staat. »

— Adopté.

Aangenomen.

Chapitre IV. — Modification de la nouvelle loi communale

Art. 11. A l'article 71, 2°, de la nouvelle loi communale du 24 juin 1988, modifié par la loi ordinaire du 16 juillet 1993 visant à achever la structure fédérale de l'Etat, les mots « article

83quinquies de la loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles» sont remplacés par les mots «article 83quinquies, § 2, de la loi spéciale du 12 janvier 1989 relative aux institutions bruxelloises».

Hoofdstuk IV. — Wijziging van de nieuwe gemeentewet

Art. 11. In artikel 71, 2°, van de nieuwe gemeentewet van 24 juni 1988, gewijzigd bij de wet van 16 juli 1993 tot vervollediging van de federale staatsstructuur, worden de woorden «artikel 83quinquies van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen» vervangen door de woorden «artikel 83quinquies, § 2, van de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen».

— Adopté.

Aangenomen.

Chapitre V. — Dispositions finales

Art. 12. L'article 3 de la loi du 7 juillet 1972 fixant les limites du pouvoir d'imposition des agglomérations et des fédérations de communes n'est pas applicable à l'agglomération de Bruxelles.

Hoofdstuk V. — Slorbepalingen

Art. 12. Artikel 3 van de wet van 7 juli 1972 tot vaststelling van de grenzen van de belastingbevoegdheid van agglomeraties en federaties van gemeenten is niet van toepassing op de Brusselse agglomeratie.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 13. L'article 2 entre en vigueur le jour de la prochaine élection des conseils provinciaux.

Art. 13. Artikel 2 treedt in werking de dag van de eerstvolgende provincieraadsverkiezing.

— Adopté.

Aangenomen.

M. le Président. — La commission propose un nouvel intitulé ainsi rédigé: *Projet de loi modifiant la loi provinciale, les lois sur l'emploi des langues en matière administrative, coordonnées le 18 juillet 1966, les lois sur la milice, coordonnées le 30 avril 1962, ainsi que la nouvelle loi communale.*

De commissie stelt een nieuw opschrift voor dat luidt: *Ontwerp van wet tot wijziging van de provinciewet, de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, gecoördineerd op 18 juli 1966, de dienstplichtwetten, gecoördineerd op 30 april 1962, alsook de nieuwe gemeentewet.*

Ce texte rencontre-t-il l'accord de l'assemblée?

Is de Senaat het met die tekst eens? (*Instemming.*)

Le nouvel intitulé est approuvé.

Het nieuwe opschrift is goedgekeurd.

Il sera procédé ultérieurement au vote sur l'ensemble du projet de loi.

We stemmen later over het ontwerp van wet in zijn geheel.

ONTWERP VAN WET HOUDENDE GOEDKEURING VAN DE OVEREENKOMST TOT INSTELLING VAN SAMENWERKING EN EEN DOUANE-UNIE TUSSEN DE EUROPESE ECONOMISCHE GEMEENSCHAP EN DE REPUBLIEK SAN MARINO, BIJLAGE EN VIJF VERKLARINGEN, ONDERTEKEND TE BRUSSEL OP 16 DECEMBER 1991

Beraadslaging en stemming over het enig artikel

PROJET DE LOI PORTANT APPROBATION DE L'ACCORD DE COOPERATION ET D'UNION DOUANIÈRE ENTRE LA COMMUNAUTE ECONOMIQUE EUROPEENNE ET LA REPUBLIQUE DE SAINT-MARIN, ANNEXE ET CINQ DECLARATIONS, SIGNE A BRUXELLES LE 16 DECEMBRE 1991

Discussion et vote de l'article unique

De Voorzitter. — Wij vatten de bespreking aan van het ontwerp van wet houdende goedkeuring van de overeenkomst tot instelling van samenwerking en een douane-unie tussen de Europese Economische Gemeenschap en de republiek van Saint-Marin, bijlage en vijf verklaringen, ondertekend te Brussel op 16 december 1991.

Nous abordons l'examen du projet de loi portant approbation de l'accord de coopération et d'union douanière entre la Communauté économique européenne et la république de Saint-Marin, annexe et cinq déclarations, signé à Bruxelles le 16 décembre 1991.

De algemene beraadslaging is geopend.

La discussion générale est ouverte.

De heer Verschueren, rapporteur, verwijst naar zijn verslag.

Daar niemand het woord vraagt, is de algemene beraadslaging gesloten.

Personne ne demandant la parole, la discussion générale est close.

L'article unique du projet de loi est ainsi rédigé:

Article unique. L'accord de coopération et d'union douanière entre la Communauté économique européenne et la république de Saint-Marin, annexe et cinq déclarations, signé à Bruxelles le 16 décembre 1991, sortiront leur plein et entier effet.

Enig artikel. De overeenkomst tot instelling van samenwerking en een douane-unie tussen de Europese Economische Gemeenschap en de republiek San Marino, bijlage en vijf verklaringen, ondertekend te Brussel op 16 december 1991, zullen volkomen uitwerking hebben.

— Adopté.

Aangenomen.

De Voorzitter. — We stemmen later over het ontwerp van wet in zijn geheel.

Il sera procédé ultérieurement au vote sur l'ensemble du projet de loi.

INTERPELLATION DE M. DE DONNEA AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DES COMMUNICATIONS ET DES ENTREPRISES PUBLIQUES SUR «LES MYSTIFICATIONS ENTOURANT LE PROJET D'UN RER POUR BRUXELLES»

INTERPELLATIE VAN DE HEER DE DONNEA TOT DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN VERKEERSWEZEN EN OVERHEIDSBEDRIJVEN OVER «DE GEHEIMDOENERIJ ROND HET PROJECT VOOR EEN BRUSSELS VOORSTADSVRERKEERSNET»

M. le Président. — L'ordre du jour appelle l'interpellation de M. de Donnée au Vice-Premier ministre et ministre des Communications et des Entreprises publiques sur «les mystifications entourant le projet d'un RER pour Bruxelles».

La parole est à l'interpellateur.

M. de Donnée (PRL). — Monsieur le Président, la croissance rapide de la circulation automobile à Bruxelles a amené les chemins de fer belges à abandonner jadis progressivement les liaisons intra et péri-urbaines. Mais, aujourd'hui, le rétablissement de ces liaisons sous la forme d'un réseau express régional est devenu indispensable, non seulement pour le développement de la

Région bruxelloise et de son hinterland économique, mais aussi pour pouvoir détourner vers le rail des dizaines de milliers de navetteurs motorisés.

Cela fait plus de deux ans que l'on évoque, à grand renfort d'annonces médiatiques, la mise en place d'un RER bruxellois destiné à réduire les embouteillages dans et autour de Bruxelles, alors que la SNCB ne propose toujours comme alternatives aux navetteurs que des formules de bricolage sur la ligne 26, c'est-à-dire la ligne qui intéresse le Brabant flamand et qui, comme par hasard, n'intéresse en rien le Brabant wallon.

La table ronde, qui a eu lieu le 5 juin 1992 sous l'égide de l'ancien ministre des Communications de la Région bruxelloise, M. Thys, s'intitulait: «Le RER, à toute vitesse». M. Thys nous annonçait en fanfaronnant la création d'un syndicat d'études avec la SNI.

Voici déjà près de deux ans, j'avais l'honneur d'interpeller votre prédécesseur, monsieur le Vice-Premier ministre, sur l'avenir de la SNCB au moment de la signature de son contrat de gestion. Je faisais déjà observer que pas un franc n'avait été inscrit à son budget en faveur du RER à Bruxelles, ce dernier devant être financé à l'intérieur des enveloppes existantes, avec le risque de renvoyer ce projet aux calendes grecques, ce qui est d'ailleurs en train de se produire.

J'avais alors émis l'idée de la création d'un fonds RER alimenté par la réalisation d'une partie du patrimoine immobilier de la SNCB dans la Région bruxelloise. La réponse de votre prédécesseur laissait clairement entendre que les Bruxellois devraient attendre bien après l'an 2000 pour voir l'exécution concrète d'un RER digne de ce nom.

A la fin de l'année 1992, je revenais à la charge en interpellant directement M. Coëme sur la réalisation et le financement du RER bruxellois. Ce dernier reconnaissait l'urgence du problème, tout en avouant néanmoins qu'on n'était nulle part, en dehors des éternelles palabres et de la création d'une *task force* de plus.

Au début de l'année 1993, j'ai eu également l'occasion de souligner les tergiversations dans la mise en œuvre du syndicat d'études annoncé pour la création du RER. Le ministre s'est borné à me répondre que la commission interministérielle des Communications et des Infrastructures avait créé un groupe de travail spécifique, se retranchant derrière le fait que les questions financières relatives au partenariat privé ne relèvent pas de ses compétences.

Pour être complet, il me faut également préciser que ma collègue Mme Herzet n'a pas eu plus de succès que moi lorsqu'elle a interpellé le ministre le 22 avril 1993 sur la réalisation du RER et ses conséquences sur le «navetage» en Brabant wallon; aucune réponse précise n'a pu lui être apportée par le ministre en dehors des perspectives d'une amélioration de la desserte de la ligne 26 à Hal-Vilvorde — dont le ministre a reconnu les limites — pour résoudre les problèmes de mobilité qui se posent vers Leuven — comme le sait très bien M. Tobback — et vers le Brabant wallon. Aussi longtemps qu'aucune amélioration significative ne sera réalisée sur ces deux axes, l'engorgement par les automobiles se poursuivra à Bruxelles. En réalité, les modernisations de la ligne 26 ne sont que de la poudre aux yeux.

Qu'en est-il exactement à l'heure actuelle?

En ce qui concerne la ligne 26, fin 1993, un train supplémentaire par heure a été mis en service entre Vilvorde et Hal et un troisième train vient d'être mis en circulation à partir de ce 30 mai entre Huizingen et Vilvorde. Malheureusement, les gares d'Etterbeek, de Schuman ou du quartier Léopold ne sont plus desservies directement par cette navette. La SNCB a en effet décidé d'exploiter la liaison Braine-l'Alleud-Alost pour desservir ces trois gares. Celles-ci peuvent donc être atteintes depuis la ligne 26, mais en prenant une correspondance à Boendael ou Saint-Job.

En raison des travaux du TGV, les trains doivent s'arrêter entre Huizingen et Hal et seront remplacés sur ce trajet par une navette d'autobus, ce qui n'est pas, vous en conviendrez, la meilleure manière de promouvoir les transports en commun.

A côté de cela également, la desserte de deux gares bruxelloises, Jette et Haeren-sud, va être diminuée le week-end. Dès lors, pour voyager de Saint-Job au quartier Léopold, il faut actuellement le double du temps nécessaire car il faut aller jusqu'à Mérode et prendre ensuite le métro!

Vous voyez comment on simplifie de manière draconienne le transbordement. Bravo! Vous allez vraiment dans le bon sens, monsieur le Vice-Premier ministre, ou en tout cas ceux à qui vous faites confiance, quelque peu naïvement.

Par ailleurs, comme j'ai déjà eu l'occasion de le signaler au cours de mes précédentes interpellations, rien n'est fait sur les lignes qui devraient faciliter sensiblement le transport quotidien des voyageurs en provenance du Brabant wallon: la ligne 161 Ottignies-Wavre-Louvain-la-Neuve, la ligne 124 vers Nivelles et la ligne 96 vers Braine-le-Comte. Or, c'est surtout l'amélioration de ces lignes-là et de celle de Louvain qui est susceptible de délester les accès routiers de Bruxelles.

Enfin, aux dernières nouvelles, on attendrait les résultats complets du syndicat d'études sur le RER financé avec des crédits régionaux, à concurrence de 35 millions de francs, pour la fin de l'année 1994. Dès lors, il faut constater que, tant le ministre des Communications et ses prédécesseurs que le ministre des Communications de la Région bruxelloise ne font que mystifier la population dans ce dossier, d'où le titre de mon interpellation.

Voici mes questions précises, monsieur le Vice-Premier ministre.

Premièrement, quel est à ce jour le résultat concret des groupes de travail, *task force* et autres syndicats d'études créés à grand renfort d'effets de manche et de tapage médiatique pour étudier le projet du RER?

Deuxièmement, la conférence interministérielle des Communications et des Infrastructures qui a été mise en place a accepté l'idée que les fonds récoltés par la SNCB en réalisant son patrimoine immobilier, notamment à Bruxelles, puissent être affectés à la problématique de la mobilité locale. Il semble néanmoins que, pour Bruxelles, ces crédits risquent d'être engloutis par le gouffre financier du TGV dont l'évaluation financière a plus que doublé depuis les premières études. Je suis un partisan du TGV, je ne veux aucune ambiguïté à cet égard, mais je pense que les erreurs d'estimation du coût du TGV ne peuvent en rien pénaliser les mesures concrètes visant à améliorer la mobilité au sein même de Bruxelles et entre Bruxelles et sa périphérie. Dans le contexte d'une telle situation financière alarmante pour la SNCB, que vous avez vous-même reconnue, monsieur le Vice-Premier ministre, pouvez-vous néanmoins avaliser l'idée d'une affectation prioritaire des fonds récoltés par la valorisation du patrimoine immobilier bruxellois de la SNCB à la mise en œuvre d'un réseau express régional bruxellois, destiné à décongestionner les transports routiers dans et autour de Bruxelles?

Troisièmement, en dehors des aménagements de la ligne 26, quels sont les autres travaux et aménagements concrets prévus avant 2000 sur les lignes ferroviaires qui forment l'ossature du futur RER?

J'espère, monsieur le Vice-Premier ministre, que vous ne suivrez pas le mauvais exemple de votre prédécesseur M. Coëme qui se retranchait systématiquement derrière le contrat de gestion de la SNCB, en invoquant l'autonomie de cette dernière pour éluder les questions posées sur les perspectives du rail bruxellois. (*Applaudissements.*)

M. le Président. — La parole est à M. Di Rupo, Vice-Premier ministre.

M. Di Rupo, Vice-Premier ministre et ministre des Communications et des Entreprises publiques. — Monsieur le Président, l'interpellation de M. de Donnée me permet de faire le point de manière objective concernant le renforcement de la desserte ferroviaire de la Région de Bruxelles-Capitale, qui a été abordé dans le contrat de gestion.

Les travaux de la *task force* chargée des aspects particuliers de la desserte ferroviaire de Bruxelles-Capitale, dont la responsabilité incombe à mon département, ont permis de prendre des décisions visant l'amélioration effective de la situation. Ces décisions, déjà entrées en vigueur, se situent sur trois plans, et tout d'abord au niveau de l'harmonisation et de l'intégration tarifaire.

Une bien meilleure interchangeabilité des titres de transport a été instaurée au début de l'automne dernier entre des titres SNCB et STIB, au plus grand profit de la clientèle.

L'augmentation quantitative et qualitative de la desserte ferroviaire de Bruxelles-Capitale s'est matérialisée par la création de nouveaux arrêts ferroviaires pour certains trains, notamment en direction de l'aéroport de Bruxelles-National et de Louvain et par la mise en service de nouvelles dessertes ferroviaires non seulement sur la ligne 26, entre Hal et Vilvorde, mais aussi entre Braine-l'Alleud et Alost.

Cette action expérimentale est renforcée par l'inscription d'un crédit de nonante millions au budget de mon département, auquel il y a lieu d'ajouter un crédit de quarante millions pour les investissements.

Dans le cadre d'une loyauté fédérale, ces crédits sont destinés à l'amélioration directe du confort et de l'accueil des clients des transports ferroviaires et urbains.

Le syndicat d'études créé pour examiner le projet de RER constitue une initiative de la Région de Bruxelles-Capitale — l'honorable membre l'a d'ailleurs rappelé — et celle-ci est responsable de son financement. Mon département et la SNCB lui apportent tout leur concours.

J'attends d'ailleurs que ce syndicat me transmette un premier rapport d'étape pour prendre position et pour proposer des solutions.

Entre-temps, la *task force* continue ses travaux pour suivre l'expérience pilote en cours sur la ligne 26 en vue d'améliorer la situation sur le plan tarifaire en prenant en compte les transports régionaux gérés par De Lijn et TEC, d'une part, et d'étudier la question globale des investissements, d'autre part.

Au sujet des investissements, il convient de mettre en évidence que cette étude est de première importance puisqu'elle s'inscrit dans la révision du plan décennal d'investissements ferroviaires dont j'ai décidé la mise en chantier du processus d'adaptation.

Outre les accroissements de capacité sur plusieurs radiales ferroviaires desservant Bruxelles liés à la réalisation du projet TGV, Bruxelles-Mol, Mons-Tournai, Bruxelles-Louvain-Liège et Bruxelles-Anvers, les projets d'investissements concernent l'augmentation de la capacité de l'accès de Bruxelles depuis Jette; la pose d'une troisième voie entre Watermael et Ottignies et de troisième et quatrième voies entre Schuman et Watermael au sujet desquelles le problème essentiel réside dans les conditions de délivrance du permis de bâtir; l'amélioration de la desserte de l'aéroport de Bruxelles-National et plusieurs projets de réduction du temps de parcours, en particulier sur la ligne Bruxelles-Braine-l'Alleud-Nivelles-Charleroi.

Par suite de l'autonomie conférée à la SNCB et à son nouveau statut, celle-ci jouit de la pleine propriété sur l'ensemble du patrimoine ferroviaire.

Ainsi, s'il n'est pas exclu que la valorisation du patrimoine ferroviaire serve à l'amélioration des problèmes locaux, je ne peux qu'inciter la SNCB à agir de sorte que des synergies positives puissent être développées au bénéfice de tous les partenaires en présence. Ce point de vue se rapporte non seulement à la Région de Bruxelles-Capitale mais aussi aux deux autres Régions.

En conclusion, je mettrai en évidence les décisions concrètes et d'application qui ont été prises au sujet du renforcement de la desserte de Bruxelles. Le Gouvernement fédéral et la SNCB y ont pris une part importante, notamment sur le plan financier.

Pour l'avenir, à court et à moyen termes, j'attends une clarification de la situation. Ceci relève, au premier chef, du syndicat d'études mis en place par la Région de Bruxelles-Capitale. Je ne doute pas que les avis qui seront déposés mettront en évidence le rôle attendu par chacun des acteurs et présenteront des solutions financières.

Sans préjuger de ces avis, j'estime que la SNCB devra jouer un rôle prioritaire dans la desserte suburbaine jusqu'à la lointaine périphérie de la ville. Seul ce rôle est compatible avec un réseau ferroviaire dont j'ai la volonté de développer parallèlement les liaisons intérieures et les liaisons à grande vitesse.

Quant au TGV, il n'influencera en rien le développement des infrastructures du réseau intérieur.

Avant de terminer, je voudrais brièvement faire le point de la situation sur le plan technique. Je rappelle que le ministre Thys a demandé à la SNI de coordonner les travaux d'un syndicat d'études pour le RER. La SNI a accepté cette mission et la CICI du 17 novembre 1992 a pris acte de ces faits.

D'abord, un syndicat d'études réunissant la SNI, la SNCB, la SRWT et De Lijn a été constitué. En outre, un comité d'accompagnement composé des représentants des milieux politiques, économiques et sociaux a été constitué. Ce comité a une compétence d'avis.

De plus, le bureau d'études français SOFRETU a été chargé d'une étude de conception dont le timing était prévu en cinq phases. La première phase, à savoir le rapport d'optimisation de la situation actuelle, était prévue pour mai 1994. La deuxième phase, c'est-à-dire l'estimation des coûts d'investissements et d'exploitation dans la perspective 2005, est prévue pour août 1994. La troisième phase, celle de la description du matériel et de l'infrastructure nécessaires pour les besoins 2005, est prévue pour novembre 1994. La quatrième phase, consistant elle-même en une ou plusieurs phases de mise en exploitation, est à déterminer par un rapport à déposer en janvier 1995. Enfin, la cinquième phase, à savoir l'établissement d'un bilan prévisionnel pour l'objectif 2005 et les phases intermédiaires, est prévue pour février 1995.

La dernière réunion du comité d'accompagnement qui s'est tenue le 31 mai 1994 a permis de constater que le bureau d'études SOFRETU avait déjà du retard dans la première phase, c'est-à-dire l'inventaire de la situation dans un rayon de 30 kilomètres. Le rapport était prévu pour mai 1994 et l'inventaire se prolongera jusqu'à la fin juin 1994.

Cette étude et la diligence d'action du bureau SOFRETU sont du ressort du syndicat d'études et de son commanditaire, la Région de Bruxelles-Capitale.

J'ajoute que le plan décennal d'investissement 1991-2000 de la SNCB sera revu à mi-parcours, comme prévu dans la convention. Des propositions seront d'ailleurs formulées prochainement.

Enfin, les résultats de la troisième phase de l'étude de conception pourraient être intégrés dans le nouveau plan 1996-2005, pour autant que le bureau d'études et le syndicat d'études respectent les délais. (*Applaudissements.*)

M. le Président. — La parole est à l'interpellateur.

M. de Donnéa (PRL). — Monsieur le Président, le point le plus important et le plus constructif de la réponse du ministre réside dans le fait que les montants consacrés à juste titre au TGV ne porteront pas préjudice au développement du rail et au rôle qu'il doit jouer non seulement dans la Région bruxelloise mais également autour de cette région, pour en assurer le décongestionnement sur le plan de la circulation. J'en prends acte et nous verrons si le ministre est capable de respecter cet engagement. Nous constaterons également à l'avenir si les phases annoncées se matérialiseront.

Cependant, je persiste à croire que l'on aurait dû anticiper, à raison de 5 à 6 milliards de francs, les travaux prévus après l'an 2000 pour les réaliser avant cette échéance, de manière à vraiment résoudre les problèmes de trafic à Bruxelles et autour de cette ville. Je constate que cette volonté n'est pas encore présente. Il est évident que si notre parti revient un jour au pouvoir au niveau régional et au niveau national, l'accélération des travaux du RER à Bruxelles sera un point majeur de notre programme.

M. le Président. — L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

INTERPELLATIE VAN DE HEER VAN HOOLAND TOT DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN VERKEERSWEZEN EN OVERHEIDSBEDRIJVEN, TOT DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN JUSTITIE EN ECONOMISCHE ZAKEN EN TOT DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN AMBTENARENZAKEN OVER «DE ONMIDDELLIJKE VERHOOGING VAN DE VERKEERSVEILIGHEID EN DE EFFECTIEVE EN VERSNELDE VERLAGING VAN HET AANTAL VERKEERSSLACHTOFFERS DOOR MEER EN VERALGEMEENDE CONTROLE OP HET WEGVERKEER DOOR DE RIJKSWACHT EN DE NOOD AAN EEN WODCA-PROJECT»

INTERPELLATION DE M. VAN HOOLAND AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DES COMMUNICATIONS ET DES ENTREPRISES PUBLIQUES, AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DE LA JUSTICE ET DES AFFAIRES ECONOMIQUES ET AU MINISTRE DE L'INTERIEUR ET DE LA FONCTION PUBLIQUE SUR «L'AUGMENTATION IMMEDIATE DE LA SECURITE ROUTIERE ET LA REDUCTION EFFICACE ET ACCELEREE DU NOMBRE DES VICTIMES DE LA ROUTE AU MOYEN DE CONTROLES PLUS NOMBREUX ET GENERALISES DE LA CIRCULATION PAR LA GENDARMERIE, ET LA NECESSITE D'UN PROJET CONSISTANT A ATTAQUER DE FRONT LES ACCIDENTS DE ROULAGE PAR DES CONTROLES»

De Voorzitter. — Aan de orde is de interpellatie van de heer Van Hooland tot de Vice-Eerste minister en minister van Verkeerswezen en Overheidsbedrijven, tot de Vice-Eerste minister en minister van Justitie en Economische Zaken en tot de minister van Binnenlandse Zaken en Ambtenarenzaken over «de onmiddellijke verhoging van de verkeersveiligheid en de effectieve en versnelde verlaging van het aantal verkeersslachtoffers door meer en veralgemeende controle op het wegverkeer door de rijkswacht en de nood aan een WODCA-project».

Het woord is aan de interpellant.

De heer Van Hooland (VU). — Mijnheer de Voorzitter, ik stel het ten eerste op prijs nog even de aandacht te krijgen voor het probleem van de verkeersonveiligheid.

Sedert begin 1991 heb ik in dit verband zeven mondelinge vragen gesteld aan de ter zake bevoegde ministers en tweemaal heb ik erover geïnterpelleerd. Ook heb ik me aangesloten bij de interpellatie van een collega ter zake en in 1991 heb ik zelfs een resolutie ingediend onder meer om de komende vijf jaar het aantal verkeersslachtoffers met 10 pct. te laten dalen.

In aansluiting bij deze interpellaties, resolutie en vragen aan de bevoegde, en dus verantwoordelijke, ministers, interpelleer ik vandaag nogmaals. Ik vind het een dwingende plicht zolang wij worden geconfronteerd met dit zowel op maatschappelijk als menselijk vlak onaanvaardbaar probleem.

Het voorlaatste weekend waren er opnieuw zestien verkeersdoden en een aanzienlijk aantal gewonden.

In de provincie Antwerpen liep het WODCA-project ten einde met bemoedigende resultaten en een leerrijke ervaring. Allen die daartoe hebben bijgedragen, dus ook de minister, dank ik hiervoor in het openbaar.

Intussen blijft de aanhoudende verkeersonveiligheid echter bijzonder moorddadig. De cijfers zijn algemeen bekend: 4 slachtoffers per werkdag, 6 per weekenddag, 32 per week, en ruim 140 per maand.

In 1993 waren er in totaal 1 600 doden, 14 630 zwaar- en 61 385 lichtgewonden. Er waren in totaal 77 675 ongevallen waarvan 54 933 letselgevallen.

Willen of kunnen wij echt niet beter?

Mijnheer de Voorzitter, ik spreek in naam van de slachtoffers en van hun naastbestaanden. Bijna dagelijks lezen we in de kranten schrijnende berichten en getuigenissen. Twee dagen geleden getuigde men nog dat de lijst langer en ondraaglijker wordt. Aan

het woord zijn ouders en familieleden van in het verkeer gedode — zeg maar soms vermoorde — kinderen. Het probleem is onuitstaanbaar.

Ten opzichte van 1972 is er dank zij de vele inspanningen wel een verbetering opgetreden. In 1972 vielen er 3 101 verkeersdoden. Vorig jaar waren er dat 1 660. Dit is een halvering, maar toch kunnen en mogen wij hiermee geen vrede nemen.

Vele factoren bepalen mede de beheersing van de onveiligheid — of de veiligheid — in het wegverkeer. De WODCA-actie in Antwerpen heeft bewezen dat controle effectief is. Deze actie was een gelukkig initiatief van de Antwerpse gouverneur, dat niet alleen werd gesteund door de minister van Binnenlandse Zaken en door dokter Beaucourt, maar ook door de hele publieke opinie. Daarom is het des te meer verwonderlijk en onverantwoord dat er zolang getalmd wordt om de rijkswacht, de politie en andere veiligheidsdiensten nog meer voor deze zaak in te zetten. Controle is niet alleen noodzakelijk in het weekend, maar elke weekdag, dag en nacht. Cijfers tonen trouwens duidelijk aan dat er in het weekend minder slachtoffers vallen dan de andere vijf dagen van de week.

Het tekort aan verkeerscontrole is vooral het gevolg van organisatorische factoren. Er bestaat immers geen klare organisatiestructuur waarin alle bevoegdheden en dus de verantwoordelijkheden worden vastgelegd. Dit geldt eveneens voor het federaal ministerieel niveau. Het vijfhoeksoverleg, dat resultaten zal afwerpen, is daarvoor ontoereikend, tenzij men, zoals met WODCA, projectsgewijze werkt. Naar aanleiding van mijn mondelinge vraag van 18 mei jongstleden heeft de minister van Binnenlandse Zaken trouwens verklaard dat het verkeersveiligheidsprobleem nog beter kan worden aangepakt door een andere personeelsorganisatie en -benutting.

Ook al is er lang getalmd met een effectieve actie voor meer verkeersveiligheid, toch zijn er talrijke goede initiatieven genomen in alle sectoren van de samenleving én door de overheid op alle bestuursniveaus. Ook de media hebben niet opgehouden de publieke opinie te sensibiliseren en constructieve voorstellen te doen. Zo verscheen er in *Gazet van Antwerpen* van 3 november van vorig jaar nog een bijdrage met een hele reeks voorstellen om de verkeersonveiligheid te bestrijden. In *De Gentenaar* van vandaag staat een artikel over het aan de schandpaal plaatsen van wegpiraten, over het confronteren van die wegpiraten met hun eigen roekeloos gedrag. Een actie in die zin kwam ook deze week op de televisie aan bod. De federatie van wegenbouwers stelde zich actief op, evenals vele buurtcomités, het Belgisch Comité voor verkeersveiligheid, de Vlaamse Stichting verkeerskunde en allerlei andere organisaties. De rijkswacht zelf nam talrijke nuttige initiatieven. Zo werd zelfs een orde van de hoffelijkheid opgericht ter bestrijding van agressief rijgedrag. Leden van het federaal Parlement en van de Vlaamse Raad lieten zich evenmin onbetuigd.

Mijnheer de minister, u zelf hebt herhaaldelijk goede initiatieven genomen en die van anderen gesteund. Toch zijn de resultaten nog verre van bevredigend. Ik citeer volksvertegenwoordiger De Mol uit zijn uiteenzetting in de Kamer van volksvertegenwoordigers op 26 oktober 1993: «Langer talmen met maatregelen tegen de verkeersonveiligheid is maatschappelijk niet aanvaardbaar. (Alhoewel er verbetering vast te stellen is) ... Ten gronde echter werd de verkeersonveiligheid niet veranderd. Moordende weekeindes geven aan dat beleidsmaatregelen dringend noodzakelijk zijn. Men moet tenminste uitvoeren wat al wettelijk werd vastgelegd.»

Ik denk hierbij, ongetwijfeld zoals de heer De Mol, aan het rijbewijs met strafpunten. Deze en andere uiteenzettingen volgden op het tragische weekeinde van 9-10 oktober 1993 met 29 doden, voor het grootste deel jongeren. Dat is trouwens weekend na weekend het geval. Ik huiver om het te zeggen, maar dat getal van 29 doden is driemaal zo hoog als dat van het drama met de para's in Ruanda.

En iedereen blijft maar meer preventieve maatregelen vragen, ondersteund door krachtige controle en sancties. Het is bewezen dat rijden onder invloed en overdreven snelheid de belangrijkste factoren zijn van aanhoudende verkeersonveiligheid. Dit werd onlangs dus nog maar eens bevestigd door WODCA, niet toeval-

lig in Vlaanderen, waar 80 pct. van de zwarte punten gekend zijn en de grootste conflictsituaties bestaan tussen de kwaliteit van de wegeninfrastructuur en de — zelfs toegelaten — snelheid.

Een confrontatie met de cijfers wordt onuitstaanbaar, of zou het moeten worden, voor de topbeleidvoerders en eigenlijk ook voor ons allen. Het is dramatisch. Op 5 juli 1993 zegden we nog dat het jongste weekeinde helaas weer 16 doden te betreuren waren. Vandaag kunnen wij dit herhalen. In het weekend van 4-5 juni 1994, zelfs met WODCA in Antwerpen, vielen er opnieuw 16 doden in het verkeer.

Mijnheer de minister, wie draagt en wie neemt hiervoor de verantwoordelijkheid? Treedt het departement van Verkeerswezen hier voldoende snel en normerend op? Het departement van Justitie is bevoegd voor het sanctiebeleid en wij weten dat minister Wathelot nu wel een uniform vervolgingsbeleid voor verkeersmisdrijven wil. Dit impliceert dat dit lange tijd niet het geval was. Het departement van Binnenlandse Aangelegenheden tenslotte is bevoegd voor de middelen en de beheerscapaciteit en moet eerst en vooral werken met de eigen middelen, namelijk de rijkswacht.

Graag kreeg ik antwoord op de volgende vragen.

Ten eerste, hebben tijdelijke WODCA-projecten zin wanneer dan aan dag de controle op de meest gevaarlijke wegen al te zeer wordt verwaarloosd? Recente beelden hebben aangetoond dat het overdag en vooral 's nachts op bepaalde wegen een chaos is, met als gevolg vele slachtoffers en niet te schatten leed. Waarom is er geen bestendige WODCA, eventueel minder en intens, maar even streng? Liever nog zagen wij een VODCA, verkeersongevallen door controle aanpakken, in plaats van een WODCA, weekendongevallen door controle aanpakken, gericht en effectief in het hele land.

Ten tweede, welke minister is er op federaal niveau bevoegd en verantwoordelijk om met de rijkswacht aan de basis, de gepaste organisatie op te zetten en om de doelstellingen, geschraagd door een brede maatschappelijke consensus, te bepalen?

De aanslepende morbide verkeersonveiligheid is wel de ergste vorm van criminaliteit omdat er niet alleen slachtoffers vallen, maar ook een toenemend subjectief gevoel van bedreiging is ontstaan. Waarom talmt men zozeer met organisatie, controle en handhavingsbeleid?

Hierbij wil ik nog specifiek een paar opmerkingen maken over de organisatie. De organisatie is het gestructureerde geheel van middelen om de gestelde doeleinden na te streven. Waarom mobiliseert men niet meteen alle beschikbare middelen? Waarom wordt geen beroep gedaan op Landsverdediging, op een deel van het korps van 45 000 militairen die hun klassieke militaire opdracht zowat kwijt zijn? Zij kunnen wel worden ingezet voor buitenlandse veiligheidsopdrachten, en waarom niet voor binnenlandse veiligheid? Waarom wordt evenmin gekozen voor een meer performante organisatiestructuur? De huidige structuur waarbij drie ministers betrokken zijn, voldoet niet. Waarom wordt geen « projectminister » aangesteld die zich ertoe zou engageren binnen een aanvaarde termijn effectief resultaten te boeken dank zij een werkelijk efficiënte inzet van al de beschikbare middelen? Een speciaal opgezet project lijkt mij de meest effectieve vorm van structuur voor dit complex probleem, dat voor een stuk juist het gevolg is van organisatorische en structurele onduidelijkheden.

Ik ben dus voorstander van een minister speciaal aangesteld voor dit project, maar sluit een andere formule niet uit. Op regeringsniveau is die constructie dan zoveel als een matrix-structuur, die, weze het in ander verband, op Vlaams bestuursniveau haar degelijkheid heeft bewezen. In de plaats van de huidige structuur te behouden, zelfs met de beste bedoelingen, moeten wij overschakelen op een betere structuur.

Ten derde, welke concrete initiatieven stelt de bevoegde minister voor om zijn organisatie te verbeteren en om desgewenst de middelen in eigen beheer aan te passen en zo nodig aan te vullen? Over welke middelen beschikt de rijkswacht om haar opdrachten inzake verkeersveiligheid te vervullen, onder andere in verhouding tot haar twee andere fundamentele opdrachten? (*Applaus.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Tobback.

De heer Tobback, minister van Binnenlandse Zaken en Ambtenarenzaken. — Mijnheer de Voorzitter, zoals de heer Van Hooland zelf heeft aangestipt, heeft hij mij reeds herhaaldelijk geïnterpelleerd of ondervraagd over het WODCA-project. Bijgevolg kan mijn antwoord nu kort zijn.

Ik begin met het antwoord op zijn derde vraag over de bestuurlijke organisatie en de middelen. Het antwoord werd in feite reeds aan de senatoren bezorgd. De commissie voor de Binnenlandse Zaken van de Kamer heeft vorige dinsdag het ontwerp van wet op de reorganisatie van de rijkswacht goedgekeurd, waardoor een 500-tal mensen meer vrij kunnen worden gemaakt onder meer door het afschaffen van rigoreus afgelijnde operatiegebieden en een betere regionale spreiding. Daardoor komen meer mensen beschikbaar voor meer projectgerichte acties.

Ten tweede, wij hebben er lang voor moeten vechten om uiteindelijk de alcoholtests te kunnen uitvoeren en de ethylometers te mogen gebruiken. Wij hebben daarvoor heel wat hinderpalen moeten overwinnen, aangezien deze kwestie tot de gerechtelijke sfeer behoort en in allerlei instituten vastzat, onder meer de instituten voor homologatie en normalisering. Het resultaat dat wij hebben bekomen, moet ons nu in staat stellen om veel sneller te werken.

Ten derde, het zal van de Senaat afhangen hoe snel de wet op het geldig verklaren van waarnemingen door niet-bemande camera's wordt goedgekeurd. De senaatscommissie draait daar rond de pot en maakt allerlei, misschien terechte, opmerkingen. Alleszins duurt het naar mijn gevoel veel te lang. Ondertussen rijden in Aartselaar meer dan 1 000 automobilisten per maand door het rode licht, geregistreerd door de camera die de Vlaamse minister Kelchtermans heeft laten opstellen. Toch meent de wetgever dat hij ter zake heel voorzichtig moet zijn, nuances moet aanbrengen en vraagt hij zich af of de privacy niet in het gedrang komt en wat weet ik al. Ik speel dus de bal terug naar de Senaat.

Ten vierde, ik heb ook wel ergens gelezen dat het leger hiervoor kan worden ingezet. Zeker is dat er dan eerst nog heel wat wetten moeten worden gewijzigd. Bovendien vraag ik me af of hoe de heer Van Hooland zou reageren als hij op de weg door een militair wordt tegengehouden, die hem vraagt waar hij vandaan komt en waar hij heen gaat. Sommigen formuleren hun voorstellen toch wat al te lichtzinnig. Overigens vraagt het leger, vaak via de minister van Landsverdediging, mij zowat iedere dag om verlost te worden van bewakingsopdrachten aan nucleaire centrales en vliegvelden, die de rijkswacht dan zou moeten overnemen, en dan nog durft men voorstellen dat het leger de verkeerscontroles van de rijkswacht zou overnemen. Ik wil daar zelfs niet verder op ingaan.

Indien de wetgever wil dat ik permanent een WODCA- of een VODCA-operatie volhoud, dan zal hij mij minstens één miljard frank voor bijkomend personeel ter beschikking moeten stellen. Ik verzet mij met klem tegen beweringen dat er wordt getalmd of dat de rijkswacht en het departement slecht georganiseerd zijn. Dat is niet zo. De beschikbare middelen worden optimaal gebruikt, binnen de perken van de wetgeving en van het beschikbare personeel. Als wij deze actie een permanent karakter willen geven moet er meer rijkswacht en meer gemeentepolitie worden ingeschakeld. Daarbij mogen we niet vergeten dat er in ongeveer 40 pct. van de gemeenten slechts acht uur per dag een beroep kan worden gedaan op de gemeentepolitie. Het zou dus niet slecht zijn indien de gemeenten een bijkomende inspanning zouden doen en de politie vierentwintig uur ter beschikking zouden stellen voor dergelijke acties. We zouden de rijkswacht dan zelfs niets moeten vragen.

De WODCA is een zeer arbeidsintensieve en personeelsopslorpande methode. In de media verschijnen dagelijks berichten over grootschalige acties van de rijkswacht tegen snelheidsvertreders. Zo heeft men enkele dagen geleden op grote schaal snelheidscontroles uitgevoerd en vastgesteld dat één op twee chauffeurs meer dan 120 kilometer per uur rijdt op de autostrade. Er werden meer dan duizend PV's opgesteld en meer dan zestig rijbewijzen onmiddellijk ingetrokken.

Bij dergelijke getallen rijst de vraag van de verantwoordelijkheid. Dat zijn geen uitzonderingen meer, maar situaties van mentaliteit en verloedering van de zeden. We kunnen de rijkswacht dan al evenzeer vragen om degenen die de regels nog respecteren ter plaatse te decoreren. Dat zou veel effectiever zijn. Als er in de samenleving geen consensus meer is om zich volgens de regels te gedragen, en als men de « burger » voortdurend naar de mond spreekt dat het altijd de andere is die zich iets te verwijten heeft, maar niet hij, dan hebben rechters en politie geen enkel verhaal meer.

Vanmorgen hoorde ik in het nieuws van 10 uur dat er in het begin van de week acht dodelijke slachtoffers gevallen zijn in het verkeer, waarvan zeker de helft « zwakke weggebruikers ». Fietsers werden van het fietspad gereden, enzovoort. Wie is er daarvoor verantwoordelijk? Ik neem graag mijn verantwoordelijkheid, maar in dit geval ga ik vrijuit. Geen enkele preventie is opgewassen tegen immoraliteit. Wanneer iedereen vindt dat hij mag doen wat hij wil, zich gedragen zoals hij wil en zich veroorloven wat hij wil, zullen wij met dergelijke situaties geconfronteerd blijven. Het is nog niet eens zeker dat het in die gevallen ging om overdreven snelheid of om dronken rijden. Waarschijnlijk was het slechts roekeloos rijden. Geen enkele WODCA of VODCA kan dit beletten.

De Voorzitter. — Het woord is aan de interpellant.

De heer Van Hooland (VU). — Mijnheer de Voorzitter, ik dank de minister voor zijn antwoord. Sommige van mijn vragen bleven echter onbeantwoord. Ik veronderstel dat de minister mij de gegevens ter zake apart zal overmaken.

Ik betreur met de minister dat het vaak te lang duurt vooraleer hier resultaten worden bereikt. De goedkeuring van ontwerpen onder andere in de Senaat en de uiteindelijke uitvoering ervan laat vaak te lang op zich wachten.

De eindstemming over de niet-bemande controleapparaten zal in principe nu toch maandagnamiddag in de commissie plaatsvinden.

Ook ik kan mij moeilijk inbeelden dat de verkeerscontroles, die thans door de rijkswacht worden uitgevoerd, binnen afzienbare tijd door het leger worden overgenomen. Dat is trouwens niet de bedoeling. Ik heb de informatie ter zake niet via de krant vernomen, maar rechtstreeks uit de mond van de minister van Landsverdediging als antwoord op mijn vraag in de commissie voor de Defensie. De minister wil hierover gesprekken aanknopen en het ministerie van Landsverdediging is bereid om de nodige middelen ter ondersteuning zeer binnenkort ter beschikking te stellen.

Mijnheer de minister, ik heb gesproken over VODCA, verkeersonveiligheid door controle aanpakken. Voor welke materie u zich op ministerieel niveau ook verantwoordelijk voelt, indien u van oordeel bent dat u niet over voldoende middelen beschikt om uw opdracht naar behoren uit te oefenen, moeten deze middelen worden gevraagd. Wanneer u verklaart dat u dan toch voor 1 miljard extra personeel nodig hebt, kan dit niet worden genegeerd. Aangezien er een consensus bestaat omtrent de bestrijding van de verkeersonveiligheid, moet er ook een maatschappelijke consensus zijn over de middelen.

Tenslotte ben ik net als u verontwaardigd over de maatschappelijke verloedering. U zegt dat velen de rampzalige gevolgen van hun roekeloos rijgedrag niet kunnen inschatten en dat zij zich zeer verrast tonen wanneer zij ermee worden geconfronteerd.

Uw suggestie om decoraties uit te reiken aan degenen die de regels respecteren, lijkt mij naast de kwestie. Chauffeurs die de regels in ons land aan hun laars lappen, blijken in Nederland hun rijgedrag totaal te wijzigen. Waarom? Terloops wijs ik erop dat Nederland 50 pct. minder verkeersslachtoffers telt dan België. In Nederland wordt preventief gewerkt, er worden meer algemene controles uitgevoerd en het handhavingsbeleid wordt effectiever toegepast.

Mijnheer de minister, wij hebben er allemaal belang bij om niemand naar de mond te praten. Ik erken uw positieve realisaties, maar ik weiger u naar de mond te praten. Daarom heb ik toch besloten deze interpellatie te houden. Ik beschouw beter zorgen voor verkeersveiligheid als een dwingende plicht van al degenen die verantwoordelijkheid dragen.

De Voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

Dames en heren, ik stel voor onze werkzaamheden te onderbreken.

Je vous propose d'interrompre ici nos travaux. (*Assentiment.*)

Dames en heren, onze agenda voor vanochtend is afgewerkt.

Notre ordre du jour de ce matin est ainsi épuisé.

De Senaat vergadert opnieuw vanmiddag om 15 uur.

Le Sénat se réunira cet après-midi à 15 heures.

De vergadering is gesloten.

La séance est levée.

(*De vergadering wordt gesloten om 13 h 5 m.*)

(*La séance est levée à 13 h 5 m.*)

